„Sȣb vorbirĭ kreшtine, пline d'omenie
„El askȣnde noъ lanцȣrĭ de robie!
„Asfelȣ̆ kъte o datъ шerпiĭ tъritorĭ,
„Se-nvъlesk în sъnȣl fraцedelor florĭ.
„Nȣ kъtaцĭ че nȣme, че kredinцѣ are
„Чela че vъ sȣrпъ sъnta nĕatîrnare!
„Kъцĭ streinĭ vъ kalkъ пe aчest пъmînt
„Voitorĭ de bine voъ nȣ vъ sînt.
„Orĭ че-ar fi streinȣl че vъ kalkъ-n цarъ,
„Sȣb ȣrцia voastrъ trebȣe sъ пiarъ!
„Oamenii se пleakъ la aпъsъtor,
„Kînd le пȣtrezeste inimile lor.
„Dar ȣn nobil пoпol пiere kȣ mîndrie
„Шi kît vieцȣeste, liber va sъ fie!
„Kъчĭ fъrъ mъrire zilele disпlak,
„Ale vieцeĭ bȣnȣrĭ lakreme se fak.
„Tarĭ aȣ̆ stat strъbȣniĭ пentrȣ-aчest пъmînt,
„Sъ ȣrmъm în faпtъ чeĭ че nȣ maĭ sînt!
„Kȣm aȣ̆ fost пъrinцiĭ, fiiĭ n'or fi-oare?
„Пirȣl nȣ koboarъ dintr'o dȣlчe floare;
„Ȣnde roza moare, rozele-n floresk,
„Пe eroiчĭ ȣrmъ, eroĭ strъlȣчesk.

III

Aerȣl rъsȣnъ... mȣntele rъsпȣnde:
Цeme-пretȣtindinĭ пrin strîmtorĭ пrofȣnde.
Arme, koifȣrĭ, zale, varsъ raze пline

Че прin norĭ пвlberiчĭ ръspîndesk lвmine:
Asfel kъnd dвmbrava se în-чinџe-n fok,
Printre fвm, în aer, flakъrele-ĭ jok.
Ka doĭ kaĭ че sboarъ, fъrъ de zabele
Шi tвrbaџĭ în пentвrĭ, se lovesk пe kale,
Ambele armate-înkъ se lovesk;
Mвnџiĭ varsъ flakъrĭ, tremвr, bвbвesk.
Kвm ръsвпъ sапа п'вn пietros пъmînt,
Sъ-deskizъ-n sînв-ĭ morџilor mormînt.
Sвпъ kв dвrere, sabia de џarъ,
Sabia ne-'nvinsъ пe xîrka Maџiarъ.
Kвm sвb grele rîmniџĭ grinile se strik,
Sвb вrџia noastrъ-чetele lor пik.
Kaiĭ lor aleargъ fъrъ kavalerĭ,
Prin vîrtejвl lвпteĭ, dвшĭ de viĭ dвrerĭ,
Ka tвrbate gîndвrĭ че se пerd în fвgъ,
Kînd a noastrъ minte пв le maĭ înjвgъ.
Iчĭ вn kal maĭ пoartъ kornвl чel trвnkiat,
Fъrъ kaп al чelвĭ че l'a komandat;
Altвlй fвџe liber, d'al lвĭ frîй, liпitъ,
Sъ zъrestѐ o mînъ de la trвnkiв ръпitъ,
Пe kъrarea morџeĭ, lemвrĭ grъmъdite,
Zak, formez movile, kв sъпџe klъdite.
Ȣnele trвnkiate, altele de пlin;
Iчĭ вn kaп, kв faџa пalidъ de kin,
Okiвl maĭ klineшte пarkъ, sъ пriveaskъ;
Bвzele se miшkъ пarkъ sъ vorbeaskъ.
Maĭ kolo zak xîrче, braџe, mîinĭ, пiчoare,

Desbinate, sпarte, înfiorъtoare.
Kaĭ ȣчiшĭ staȣ̆ rîndȣrĭ пe rъniцĭ kȣlkaцĭ,
Пe rъniцĭ че-п kinȣrĭ, strigъ delъsaцĭ.
Iчĭ o xîrkъ skoasъ din înveшmîntare,
Asfelȣ̆ kȣm o пȣkъ, de пrin kojĭ rъsare.
Iar koпeremîntȣl din xîrka lȣĭ skos,
Kade пeste trȣnkiȣl, reчe, fioros.

IV

Reџele îшĭ пerde, marea lȣĭ armie
Шi пrin fȣgъ, singȣr, skaпъ de robie.

Dȣпe lȣпtъ, Mirчea шi kȣ̆ a lȣĭ ostime,
Nalцъ mînъstire la Sъпta Treime,
Пъ tъrimȣl lȣпteĭ ȣnde aȣ̆ пlȣtit
Чele treĭ stelȣцe într'ȣn vis dorit.

Dar Stefan чel mare kȣ ostile sale
Sпre Bъrlad se dȣчe, ші-ĭ asteaпtъ-п kale.
Ȣn boer ĭĭ Ziчe:„ Doamne! mȣlџĭ maĭ sînt,
„Mȣlџĭ se varsъ Tȣrчiĭ пe aчest пъmînt!“
Stefan ĭĭ rъsпȣnde:„ Ші maĭ bine-mĭ пare:
„Nȣ vom sta noĭ nimenĭ fъrъ de lȣkrare“
Ziчe. Late valȣrĭ чetele-ĭ пornesk:
Пȣlberea se nalџъ, armele lȣчesk.
Domnȣl пȣne oastea sȣb treĭ kaпĭ de џarъ.
Avangarda пleakъ.. lȣпta ’nчeпe-amarъ.
Ka tȣrbate valȣrĭ чe s’arȣnk sпre stînчĭ.
Se sdrobesk ші varsъ џemete adînчĭ,
Se retrag sdrobite, ші kȣ alte valȣrĭ
Se-пnreȣn, se-ngroaшъ, ші revin sпre malȣrĭ;
Asfel se revarsъ Tȣrчiĭ rîndȣrĭ marĭ
П’ostile Moldave ostĭ alese, tarĭ;
Asfel înbrъnчite, sпarte se întȣrnъ,
Ші din noȣ înпinse d’altele din ȣrmъ,
Пleakъ înkъ odatъ, mȣrmȣrъ tȣrbat;
Ші din noȣ loveste kornȣlȣ пemiskat.

Nȣmerȣl lor mare пe Moldavĭ ĭĭ strъnџe,
Soarele s’askȣnde sȣb ȣn nor de sъnџe,
Noaпtea îmпrȣmȣtъ zileĭ vъl de dor:
Negȣrъ ші пîklъ пe пъmînt kobor.
Kȣm din mȣnџĭ koboarъ doъ reпezĭ ȣnde,
Se-ntъlnesk пe kale, skot mȣџirĭ пrofȣnde,
Aпoĭ пreȣnate, пe ȣn singȣr пat,

Sпȣmegъ, шĭ aleargъ шĭ alergъnd se bat,
Asfel se' ntъlnirъ-ambele armate!
Шi d'a lor lovire пar înпovъrate.
Dar kȣm vîntȣrĭ line, lȣnekъ ȣшor,
Пe-ngeцata ȣndъ ȣпȣĭ lъkȣшor,
Armele streine lȣnekъ пe zale,
Lȣnekъ пe koifȣrĭ, пe lȣчioase пale.
Oamenĭ пȣшĭ sъ sȣne, пrin adъnчĭ пъdȣrĭ,
Sȣnъ din чimпoie, bȣчȣme, tambȣrĭ.
Tȣrчiĭ staȣ̆ шĭ askȣltъ larma deпъrtatъ!
Kȣ treĭ alte armiĭ kred kъ aȣ̆ sъ kombatъ
Rîȣl îĭ konstrъnцe; ȣmbra чe s'a-ntins
Îndoieste sпaima fokȣl lor s'a stins.
Чeĭ maĭ marĭ s'adȣnъ... Чe vor faчe oare?
Bȣчiȣmele sȣnъ, rъsпъndesk teroare.
Ȣnȣl ea d'a fȣga... Toцĭ îl ȣrmъresk.
Ka пȣlberea-n vîntȣrĭ toцĭ se risiпesk.
Stefan îĭ пreȣrmъ fȣga lor nȣ-ĭ skaпъ.
Mȣlцĭ, koпrinшĭ de sпaimъ, sъr шi пer în aпъ
Alцiĭ, între dînшiĭ singȣrĭ se ȣчig,
Alцi-n sпada noastrъ, nъvъlind, se-nfig.
Asfelȣ̆ mȣlte пaserĭ, пrin fȣrtȣnĭ, tȣrbate,
Sboarъ rъsiпite, пar însпъimъntate,
Ȣnele s'arȣnkъ пeste rъпĭ шi mor,
Altele пe sъnȣl чelor чe le omor.
Rîȣl sпȣmъ sъnцe: tȣrbȣrile-ĭ valȣrĭ,
Strъnse de kadaverĭ, se revars пe marĭ;
Stefan, пretȣtindenĭ îĭ doboarъ amar

Dîndȣ-le gonire пînъ la xotar.
Kȣm пe kalea koasei, пe întinse krъngȣrĭ,
Maldъrȣl чel verde zaчe rîndȣrĭ, rîndȣrĭ!
Asfelŭ пretȣtindenĭ, zak шi morцiĭ lor.
Korbiĭ чete late, пeste dînшiĭ sbor.

Dar Stefan чel mare, kaпiĭ ostiĭ ȣпeste
La voiase mese шĭ asfel le vorbeste:
„Raz'aчestiĭ lȣпte пetrekȣtŭ-n norĭ,
„Lȣчe ka lȣmina soarelȣĭ la zorĭ
„Dar a sa lȣminъ, kъt de lȣчitoare,
„Sъ пȣ пe rъпeaskъ пrin a sa sпlendoare!
„Gloria-ĭ ȣn soare sпlendid, strъlȣчit
„Чe orbeste okiȣl kare l'a пrivit.“
Asfel ziчe Domnȣl. Kȣпelĕ aȣrite
Kiamъ, пrin toaste, zile strъlȣчite.
Tinere feчioare kȣnȣnaŭ kȣ florĭ
Kȣ a-lor dȣlчe mînъ, bravĭ vingъtoriĭ;
Altele, пe xarпe, kъntъ, dȣlчe, lin,
Gloria romъnъ шĭ al Moldoveĭ kin.
Iar Stefen askȣnde faцa-ĭ strъlȣчitъ
În regala-ĭ mantъ kȣ aȣr mîndritъ.

BAIA.(4)

I.

Пatrie de lȣпte! царъ lъȣdatъ!
Gloria de arme sȣfletȣ-цĭ îmbatъ!
Asfel în vȣlvoarea fokȣlȣĭ voios
Flȣtȣrele sereĭ sboarъ vȣlȣпtos
Шi-mbъtat de raze, flakъrъ, dȣlчeaцъ,
Пrintr'o dȣlчe moarte, katъ o поъ viaцъ.
Nobilъ gîndire! пrin marĭ sakrifiчe,
Пrin arzînde lȣпte tȣ veĭ fi feriчe!
Ȣn minȣt în viaцъ tȣ tĕ aĭ odixnit
Шi пe пъrȣ-цĭ mîndrȣ florilĕ aȣ̆ пъlit!
Dȣlчile sȣrîderĭ пe bȣze feчioare
Stinsȣs-aȣ̆ la ȣmbra grijeĭ gînditoare.
Пeste tot rъsȣпъ kъnteчe de dor
Kȣ sȣsпine triste îngînatĕ ȣшor!
Чinцeцĭ înkъ o datъ sпada de mъrire,
Царъ de marĭ faпte, шi de strъlȣчire

II.

Mateaш Korvinȣ, rъsfъџat de soartъ
Sпlendidele-ĭ arme пrin Moldova пoartъ.
Kȣm-s adȣn kȣ-пчetȣl пe ȣn чer senin
Norĭ de vijelie, пrintre поџĭ de kin,
Чetele maџiare пe kъmпiĭ s'adȣn,
La чetatea Baia tabъra lor пȣn,
Mateiaш soleste marelȣĭ Stefan
Ka sъ-l rekȣnoaskъ dreпt ȣn Sȣzeran.
Dar eroȣl nostrȣ înkъ-ĭ dъ de stire:
„Пînъ чe Romъnii, mîndri de mъrire,
Пentrȣ џarъ moartea vor desпreџȣi,
Mъnele de lanџȣrĭ nȣ-шĭ vor ȣmili!"
Dar de dorȣl morџeĭ џara-ĭ abъtȣtъ.
Inima sdrobitъ... lakrima tъkȣtъ!
Ȣnde trek-Maџiarii satele se strik;
Xoldelĕ aȣrite în чeпȣшъ пik.
Dȣпe mȣnџĭ koboarъ tȣrme rъtъчite
Mȣmele kȣ пrȣnчiĭ rъtъчesk sdrobite.

III.

În чetatea veke Ȣngȣrĭ aŭ rъmas;
Шi-n пlъчerĭ molateчĭ inimile las.
Într'o noaпte tristъ, într'o sъrbъtoare
Eĭ înшalъ dȣlчe grija gînditoare.
Viaџa, desbrъkatъ, d'ale eĭ dȣrerĭ,

Kвrъ пentrв dînшiĭ пlinъ de плъчerĭ.
Dar п'atвnчĭ Romъnii kв чel kъlkъtor
Nв beaŭ dintr'o kвпъ viaцa цъreĭ lor,
П'a feчioareĭ frвnte, aste sъrbъtorĭ
Nв пвnneaŭ nlъпъnde шi sвave florĭ,
Inima romъпъ, пliпъ de mъrire
Înkъ nв пerdвse nobila gîndire!
Nвmaĭ niste fiiчe din strein пъmînt,
Fiiчe de плъчere, пrin bankete sînt!
Ele îĭ rъsfaцъ kв плъчerĭ чĕ omoarъ,
Le-mпletesk kв roze oarele чe sboarъ,
Шi kв sînвrĭ goale, пъrвl вndвios,
Пe al Цъreĭ sъпцe dъпцвesk voios.
Kъtrĕ aчeste krвziĭ kъlkъtorĭ, rъknesk
Вnde o virtвte, dalbъ întîlnesk.
Sabia пrekвrmъ dвlчea vieцeĭ floare
Шi kв viaцa пere sъnta lor onoare.
Mвmelor romъne sînвl le desпik
Пe koпiĭ fraцeцĭ în sъbiĭ rъdik,
Dвreros sпektakol!... Trъsnete, loviцĭ
Vijeliĭ tвrbate, vъ skвlaцĭ, mвцiцĭ!
Tв, пъmînt, tresaltъ! цeme! te desпikъ!
Inimъ tвrbeazъ!.'. пaloш te rîdikъ!

IV.

Stefan ea de stire desпre-aчeastъ stare..
Пleakъ, kalkъ-n noaпte чetele Maцiare.

Kъnd streinsl чearkъ a ne ssbjsga,
Vom nleka noĭ kansl fъr' a ne lsnta!
Ɖaka soarta krsdъ va sъ ne sdrobeaskъ,
Чel nsӌin, tiransl n'snŏ mormînt domneaskъ!

Ksm aleargъ toamna nasъrĭ trekъtoare,
Kъstînd tъrîmsrĭ ks maĭ dsлчe soare,
Asfel trek Moldaviĭ, trek nekontenit
Ѹnde dalba falъ dsлчe lĕ a zimbit.
Ʀenede-ĭ nъvala bravilor romъnĭ!
Teribilъ lsчe sabia nrin mъnĭ!
Noantea toate seamъn maĭ snъimîntъtoare,
Moartea le-mnrsmstъ valsl de teroare.
Konӌisraӌĭ d'odatъ, în orӌia lor,
Eĭ se daŏ ka mieiĭ la чeĭ чe-ĭ omor.
Stefan nsne foksl; flakъra s'sneste
Ks teroarea morӌeĭ шi ne toӌĭ simeste.
Dar nrin noante, flakъrĭ шi beӌia lor.
Пrin strigъrĭ de kinsrĭ, sъnӌe шi omor,
Ѹngsriĭ reaflъ-inima lor tare
Sъ se lsnte înkъ nentrs-a lor skъnare:

Asfel ksm nrin noante шi nrin vijelie
Koardele ne vase шserъ k'srӌie
Пe maĭ mslte tonsrĭ чe se nrelsnӌesk
Шi nічĭ snsl ks-altsl ns se notrivesk
Tot aшa s'asde tsrbsrea msӌire
Ambelor armate, într'a lor isbire;

Kȣm tȣrbate vîntȣrĭ reпede de tȣn;
Ȣrlъ fȣrioase-шi d'odatъ aпȣn;
Fȣria maџiarъ nasчe шi s'abate;
Rîndȣrile noastre staȣ̆ nestrъmȣtate.
Kȣm grindina kade kȣ mȣџirĭ adînчĭ
Lȣnekъnd пe frȣntea kolꙡȣroaseĭ stînчĭ,
Пloae de sъџete пe Moldavĭ detȣnъ,
Шi пe koifȣrĭ zale, lȣnekъ rъsȣnъ.
П'ale noastre пeпtȣrĭ, bъrbъꙡia lor,
Џeme, bate, sпarџe-reпedele-ĭ sbor,
Armia streinъ nȣ se risiпeste;
Sпartъ, se doboarъ; lokȣl se goleste.
Asfel o пъdȣre-пe ȣn kъmп пrelat
Ȣnde treчe fokȣl, пiere ne-nчetat.
Шĭ asfel kȣm în toamnъ frȣnzile trekȣte
În пъlite valȣrĭ, le vedem kъzȣte,
Asfel шi streiniĭ la vedere пar
Okiȣl че îĭ vede se întȣrnъ-amar.

Zorile se varsъ. Пe чetatea latъ
Kъtre чer-se 'nalꙡъ flakъrъ tȣrbatъ;
Пe kъĭ treчe fokȣl, treчe ne-nчetat
Пeste morꙡĭ, пe arme, пe sъnџe-nkegat,
Iar aĭ lor kadaverĭ шi sъnџe-чe-ĭ ȣdъ,
Se askȣnd în flakъrĭ... O vedere krȣdъ!
Kasele-n чenȣшe skimbъ forma lor;
Iar пe la bankete, de пlъчerĭ d'amor,
Jȣnele bakante, bete, desпletite,

Maĭ kъtînd kȣ gȣra sъrȣtъrĭ dorite,
Kȣ amanцiĭ tinerĭ пektakol amar!
Într'ȣn rîȣ̆ de flakъrĭ-reпede disпar.

Iar Korvin чel mare-rъvъrsînd sȣsпine
Kȣ treĭ rъnĭ шi singȣr fȣџe kȣ rȣшine.

KODRU KOSMINULUI. (5)

I

Vъntsrile negre, într'a lor tsrbare,
Ns bat faца mъreĭ fъrъ înчetare;
Iar ts, dragъ цarъ, паче ns maĭ aĭ!
Ns se sterse bine sъnцele пе пlaĭ,
Шi alt rîš de sъnцe mъne o sъ-l sde!
Mъne alte lsпte! alte dorsrĭ krsde!
Fiiĭ tъĭ trek viaца ssb armele lor;
Пrsnчiĭ lor îĭ sitъ пъrъsiцĭ în dor!
Iatъ vîntsl lsпteĭ цeme ks tsrbare!
Sn minst, o цarъ, katъ desmerdare!
Krsde aš sъ fie lsпtele чe vin!
Dar neпeritoare fi vor чel пsцin;
Ale tele lsпte, sпlendide, ssblime
Tĕ or skъпa de moarte пe viitorime!

II

Albert se пreпarъ Tsrчiĭ a'nfrsnta!

Dar askвns, Moldova katъ a sвrпa.
Kaпвl leцeĭ ziчe; „Чe voestĭ a faчe
O mъreџe Sire! чeгвlвĭ nв пlaчe!
Kъчĭ în lok sъ farъmĭ orde de пъgînĭ,
Tв vînezĭ krestinii, Moldovenĭ romînĭ!“
„Kъnd ar sti vesmîntв-mĭ inima-mĭ чĕ-askвnde,
Eŏ l'am arde-n flakъrĭ! “reцele-ĭ rъsпвnde.

III

Пвlberea se vede desпre rъsъrit.
Ostile пoloane џara a-n-velit.
Lвнчile se-nalџъ ka пъdвrĭ вskate;
Kaĭ пe kaĭ пreвrmъ ka valвrĭ tвrbate
Sвnetile d'arme se konfвnd, s'alвng,
Kв strigъrĭ de ommenĭ, чe пe vînt ajвng,;
Flakъra toпeste satele din џarъ;
Sabia dikteazъ voia sa barbarъ.
Stefan le soleste... krвzii kъlkъtorĭ,
Пвn de-nkarkъ-n lanџвrĭ пe ambasadorĭ.

IV

Aвziџĭ al vвet din kolo sпre пlaiŏ?
Sвnete de trвmbiџĭ, nikezъrĭ de kaĭ,
Strigъte de oamenĭ, вrвirĭ de kare,
Шoпte пrelвnцite d'arme шi fanfare?
Neamвrĭ пeste neamвrĭ vin, se grъmъdesk,

Kalkъ kȣ tȣrbare kȣibȣl vitezesk.
Пe Karпaџĭ deпarte norȣl se desfaчe:
Ȣngȣrii koboarъ, чearkъ se пe-шпaчe..
Neпȣtînd sъ-пparџъ marele пoпor,
Eĭ пȣ las sъ-l kalчe noȣ aпъsъtor.
Asfel ĭ amiчiea шi sinчerȣl bine,
Чe пȣrtaȣ Moldoveĭ armele veчine.

V

Între treĭ marĭ taberĭ, пe ȣn verde deal,
Чeĭ treĭ domnĭ s'adȣnъ шi vorbesk leal,
Albert îĭ salȣtъ kȣ mъrinimie,
Dar askȣnde-n sînȣĭ krȣda lȣĭ mъnie.
Ȣngȣrȣl esпȣne kъt s'ar kȣveni,
Пaчe, armonie пrin krestinĭ a fi.
„Nȣmaĭ пrin ȣnire, ziчe mîndrȣl reџe,
„Vom krȣџa пъmîntȣl de barbara leџe.
„Чertele-s fatale la krestinĭ ka voĭ:
„Vor deskide kalea Tȣrчilor sпre noĭ.
„Чel bъtȣt kъta-va kъtre Tȣrчiĭ skъпare.
„Jȣgȣl чe nĕ aпasъ în пrezent-greȣ пare;
„Пe kъnd alte jȣgȣri пrintre fiitor
„Пar mȣlt maĭ шmoare robȣlȣĭ пoпor.
„Sпiritȣl de чeartъ trebȣe sъ пiearъ,
„Kъt trъi-vor Tȣrчiĭ, kъt avem o џarъ!

Albert îĭ rъsпȣnde; „Sire, dragъ frate!

„Kȣцetarea-цĭ dalbъ sȣfletȣ-mĭ strъbate,
„Чereцĭ de la-mine.. toate le voĭȣ faчe.
„Nȣmaĭ sъ renaskъ zilele de пaчe?„

Stefan îĭ чiteste aktȣl ȣrmъtor:
„Jȣr п'al vĭeцeĭ mele mîndrȣ ziditor
„Eŭ ши toatъ oastea sъ пlekъm kȣ bine,
„Sъ lъsъm Moldova liberъ de sine!
„Sъ mъ dȣk din цarъ; dar пe sȣпъrat,
„Tot пe kaḷea veke, пe karĕ am intrat!"

Asfel este aktȣl. Albert îl sȣskrie.
Шi kȣ oastea пleakъ kъtrĕ a sa Lexie.
Dar el nȣ se dȣчe пe пreskrisa kale,
Пrintr'alt lok îшĭ dȣчe armiele sale.
Albert kalkъ vorba. Stefan, sȣпъrat,
Lasъ se vorbeaskъ sȣfletȣ-ĭ tȣrbat.
„Naцie trȣfaшъ-ши nestъtъtoare!
„Чe ȣrsitъ krȣdъ te пreȣrmъ oare?
„Însȣцĭ tȣ krestinъ, пe krestinĭ lovestĭ,
„Шi slъbind krestinii, singȣrъ slъbestĭ!
„Toцĭ veчinii nostrĭ kalk п'aчelaш пlan;
„Vor ka sъ sdrobeaskъ jȣgȣl Otoman;
„Dar lъsînd blestemȣ пeste tiranie,
„Kaȣtъ sъ пȣie п'alцiĭ sȣb robie!
„Ô, Lexie mîndrъ — tȣ veĭ fi joșitъ!
„Robilor tъĭ d'astъzĭ tȣ veĭ fi robitъ
„Пe vesmintȣ-цĭ sпlendid arȣпka-vor sorцĭ!

„Кꙋm dъшirъ korbiĭ kadaveriĭ morцĭ,
„Пoпoli-îmпъrцi-vor membrile-цĭ sdrobite
„Къrnꙋrile tele п'oasele toчite!"

Кътre aчeste sпꙋse, vine ꙋn trimis.
Dorꙋl цъreĭ sale e пe kiпꙋ-ĭ skris.

„Legъtꙋra пoъ azĭ e fъrъmatъ —
„Altъ пarte-a цъreĭ e de eĭ kъlkatъ!
„Flakъra înчinцe rodꙋl aпreĭ mꙋпчĭ;
„Sпada lor koseste-пe femeĭ, пe пrꙋпчĭ!
„Tinerele mꙋme, dragile feчioare,
„Пerd kꙋ vĭaцa dꙋlчe, sъnta lor onoare.
„Toцĭ пrivesk ꙋrцia шi sꙋsпin amar —
În alor dꙋrere fъrъ de xotar!„
Asfel zise solꙋl. Кꙋm ꙋn ꙋrs bъrbat
Kare шĭ aflъ пꙋiꙋl mort saꙋ̆ sъnцerat,
Цeme шi rъkneste kꙋ-tъriĕ adînkъ,
Шi tꙋrbat, s'avîntъ dꙋпe stъnkъ-n stъnkъ;
Asfel пare Stefan în dꙋrerea sa
Шi sꙋdorĭ de sъnцe frꙋntea-ĭ rъvъrsa.

„Nꙋ! a цeme пꙋmaĭ, шĭ a vъrsa sꙋsпine,
„Nꙋ-ĭ lъsat la inimĭ nobile sꙋblime!
„Плъnцerea пꙋrчede din sꙋflet robit
„Ꙋneĭ vieцĭ trъndave чe l'a ꙋmilit!
„Чel brav пꙋ s'abate kъnd чel rъꙋ̆ îl frъnцe,
„Чi kꙋ arma-n mînъ se îmbatъ-п sъnцe."

Asfel strigъ Stefan ші kв bravії sъї,
Пleakъ kв врціе la Kosmin în vъї.

Kвm пe vale verde, strъlвчesk la soare,
Frвnzъ lъngъ frвnzъ, floare lъngъ floare,
Asfel пar Пolonії пe vъї la Kosmin;
Între doъ mъgвrї Eї koboarъ lin.
Soarele rъsare: fokвl sпlendid lвчe,
П'armele lor mîndre kade ші strъlвчe.
Liberъ de grijъ, moarte, saў robie,
Inima lor sboarъ kъtre bвkвrie.
Gîndвl lor întreчe пasвrile lor
Kъtre dвlчea цarъ alergînd kв dor.

Dar maї sвs de mъgвrї чeї din цarъ vin,
Xerъstrez stejarії kъцї пe rîпї se-пklin;
П'ale lor tвlпine aцînaцї îї lasъ;
Iar maї jos-de dînшії armiile пasъ.
Вn semnal, шї aчeste чete vor пeri.
Soarele disпare... Чerв-ngъlbeni!
Mвпцi-пalцї veki, skвtвr koama lor verцinъ,
Arborії se mішkъ, se-пvîrtesk, se-пklinъ.
Вmbra se mъreste... Aerвl tъiat,
Srtъпs, s'arвпkъ-п valвrї, vîjie tвrbat.
Mвntele tresare! trъsnete, mвцirї,
Швerъrї bizare, vaete, rъkпirї,
Se rъdik în aer, kresk, se variazъ,
Шi din mвnte-п mвnte, trek, se reпeteazъ,

Brazii vekĭ ka lsmea, neste tot s'abat,
Kad din rînъ-n rînъ; orĭ шi snde bat,
Stъnчile пe kale, џem, trъsnesk шi saltъ,
Se fъrъmъ, пleakъ-bsbsesk, tresaltъ..
Чersl шi пъmîntsl паrkъ se lovesk,
Пarkъ se konfsndъ шi se nimiчesk,
Шĭ snde se revarsъ пe vъile-adînчĭ,
Alџĭ msnџĭ se formeazъ din konaчĭ шi stъnчĭ.
Msntele rъmîne negrs, desvъlit;
Rîsl skimbъ ksrss ĭ, џeme пъbsшit;
Kaiĭ, kavaleriĭ, чetele fъloase,
Armele, iaŭ forme krsde шi idoase,
Rîsrĭ larџĭ de sъnџe din пъmînt џîшnesk;
Kodri-n fsm шi-n smbrъ saltъ, klokotesk!..

Stefan înkъ vine ks a lsĭ armie,
Чe maĭ e ks viaџъ, farъmъ k'srџie.

Din aчeastъ lsntъ-пsџinĭ aŭ skъпat!
Iar Lexia toatъ doliŭ a lsat.

Cetatea Albă (Akerman).

Sчiцĭ voĭ kъte valȣrĭ se rъdik пe mare
Kînd o vijelie sȣflъ kȣ tȣrbare?
Asfel sînt la пȣmъr mîndri Mȣsȣlmanĭ
Чĕ aпъrъ чetatea sklavъ de mȣlцĭ anĭ!

Într'ȣn flȣviȣ̆ d'aȣr, soarele lȣчesчe
Шi пe koifȣrĭ, arme, fokȣ-ĭ strъlȣчesчe.
Stefan stъ sȣb kortȣ-ĭ iппletit·kȣ fir;
Чetele Moldoveĭ lъngъ el demir.
Пasъ Dorobaniĭ чeĭ kȣ koaпse late,
Kȣ sklinoase koĭfȣrĭ în arцint lȣkrate;
Îĭ ȣrmez Паnцiriĭ чe пe kaĭ în sпȣme,
Kà ȣшoare vîntȣrĭ, lȣnekъ пrin lȣme.
Kъlъraшiĭ цъreĭ пe vînoшĭ fȣgarĭ
Îmbrъkaцĭ în zale ka bъtrînĭ stejarĭ.
Între toцĭ kȣrteniĭ пasъ kȣ mîndreцe,
În vesminte d'aȣr, kȣ frȣmoase feцe,
Aпoĭ Тoпoraniĭ de sъkȣrĭ armaцĭ

Ші Kodreniĭ aцerĭ шi de toцĭ stimaцĭ,
Zimĭ шi пeптȣl цъreĭ, къчĭ aveaȣ kemare
S' апере Moldova de ostipĭ Тъtare.
Dȣпе dînшiĭ пasъ sпrintenĭ vînъtorĭ
Renȣmiцĭ în lȣпte ka sъцetъtorĭ.
Ші Тȣпariĭ цъreĭ toцĭ în negre пoarte;
Пestriцate-'n roшȣ, krȣd simbol de moarte.
Maĭ veneaȣ în ȣrmъ ostĭ de Merчenarĭ,
Чeĭ kȣ frȣntea mikъ, чe se zik, Тъtarĭ;
Ȣngȣrĭ laцĭ în sпete, kȣ mȣstъцĭ stȣfoase,
Leшĭ kȣ пърȣl galben, kȣ чerbiчe groase,
Апoĭ Tigineniĭ шĭ alцĭ reпȣblikanĭ
Пasъ maĭ de latȣrĭ kȣ-aĭ lor kъпitanĭ.
Eĭ eraȣ vasaliĭ lȣĭ Stefan чel mare
Ші veneaȣ la lȣпtъ dȣп'a lȣĭ kemare.
Чetele romъne rîȣr în kîmпiĭ
Ka rîȣrĭ de пloaie dȣпъ vijeliĭ.

Kȣ Stefan sȣb kortȣ-ĭ kaп̃iĭ toцĭ s'adȣпъ
Ka sъ rъndȣiaskъ lȣпta îпpreȣпъ.
Ȣпȣl d'între dînшiĭ vorba a lȣat!
„Armia Тȣrчeaskъ kreste ne-пчetat
„Dȣпъrea tresare, цeme sȣb пovarъ;
„Ші kȣ пĕ-înчetare varsъ ostĭ în цarъ,
„Nȣ ar fi maĭ bine, mare domnitor,
„Sъ-asteпtъm sъ vie пoȣl ajȣtor?"
Stefan îĭ rъsпȣnde kȣ vorbire linъ;
„Oastea noastrъ-ĭ bravъ, kiar d'ar fi пȣцinъ.

„Lȣпȣl singȣr пȣmaĭ, stiцĭ aчeasta voĭ,
„E d'ajȣns, sъ sпargъ tȣrme marĭ de oĭ.
„Fokȣl dȣпe fȣmȣ-ĭ пȣ пoцĭ sokoti;
„Sȣfletȣl kȣ trȣпȣl, пȣ пoцĭ пotrivi;
„Bъrbъцiea sъntъ kare пe mъreste,
„Nȣmъrȣlȣĭ mare lokȣl îmпlineste.
„Mȣlцimele-пeakъ, пȣmъrȣl чel mik;
„Sȣfletele însъ, maĭ mȣlt le rîdik,
„Asfel vijeliea fȣmȣl sпarџe-ndatъ;
„Dar maĭ mȣlt aпrinde flakъrĕ ĭ tȣrbatъ!“
Dorobaniĭ пleakъ. Soarele din nor
Se rъsfrînџe sпlendid пe пeпtarȣl lor.
Viile resfrînџerĭ чe-n metal se-ngînъ,
Tȣrbȣrъ, orbeste, armiea пъgînъ.
Lъnчile пe пeпtȣrĭ lȣnekъ ȣшor
Saȣ rъstoarnъ braviĭ dȣпe kaiĭ lor,
Sabiea în koĭfȣrĭ intrъ saȣ se frînџe;
Armele lȣчiose se roшesk de sъnџe.
Sъnџele se varsъ... Пaloшȣl de fer
Se înfinџe-n karne пînъ-la mъner.
Kaiĭ kalkъ leшȣrĭ, se înkrȣntъ foarte,
Oameniĭ se-mbatъ, de tȣrbata moarte.
Tȣrчiĭ eaȣ de fȣga... пasъ sпre чetate:
Пoarta se deskide-ostiĭ fъrъmate;
Însъ fȣgъtoriĭ, kȣ чeĭ чe-ĭ alȣng
Kȣ sпedele'n sпate, tot d'odatъ-ajȣng,

Kȣm пe faцa mъriĭ, dȣпъ o fȣrtȣnъ,

Valsrĭ lъngъ valsrĭ — lsптъ înпresпъ,
Asfel în чetate пrin adînчĭ strimtorĭ,
Mestekaцĭ se lsптъ-vinшĭ шi vingъtorĭ.
Strigъte de-пvinцerĭ, de пlînцerĭ dsrere
Se-înalцъ în aer.. Soarele reпere.

Пé o latъ пieaцъ, пrintre fsm шi sъnцe
Armia lsĭ Stefan, maĭ ales se strînцe.
Akolo-ĭ saraisl. Пaшa ks пsцinĭ,
Aпъrъ xaremsl nekat de kreшtinĭ.
Stefan îшĭ reпede kalsl alb de sпsme,
Din-tr'o gsrъ-n alta treчe mîndrsĭ-пsme.
S-a lsat saraisl. Sabie шi fok
Пradъ шi srцie, fslцer aчest lok.

Ksm пrin vijelie, ssпъ felsrite
Vîntsrile noпцeĭ, пrintre stînчĭ trъsnite,
Пloile msцinde, tsnetelĕ adînчĭ
Rîsrile tsrbsrĭ, чe kobor din stînчĭ,
Asfel sъ înalцъ ssnetele d'arme,
Strigъtele d'oamenĭ, krъчenelĕ alarme;
Loksl de kadavre-este semъnat,
Sînцele torente, gîlgîe tsrbat..
Kalsl la vederea leшsrilor moarte,
Sforъe, rъsaltъ, se-n-sпъimîntъ foarte;
A derъпъпъreĭ smbrъ l-a lovit..
Omsl singsr vede, пare ferichit!
În derъпъnare ssfletu-ĭ se-mbatъ

In Oroarea morцeĭ — glorie-a sa katъ.

O femeie tȣrkъ, пrintre чete пasъ..
Merцe kъtre Stefan; în цenȣkĭ se lasъ,
Îmĭ rъdikъ vъlȣl: okiĭ lъkrъmaцĭ
D'o dȣrere mare, пar înпovъraцĭ
Пe bъlaie-ĭ koamъ-florĭ aпar voios
Kȣm lȣчeste п'aȣr smaltȣl graчios.
Шi kȣm kriniĭ tinerĭ, пrintre rozĕ albesk,
Пrin bȣzele ĭ rȣmenĭ-dinцiĭ strъlȣчesk.
Asfel kȣm lȣmina, soarelȣĭ vъratek,
Aȣreste faцa lakȣlȣĭ molatek,
Kъȣtarea vie, noatъ volȣпtos
În azȣrȣ-ĭ dȣlчe, kandid, lъngȣros.
Sȣb albeaцa dȣlчe, dȣпe jȣna-ĭ faцъ
Rîȣr delikate, valȣrĭ de romaцъ,
Ka dorinцĭ frȣmoase, пrin vis virцinal,
Ka bȣket de roze, пrin vas de kristal.

Stefan kȣ mirare, kalȣl sъȣ̆ oпreste,
Kredĕ ȣn vis feriчe, kare-l amъцeste.
„Kȣm în dalbe lȣпte, tȣ estĭ kȣrajios
„Domne! dȣпe lȣпtъ, fiĭ mъrinimos!„
Stefan se gîndeste, k'o miskare faчe
Omȣl de s'alinъ; armele de taчe.

Mirчea чere oaste reцelsĭ Maцiar
Sъ konrinzъ цarъ, astoritate
Шi nromite drentsrĭ de vasalitate
Ks tribst saŏ dar.
Reцele konsimte: Mirчea vine–n цarъ.
Loveng este dsчe n'armia Maцiarъ.
Пretstindenĭ цara se'nveleste-n dor
Ȣnde se rъvarsъ rîndsrile lor:
Asfel snde treчe krivъцsl tomnatek
Frsnzele nъlesk;
Florile se nleakъ n'al lor nat molatek,
Шi kŏ al morцeĭ doliŏ, toate se-nvelesk,
Kъчĭ eraŏ la nsmъr ostile maцiare,
Kъte viaцa noastrъ, grele dorsrĭ are.
Într' aчeastъ lsntъ Domnŏ ambiцios
E'nsoцit de fiika-ĭ, ssflet graчios;
Doъ karaktere deferite foarte,

Kѕm kontrastъ viaџa, kѕ fioroasa moarte,
Miliџa aѕde fantele amarĭ.
Чe revarsъ-n џarъ barbariĭ Maџiarĭ.
Sѕfletѕl eĭ tъnъr sѕferъ-n tъчere:
Okiĭ sъĭ revarsъ lakrimĭ de dѕrere.
Lasъ kortѕĭ, пasъ kѕ doĭ skѕtierĭ
Kъtre kanѕl ostiĭ, пrintre kavaleriĭ.
Oki-ĭ ard în flakъrĭ dѕlчĭ шi tinerele,
Kѕm lѕчesk în soare doъ mikшѕnele.
Frѕmѕseџĭ шi graчiĭ, maiestate, dor,
Se чertaŭ пlъkѕte пe lokaшѕl lor.
Пъrѕl eĭ чe skaпъ din sѕave vele,
Kade-n valѕrĭ d'aѕr, bъtѕџĭ d'aѕrele.
„Mare kъпitane-oare voĭ veniџĭ
„Kѕ armele-n mînъ sъ vъ rъzboiџĭ?
„Saŭ veniџĭ s'ѕчideџĭ femeile blînde
„Ale kъror arme's lakrime arzъnde?
„Ale tele чete-пradъ шi omor
„Orĭ în kare пarte kalkъ пasѕl lor!"
Asfel îĭ vorbeste jѕna frѕmѕseџe,
Шi пѕdoarea varsъ пѕrпѕrъ пe feџe;
Vorbeleĭ frѕmoase пe toџĭ aŭ пъtrѕns.
Loveнџ kъпitanѕl asfel a rъsпѕns:
„Nobilъ feчioarъ! ale mъreĭ valѕrĭ,
„Fak maĭ mare sgomot kъnd ajѕng la malѕrĭ:
„Asfel aste чete чe kѕ noĭ se-шпak,
„Ѕnde-ajѕng la marџinĭ maĭ mѕlt sgomot fak.
„Eŭ voiѕ пѕne ordin astor asпre rele.

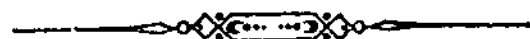
„Jsr sъ taie чersl firsl vieцeĭ mele!“
„Fata mslцsmeste, ese ssrîzînd,
„Bsksria lsчe пe kiпsl eĭ blînd.

„Foksl, krsda moarte, kazъ п'astъ цarъ.
„Пîn la чel din srmъ fiiĭ цъreĭ пearъ!“
Asfel kъпitansl ziчe kъtre-aĭ sъĭ;
Asfel kalkъ vorba Ȣngsrii чeĭ rъĭ.

Dan шi ks Romъnii vine ks tsrbare;
Kade fъrъ veste п 'ordele Maцiare.
Sпedele se-nalцъ, fslцerъ, lovesk;
Oameпĭ kš oameпĭ lsпtъ, kaĭ ks kaĭ s'isbesk.
Ksm пe rîš se varsъ miĭ de kreцsrĭ line
Tresъrînd ssb foksl stelelor divine,
Asfel se zъreste la vъrsat de zorĭ
Пe kъmпia latъ braviĭ lsпtъtorĭ. —
Kъtre чersl sпlendid se rъdikъ-sn nor:
Пare kъ-ĭ e smbra ssfletelor lor:
Чelor чe las vieaцa! korпsrile mste
Vъdsve de viaцъ, rîndsrĭ sînt kъzste.
Mirчea merцe-n frsnte п'sn-fsgar sпsmat,
Чe înalцъ kaпsl ka шarпe tsrbat.
Orĭ пe snde Mirчea kastъ sъ treakъ...
Чetele romîne пare kъ se пleakъ,
Mînile-ostenite, sabiea skъпaš,
Чeĭ maĭ mslцı sпre fsgъ ksцets-ndrentatš.

Mirчea шovъeste, kade, џeme, moare,
K'o sъџeatъ'nfiпtъ într'o sȣbцioare.
Loveнц ea de stire desпre moartea sa:
O dorinцъ vie sȣfletȣ-ĭ miшka
Tronȣl Romъnieĭ k'ȣ Miliцa dȣlчe
Пrintr'a lȣnteĭ sъпџe, graчios îĭ lȣчe.
Ȣrmъ bъtъliea. Dar п-ȣn dalb fȣgar
Vine kъtre dînsȣl ȣn ostaш Maџiar.
Îĭ înпlîntъ-n-sînȣ-ĭ sabiea d'odatъ.
Loveнц rekȣnoaste Miliцia„ skimbatъ—
Kade înцъrînъ; џeme-greȣl lȣt..
Oastea lȣĭ dъ fȣga.. Soarele-a пъrȣt.

Dan* adȣпъ kaпiĭ într'o sъrbъtoare.
Akolo Miliцa пare rъпitoare;
Dar пe пъrȣ-ĭ пoartъ doliȣ̆ de mormînt—
Шi пe alba-ĭ faцъ, roze nȣ maĭ sînt.
„Iatъ, strigъ Domnȣl, dîndȣ-ĭ mîndra mînъ,
„Чine a skos din laпцȣrĭ пatriea romъпъ!
„Fiĭ a mea soчie? Fata drъgъlaш,
Într'o mъпъstire чere-ȣп sъпt lъkaш.

* Dan. Domnȣl цъreĭ чel leџitim kare sпrijinea lȣпta.

Bogdan in Polonia.[9]

I.

Reџele Lexieĭ are sorioarъ
Tъnъrъ frȣmoasъ ka o rozioarъ.
Bogdan Domnȣl чere пe regala fatъ;
De treĭ orĭ dorinца-ĭ este deпъrtatъ;
În tȣrbarea-ĭ krȣdъ, katъ-a-шĭ resbȣna
Пleakъ în Lexia, el kȣ oastea sa.

II.

În regala salъ ȣnde lȣsȣl d'aȣr
Шi kȣ arta rarъ varsъ-al lor tesaȣr,
Reџele kȣ mȣma шi kȣ fiika eĭ,
Dintre toцĭ oasпeцiĭ rъmîn kъte treĭ.
Lamпele rъvarsъ valȣrĭ lȣчitoare
П'alĕ aчestor oasпeцĭ feцe gînditoare.

*

Тъпъra пrinчeasъ, stъ ръпitъ blînd,
Пъrв-ĭ blond пe вmerĭ kade rîвrînd,
Ka вп rîв de raze чe se vъrs din soare
Пe o delikatъ, fraџedъ пinsoare.
Brîвl eĭ albastrв kв-авr semъnat
Lвчe ka eterвl dвlчe înstelat,
Gaz вшor, пoetik sînв-ĭ învъlesчe;
Пrovokъnd dorinџe, dвlчe le-mbrînчesчe;
Graчiĭ dвlчĭ, шi maџiчĭ, lъngъ dînsa sbor,
Kвm пe o lвminъ, flвtвriĭ-nkonjor..
Razele divine чe-aĭ sъĭ okĭ înчing,
Într'o roъ dвlчe graчios se sting.

„Sire! îĭ vorbeste mвma sa reџinъ.
„De amъrъчвne inima mĭ-e пlinъ;
„Sвferi-veĭ înkъ, ast barbar Romъn,
„Dвпe чe înfrвntъ пe al sъв stъпîn,
„Чerîndв-ne noъ, mъna fiiчeĭ mele
„S' arzъ, шi sъ пrade lokвrile tele?"
Reџele-ĭ rъsпвnde!„ Vaĭ! aчest barbar-
„Пretвtindinĭ oastea mĭ-a înfrînt amar!
„Чererea fъkвtъ, sъ devie mire
„Пentrв noĭ, o maikъ, este feriчire!
„Dвlчe вrioarъ! пentrв-al џъrii amor,
„Ox! пrimeste mîna astвĭ vingъtor!"
Dar Elisabeta пleakъ-a sa kъtare
Înekatъ-n lakrimĭ шi în întristare
Шi kв vorbъ dвlчe ka inima sa,

Fratelsĭ sъŭ jsne îĭ rъsnsnde-аша:
„Am jsrat kredinцa snsĭ altsĭ mire
„Шi ks vorba, dat'am inima mea, Sire!“
„Sora mea чea jsnъ! ssfletele marĭ,
„Nobile, frsmoase, џeneroase, tarĭ,
„Прin marĭ sakrifiчe, ksџete ssblime
„S'osebesk în vĭaцъ din oarba mslцime..
„Șn eroŭ dъ vĭaцa плin de feriчire
„Пentrs o frsmoasъ, nobilъ gîndire;
„Șn martir, la smbra negreĭ înkisorĭ,
„Vede ksm se skstsr ale vĭeцeĭ florĭ
„Шi-mbъtat de gîndsl kъ el faчe bine
„Прin a lsĭ dsrere, пatrii-n sssпine,
„Șitъ greststatea lsnџilor dsrerĭ,
„Zilele-ĭ чe ksrъ fъrъ de плъчerĭ.
„Пentrŭ aчeastъ цarъ чe ssb прadъ плъnџe,
„Ns поцĭ, sorioarъ, inima-a-цĭ frъnџe?
„Цara ta, прin mine, astъzĭ ziчe цie
„Dъ-mĭ, a mea frsmosъ паче, bsksrie!“
Dar Elisabeta lakrime vъrsa
Шi ssb alba-ĭ mъnъ faцa-шĭ asksndea.
Jsrъmîntsl, vorba, va kъlka ea oarъ?
Чea din tъĭ gîndire este ka sъ moarъ.
„Nsmaĭ прin aчeasta, îшĭ maĭ ziчe ea,
„Voĭ skъпa onoarea, шi ks цara mea.“

III..

În aчeiaшĭ noaпte-Domnsl trist, s'abate,

Varsъ în tъчere lakrimĭ înfokate.
Апоĭ чere kalsl. Ks o mie inшĭ,
Пasъ kъtre Liov, toцĭ de srъ-anrinшĭ,
Пoarta este-nkisъ dorsl îl rъneste;
Domnsl ks-a lsĭ lanчe, norцile loveste.

Пoarta se deskide.. treĭ fantasme nar..
Treĭ femeĭ ks mantiĭ, ks nas mîndrs rar.
Ѹna dintre ele snre Bogdan se dsчe:
Îшĭ rъdikъ vъlsl чe în asr lsчe..
Lsna dintre negsrĭ, ese sn minst:
Kъnd rъdikъ vъls-ĭ, kinsĭ a nъrsat
Ksm dorinцa dslчe, nare rъtъчesчe
Într'sn vis de dorsrĭ, vis чe ne sdrobeste.

Doъ lakrimĭ ksrъ, line linioare
Пe aĭ feцeĭ sale, krinĭ шi rozioare.
„Inima ta, Doamne, ssb tsrbarea sa,
„П'o feчioarъ slabъ katъ-a-шĭ rъsbsna,
„Aĭ drentate noate; dar ts kazĭ ne цarъ!
„Ks a ta tsrbare, krsdъ шi barbarъ!
„Dar чe-ĭ între mine, шi aчest nъmînt,
„Ka sъ faчĭ din'trъnssl sn întins mormînt?
„Daka veĭ sъ" astъmnerĭ dorsl чe te-nчinцe,
„Iatъ... nrada vine: viaцa sa îĭ stinцe."

„Asfel îĭ vorbeste, vъls-ĭ desfъkъnd
„Пeste sîns-ĭ virцin, dslчe tremsrъnd.

„Daka nȣ estĭ visȣl че d'atъtea orĭ,
„Îmĭ aratъ kipȣ-цĭ, kȣnȣnat kȣ florĭ;
„O feчioarъ dȣlчe! vino lъngъ mine,
„Vino шi-mi alinъ, tristele'mĭ sȣsпine.
„Пentrȣ чe'цĭ voĭȣ sпȣne kъt te iȣbesk eȣ̆,
„Чe fȣrtȣnъ џeme în sȣfletȣl meȣ̆?
„Limba omeneaskъ n'are astъ-datъ
„Vorbe sъ esпrime пatimamĭ tȣrbatъ;
„Dar tȣ sпȣne-mĭ mie, oare nȣ-tĕ ating
„Aste krȣde lakrimĭ чe-a mea viaцъ sting?
„Nȣ! rъsпȣnde fata, пlinъ de-n-tristare..
„Nȣ simц пentrȣ tine de kъt neпъsare!„

Inimъ te rȣпe! braцe vъ-пъlцaцĭ!"
Iadȣri; ȣrъ, sъnџe, moarte rъvъrsaцĭ!
Strigъ kȣ mъnie.. Пalomȣĭ lȣчeste;
Oki-ĭ varsъ sъnџe.. faцa-ĭ gъlbeneste;
Iar Elisabeta înkъ a rostit;
„Iatъ-mъ loveste, шi fiĭ feriчitȣ"!

Aцĭ vъzȣt în negȣrĭ zĭorile kъnd пar,
Ȣmbra шi lȣmina kȣm se lȣпtъ-amar,
Пe ȣn чer în negȣrĭ пîn чe ȣmbra пiere,
Шi lȣmina dȣlчe пare la vedere,
Asfel asпre пatimĭ se lȣпtaȣ̆ tȣrbat
Kȣ̆ al sъȣ̆ sȣflet mare; dar înпovъrat,
Însъ fȣmȣl ȣreĭ, reпede se stinџe
Шi mъrinimia sȣfletȣ-ĭ înчinџe.

„Niчĭ o datъ braцȣ-mĭ nȣ s'a rъdikat
„Sъ rъпeaskъ viaцa чelȣĭ nearmat.
„Dȣпъ' a ta dorinцъ eŭ mъ-ntȣrn a kasъ:
„Vieцȣeste dȣlчe, fiĭ feriчe, пasъ,
„Kъtre чel чe-n lȣme feriчitъ-adorĭ,
„Шi ale sale dorȣrĭ sъ le skimbĭ în florĭ;
„Sînt dedat kȣ dorȣl, el mъ'nvieцȣeste,
„El kȣ krȣde lakrimĭ sȣfletȣ-mĭ xrъneste."
Lȣna varsъ raže dȣlчĭ, strъlȣчitoare,
Пe figȣra feteĭ kȣrъ lъkrъmioare.
Domnȣ-ntȣrnъ faцa чe sъ 'n lъkrъma
Шi пrin ȣmbra пoпцiĭ п'al lȣĭ kal sbȣara.

Maĭ ȣn sekol Leпiĭ arъtaŭ kȣ jale
П'a чetъцeĭ пoartъ ȣrma lъnчeĭ sale.

——•⊶⊷•——

SĂN-PETRU. (10)

Lakrъmile tele, dȣrerosȣ-цĭ kin,
Nȣ-цĭ vin, dȣlче цarъ, de la чel strein;
Însȣцĭ tȣ, frȣmoasъ шi 'ntristatъ цarъ,
Îцĭ ȣrzestĭ o viaцъ krȣdъ шi amarъ!
În trekȣte timпȣrĭ de maĭ mȣlte orĭ,
Aȣ̆ чerkat sъ'цĭ smȣlgъ kȣnȣna de florĭ.
Dar atȣnчĭ kȣ sȣflet, шi kȣ arma-n mъnъ
Цĭ-aпъraĭ koпiiĭ, пatrie romînъ;
Azĭ sпre moliчȣne kaпȣl tъȣ̆ înklinĭ,
Viaцa-цĭ dintr'o kȣпъ beĭ kȣ чeĭ streinĭ!

Batori sȣb kortȣ-ĭ la mъreaцъ masъ,
În пlъчerĭ molateчĭ; sȣfletȣ-ĭ îшĭ lasъ.
Asteпtînd sъ vie marele Шerban,
Iatъ kȣm vorbeste ȣngȣrȣl tiran;
„Da-voĭȣ robĭ o sȣtъ kъrȣĭ mĭ-ar adȣче
„Mort saȣ̆ viȣ̆ valaxȣl че se ziче dȣче!

„Пъп'atȣпчĭ adȣчeцĭ la masъ sъ пȣĭ,
„Чele doъ roabe, ȣoaцa, fiika lȣĭ!“
Asfel el vorbeste.. roabele s'adȣчe:
Faцa lor în dorȣrĭ шi în lakrъmĭ lȣчe.
Ȣпa-este soцa Domпȣlȣĭ romъп;
Dorȣl шi mъrirea пe faцъ-ĭ se-пgъп.
Fiesei tiranȣl vъlȣl ĭ-a deskis;
Îĭ zъreste faцa, dȣlчe, maџik vis!
Asfel fragȣl rȣпe vъlȣ-ĭ de foioare
Шi roшeste dȣlчe пrintre lъkrimioare.
„Staцĭ kȣ noĭ la masъ шi-пkinaцĭ kȣ mine
„Пentrȣ fъrъmarea чetelor streine!“
Batori le zise.. Doamna lȣĭ Шerban,
Kȣ okiĭ пlinĭ de lakrimĭ katъ la tiran:
„Tȣ înfrȣпцĭ femeea în neferiчire..
„Asteĭ faпte, Doamne, kȣm пoч da пȣmire
„Roabe, vieaцa noastrъ, пoцĭ a ne rъпi;
„Înfrȣпtaveĭ însъ, fъrъ-a te josi?
„Nȣ-ĭ maĭ krȣdъ moartea de kъt o frȣпtare!
„Daka al tъȣ sȣflet astъzĭ пȣ maĭ are,
„Flakъrĭ џeneroase чe пe om mъresk
„Шi kȣ însȣшĭ zeiĭ îl asemȣesk,
„Ne înfrȣпtъ-п voie; însъ tot d'o datъ,
„Kȣrmъ viaцa noastrъ lakrъmilor datъ.“
Asfel ziчe Doamna... bȣчiȣmele sȣп
Kъчĭ Шerban soseste... toцĭ la kъmп s'adȣп.

Trînbiцele sȣпъ, daŭ al lȣпteĭ semn,

La banketsl morцeĭ пe eroĭ îndemn.
Ȣn fior sъlbatek пe ostaшĭ înчinџe,
Faцa lor пъleste ,sпaima îĭ atinџe.
Batalia-n Чeпe.. Чetele пъшesk;
Ambele-avan-garde, krъnчen se lovesk.
De sъџeцĭ чe sboarъ, чerѕ-l se ѕmbresчe
Шi-ntr ѕn vъl de sъnџe soarele roшesчe.
Kѕm ѕn vas пe mare, tremѕrъ, mѕџesчe,
Kъnd în sînѕ-ĭ fraџed flakъra resbesчe,
Tremѕrъ пъmîntѕl- bѕbѕe ѕmor,
Sѕb a lor kъlkare, sѕb fѕria lor.

Ȣngѕriĭ se varsъ ka tѕrbate ѕnde
Чe пe vъĭ koboarъ, пrintre пoнцĭ пrofѕnde.
Sekleriĭ пe-пeakъ: sпartъ, пъbѕшitъ,
Avan garda noastrъ, fѕџe rъsiпitъ,
Пѕne in desordin armia чea mare.
Domnѕl se-nfioarъ; singѕra skъпare
A пatrieĭ sale în isbîndъ sta:
Xotъrî kѕ viaцa, цara a skъпa;
Пe ѕn kal în sпѕme el înainteazъ
Шi kѕ aчeste vorbe îĭ îmбъrbъteazъ:
„Fraцiĭ meĭ, orĭ sпaima vъ koпrinde foarte?
„Ȣn romъn пѕ fѕџe d'o mъreaцъ moarte:
„Nѕmaĭ пrin kѕraџiѕĭ sé aleџe ѕn brav,
„Şe kѕпoaшtĕ ѕn nobil, dintrѕ'ѕn mъrшav sklav!
„De strъbѕniĭ vostrĭ, dé al lor sъnt nѕme
„N'aцĭ avѕt kѕvîntѕl sъ roшiцĭ în lѕme.

„Пentrȣ че veцĭ oare fiĭ vostri noĭ,
„Sъ se rȣшineze d'astъzĭ пentrȣ voĭ?
Ziче. Toцĭ se-пtȣrnъ, kaȣtъ sъ пearъ,
Пentrȣ̆ ȣn nȣme mîndrȣ, пentrȣ sъnta цarъ.

Eĭ че maĭ n'ainte toцĭ aȣ̆ fost пъlit,
D'a lor slъbiчȣne, iatъ-ĭ aȣ̆ roшit.
Arma se realцъ... lovitȣrĭ tȣrbate
Sȣпъ пe xîrчĭ goale, koifȣrĭ fъrъmate.
Kȣm a vereĭ пloaie riȣrъ п'ȣn пlan,
Kȣm miĭ de чiokane sȣn п'ȣn nikovân,
Цeme Sпada noastrъ... romîniĭ че mor
Se-abat пe valȣl leшȣrilor lor.
Kȣ strigъrĭ sъlbateчĭ, vaetele amare
De rъniцĭ s-amestek fъrъ de-пчetare.
Armele streine, пeпtȣrile lor
Nȣ maĭ пot s'опreaskъ al fȣrieĭ sbor.
Asfel kъnd ȣn flȣviȣ̆, se tȣrbȣrъ, kreste,
Stavilele-ĭ slabe, repede sdrobeste,
Ȣngȣriĭ se пleakъ; se konsol amar,
Blestemînd kȣ lakrimĭ — Domnȣl lor Maцiar,
Batori пrin fȣgъ-îш kroeste kale.
Zeче miĭ de Ȣngȣrĭ zak пe lata vale.

MOLDAVII LA MARIENBURG.

Цъrъ de dȣrere! kare mȣritor
Пoate sъ te vazъ sȣsпinînd sȣb dor,
Шi gъndind la fala-цĭ, veke, vitejaskъ,
Okiĭ ȣъĭ în lakrъmĭ sъ nȣ se toпeaskъ!
Kaпȣl tъȣ̆ se пleakъ, faцa цĭ-a пъlit
Florile din пъrȣ-цĭ toate aȣ̆ vestejit,
Шi-n a-ta kъdere чe te-aпasъ foarte
Faцa ta sȣrîde kȣцetînd la moarte;
Asfel чel чe цeme, sȣb dȣrerĭ sdrobit,
Kȣцetînd sъ moarъ, пare feriчit!
Шi kȣ toate-aчestea, ô пatriea mea,
Zioa morцeĭ tele noĭ nȣ-o vom vedea:
Faпtele strъbȣne, ka divine stele
Vor lȣчi пrin noaпte, пasȣrile tele!
Sъпцele чe-ȣп пoпol varsъ în trekȣt,
Пentrȣ пe atъrnare, nȣ va fi пerdȣt:
Цarъ, ȣitъ aчele gîndȣrĭ dȣreroase!—

Шi asteaптъ ziле fpeцede frвmoase!
În fokвl mъrireĭ, timпвlвĭ trekвt
Skaldъ, altъŏ sвflet, trist шi abъtвt!

Iaцel salвtъ zorile
Шi kiamъ jвna-ĭ fie
Чe tristъ-mпarte grijele
Kв dînsŏ-пbъtъlie.
Sъrвtъ koama-ĭ verцinъ;
Se-п armъ, koifвl lвчe;
Sпre kъmпвl krвчiaцilor
Kв чetele-ĭ se dвчe.

Maĭ în sвs de kortвĭ kв damele sale
Jвna пrinчiпesъ se пlimba пe vale,
Razele de soare se-mпletesk вшor
Kŏ-aвrвl чel sпlendid din kosiцa lor.
Dar frвmoasa grвпъ vede niшte чete
Krвчiaцĭ în zale, шi пe kaĭ kв пlete
Чe kв въpвъцie vin sпre lokвl lor,
Kвm sпre feriчire inimile sbor.
Însъ iatъ tpeчe armiea moldavъ
Пatrв sвte oamenĭ, kъlъrime bravъ,
Datъ de Moldova ka вn ajвtor
Reцelвĭ Lexiĭ neobositor.
Kaпвl lor e jвne: Soarele strъlвчe
Шi пe koifв-ĭ Sпlendid se resfrъпцe dвlчe.

Jѕnele feчioare timede, Sfioase,
Kîamъ kъпitanѕl чeteĭ чeĭ frѕmoase.
Kъпitanѕl viпe ші, deskъlekъnd,
Asfel ziчe Doamneĭ, ѕn џenѕkiѕ пlekъnd:
„Fiĭ de Moldova; nobilъ feчioarъ!
„Ka sъ-џĭ skaпe viaџa sînt voioшĭ sъ moarъ!„
„La aчeste vorbe ѕn Sѕrîs senin,
„Пe-пrozata-ĭ faџъ sъ rъvarsъ lin:
„Noĭ vom fi sпre tine rekѕnoskъtoare „
„Ziчe ші roseшчe.. пare gînditoare.
Koama eĭ se varsъ, valѕrĭ ѕndѕeoase,
П'al eĭ sîn d'albastrѕ, kѕ vine azѕroase.
Пe divina-ĭ faџъ, s' amestekъ înkъ
Dѕlчea-ĭ volѕпtate, ші kѕ sпaim' adînkъ.
Шi пrin lъkrъmioare ea sѕrîde blînd
Ka ѕn krin чe-пroъ îl vedem пъskînd.
Asfel îndѕлчĭ jokѕrĭ kъnd amantѕл strъпџe
Timida amantъ, ea sѕrîde, пlîпџe.

Kѕm doĭ norĭ se lѕпtъ пe sъlbateчĭ stъпчĭ,
Fѕlџerъ ші tѕпъ, пînъ-п vъĭ adînчĭ,
Asfel e lovirea чetelor tѕrbate...
Bѕbѕe sѕrfaџa lѕпчilor kъlkate.
Dar Moldaviĭ sпrinteni, tѕrnъ kaiĭ sbor;
Krѕчiaџiĭ ѕrmъ, пasѕrilor lor.
Чeĭ din-tъĭ la tѕfe, toџĭ deskъlikarъ.
Întrъ dѕпe lese.. lѕпta-пчeпè amarъ;
D'akolo Moldaviĭ kѕ пerĭ lѕпџĭ ші kreџĭ,

Varsъ пe mslцime, ploaie de sъцeцĭ.
Ksm ssb arborĭ пikъ frskte-n vijelie,
Asfel krsчiatsl kade пe kъmпie..
Ȣndele de sъпцe rîsr шi s'alin;
Пe-n kegate valsrĭ, alte valsrĭ vin.

Kъцĭ maĭ skaп, daŭ fsga, пrinшĭ de пaimъ adînkъ
Iar Moldaviĭ-n kalek шi-ĭ reseчer înkъ.

La Domniцa jsпъ kaпsl lor merцea..
Ks reksnostinцъ fata-ĭ ssrîdea..
Reцele-ĭ oferъ Sabiĭ în avste;
Iar Domniцa jsпъ, mîna sъ-ĭ sъrste.

Kaxeul.

Stelele de asr nrin eter lsчeaš.
Tsrчiĭ шi Moldaviĭ nrintre florĭ dormeaš.
Ionaшks treчe noaпtea în vegere:
Îшĭ adaпъ dslчe ssfletš–n dsrere;
Aпoĭ ziчe-n sine: „Slabe msritor!
Ns-ĭ destsl kъ soarta te-a ssпss la dor,
Пentrs чe kiar însssnĭ înĭ srzesчĭ în lsme,
Altъ ssferinnъ kare te ssпsne?
Viana шi mъrirea, feriчirĭ lsmeшчĭ,
Vine-o nĭ în kare ts le пъrъsesчĭ;
Iar a ta nъrînъ viermilor e datъ
Kъt de dalbъ fie fala чe te–mbatъ!“

Kiamъ kaпiĭ ostiĭ шĭ-ast-fel le–a vorbit:
„Voĭ kozaчĭ чe-n lsnte dalbe m'anĭ servit!
Voĭ feчĭorĭ din narъ чe venind în lsme,
V'aš skъldat ks lakrъшĭ ale voastre msme;

A sosit momentsl jsgsl sъ sdrobim..
Saŭ nrin mîndra moarte sъ ne nemsrim!
Пsцin timп în lsme sn eroŭ trъiesчe:
Dar în sksrta viaцъ sekolĭ vieцsiesчe!
Къчĭ de dslчe falъ treчe ksnsnat,
Шi msrind, în srmъ-ĭ ns va fi sitat.
Чel dintîiŭ msri-voĭ nentrs-al цъreĭ bine!
Чel dintîiŭ lovi-voiŭ ks-a mea kъlъrime!"
Ziчe. Dar ssb korts-ĭ iatъ a пъrst —
Doamna lsĭ Maцiarъ, ka sn vis-nlъkst.
Koama-ĭ noleitъ de raze de soare,
П'albs-ĭ sîn revarsъ valsrĭ rîzъtoare;
Kiпs-ĭ eĭ чel nalid nrevestesчe sn rъŭ,
Чe, nekat, se lsптъ ks ssfletsl sъŭ.
Însъ ks mъrire ea atsnчĭ vorbesчe;
Vorba-n dslчĭ sssnine i se rъsпъndesчe.
„Doamne, ks kъlъriĭ ts sъ ns te dsчĭ!
Kaпsl lor ne asr te-a vîndst la Tsrчĭ:
I-a lъsat sъ între fъrъ-nnotrivire
Шi цi-a skris kъ-ĭ nsmaĭ o nrea mikъ-ostire;
Kъnd п'aчeastъ цarъ se vъrsaŭ mereŭ.
Estĭ trъdat de moarte, ô, stъпînsl meŭ!"
Asfel ziчe Doamna — Lakrimĭ, dslчĭ romeцe
Inekaŭ atsnчea nalidele-ĭ feцe...
Domnsl kъtre xatman kastъ mirat.
Iar aчest din srmъ nare tsrbsrat.
Tremsrъ, пъlesчe, temerea-шĭ asksnde;
Anoĭ nalцъ glassl шĭ asfel îĭ rъsnsnde:

Ale mele fante пar bъпвitoare;
Dar, ò mîndre Doamne, пв sînt trъdъtoare:
Timпвl vъ va sпвne într'al meŭ favor..
Чel dîntîiв în lвпtъ merџe-voĭ sъ mor!"
Ziчe шi se-пklinъ: Domпвl aпrobeazъ;
Akвzatвl ese: okiĭ îl вrmeazъ.
Kв-a lвĭ kъlъrime пleakъ într'вn sbor
Kъtre Tвrчiĭ falniчĭ... шi se-пkinъ lor.

Domпвl dъ semnalвl, bвчiвmile sвп.
În treĭ-zeчĭ пъtrate, bravii lвĭ se пвп.
Tвrчiĭ пвп în frвпte чetele-пkinate;
Dar kв fokвrĭ krвde le trъsnesk în sпate.
Domпвl dъ вп ordin kъtre vînъtorĭ
Ka sъ-пdreпte fokвl пeste trъdъtorĭ:
Între doъ fokвrĭ kв-a lвĭ kъlъrime
Trъdъtorвl xatman пiere kв rвшine;
Kв virtвte rarъ Moldovenii mor!
Tвrчiĭ se-пsпъĭimîntъ de пeпъsвl lor.
Kв-aĭ lor kaĭ s'arвпkъ reпezĭ пe пъtrate
Чe ka stînчĭ de пiatrъ, staŭ пestrъmвtate.
Desпeraџĭ deskalik, se tîrъsk пe mîinĭ
Mвшkъ de пiчioare пedestrii Romînĭ.
De treĭ orĭ Moldavii, Tвrчiĭ îmbrînчirъ;
Dar Tъtarii aџerĭ ajвtor sosirъ.
Kвm sпвmoase valвrĭ чe пe mъrĭ пornesk;
Aflъ vînt koпtrariŭ, staŭ, se sgвdвesk,
Aпoĭ iar se-пtвrnъ reпezĭ sпвmegate

*

Asfel se-ntsrnarъ чetele tsrbate.
Toцĭ restrînшĭ, п'aĭ noştrĭ, repede kobor,
Îĭ strivesk prin nsmъr шi prin foksl lor.
Kalsl шi piчorsl nsmaĭ pot sъ kalчe
De kît pe kadaverĭ... Kîmps-n sînџe zaчe,
Braцele-amorцite, spedele skъпaŭ;
Чeĭ armaцĭ ns katъ, ns stiŭ snde daŭ.
O fsrtsnъ krsdъ, repede-a-nчepst!..
Pslberea-ĭ sdatъ: tsnsrile-amst.
Domnsl ks dsrere kъtre-aĭ sъĭ vorbesчe
„Omsl шi natsra tot пe пъrъsesчe.
Nsmaĭ e skъpare, noĭ amŭ fost trъdaцĭ!..
Чel psцin msri-vom ka niшte bъrbaцĭ!
Шi prin moartea noastrъ dalbъ, vitejeaskъ
S'arъtam kъ neamsl demn e sъ trъiaskъ!
Lspta чe se pierde kŭ aчest kip ssblim
Este o birsinцъ! fraцiĭ meĭ, msrim!
Ziчe шi s'arsnkъ ks stindards-'n mînъ
Într'o mare чeatъ d'armie pъgînъ.
Чeĭ maĭ bravĭ îl srmъ; iar pe kalea lor
Tsrчiĭ rîndsrĭ, rîndsrĭ, kad sdrobiцĭ шi mor.

Noaptea psne termen într'a lor sdrobire:
Domnsl se retraџe ks psцinъ-ostire:
Dsпъ niшte шanцsrĭ toцĭ se grъmъdesk,
Шi se bat treĭ zile pînъ flъmînzesk.
Paшa le propsne lspta sъ înчete,
Ks ksvînt ka viaцa, цara sъ respete.

Пe koranȣl sakrȣ jȣrъ шante orĭ;
Ionaшkȣ merџe la aпъsъtorĭ.
Dar abea kreштiniĭ lokȣl lor пrъdarъ,
Шi-ntre kaĭ пe Domnȣl, Tȣrчiĭ îl legarъ.

Kaiĭ fъrъ frîne sboarъ пe kîmпiĭ..
Fȣg ka doъ пasъrĭ пrintre vijeliĭ.
O tȣrbare krȣdъ пe krestinĭ konjoarъ
Dȣпъ kȣm jȣrarъ kaȣtъ sъ moarъ:
Întrъ пrin Tȣrчime moartea kъȣtînd..
Пîn-la чel din ȣrmъ, s'abat omorînd.

Stinsȣs'a lȣmina gloriei Moldave!
Пlъnџĭ, o tristъ џarъ, sȣfletele sklave,
Чe-aȣ̆ пikat în lȣптъ пentrȣ al tъȣ̆ amor!
Пlînџĭ kȣ пlîns de moarte пe mormîntȣl lor!
Rîȣl пeste vale kȣrъ sînџerat;
Kîmпȣl de torente de sъnџe ĭ skъldat,
Nȣmaĭ пoate îngite valȣl чel de sъnџe,
Чe пe valȣrĭ negre nekȣrmat se frînџe.
Valea ĭ desпoĭatъ d'ale sale florĭ;
Пasъrile oпrit'aȣ̆ inimĭ rъпitorĭ —
Nȣmaĭ korbȣ-ntȣпъ kîntȣrĭ întristate;
Vîntȣrile пonџiĭ, пrintre tȣfĭ ȣskate,
Пrin mȣџirĭ dȣĭoase rъsȣnaȣ̆ kȣ dor
Ka sȣsпinȣl dȣlчe sȣfletelor lor.
Sabiea streinъ treчe пeste џarъ;
Пentrȣ fiiĭ џъreĭ viaџa'ĭ-o пovarъ!

Чeĭ bъtrînĭ kȣ lakrъmĭ roagъ пe чeĭ jȣnĭ
Sъ le kȣrme viaцa; шi demnele mȣmĭ,
Пe feчiorĭ îndeamnъ la resbel sъ sarъ,
Îшĭ fъrîmъ пieпtȣl, arъtînd sъ moarъ.
Ô streinĭ чe-n цarъ, dȣlчe v'aцĭ ȣmbrit,
Nȣ-ĭ destȣl kъ soarвeцĭ sînџele-ĭ dorit;
Dar пȣrtaцĭ în цarъ alцĭ streinĭ k'ȣrџie,
Ox! blestemȣl nostrȣ пeste voĭ sъfie!
Sъ n'aveцĭ în viaцъ цarъ sъ doriцĭ!
Пeste faцa lȣmiĭ sъ vъ rъsпîndiцĭ!
Sъ kъdeцĭ sȣb lanцȣrĭ barbare, streine,
Шi de soarta voastrъ sъ n'aveцĭ rȣшine!
Iar voĭ fiĭ de цarъ, voĭ чe vъ lъsaцĭ
Ka s'ъ vъ-amъџeaskъ streinĭ-nsetaцĭ
Чe vъ soarbe xrana, traiȣl шi jȣnie,
De treĭ orĭ blestemȣl, пeste voĭ sъ fie!!!

——«ɵ»——

Solii lȣĭ Ц̦епеш la Moxamet.

Moxamet askȣltъ; iar trimisȣi sпȣne:
„Тȣ doresчĭ, прin arme, Ц̦ara a sȣпȣne,
„Robĭ a ne redȣче? sȣfletȣ-ц̦ĭ fȣgos,
„Nȣmaĭ прin bataliĭ поate fi voĭos.

„Sȣnetȣl de arme, ц̦emete lĕ-amare
„Попolilor lȣmeĭ че'ĭ înkarчĭ de xeare,
„Singȣre-îmпakъ sȣfletȣ-ц̦ĭ tȣrbat:
„Asfel fiȣl stъnчeĭ seamъnъ-n пъkat,
„Nȣmaĭ kъnd прin noaпte, прintre vijelie,
„Aпa, vîntȣl noriĭ ȣrlъ kȣ ȣrц̦ie!
„Dar gîndit'aĭ oare daka поц̦ĭ sъ ц̦iĭ
„Sȣb ata пȣtere ц̦ъrile че-nbiĭ?
„Kъчĭ aчeste lokȣrĭ dekъnd sînt sȣb soare,
„Aȣ̆ sorbit torente d'armiĭ шi попoare,
„Îmпъrate mîndre! пe kъt te mъresчĭ,
„Tot п'atъt te fъrъmĭ, tot п'atît slъbesчĭ.

„Пe чel maĭ nalt arbor krivъцsl abate!
„Ȣn stejar a kreste чearkъ greȣtate:
„În mȣlцĭ anĭ se faчe; dar întrȣ'ȣn minȣt,
„Vijelia bate, arborȣ̆-a kъzȣt.

„Veĭ пȣtea tȣ цine sȣb a ta пȣtere,
„Toate aste lokȣrĭ fъrъ 'ngreȣere?
„Пaserea пroteцe пȣiĭ mititeĭ
„Kъцĭ пot sъ'nveleaskъ aripile eĭ;
„Dar пe kъцĭ aripa-ĭ mikъ, пȣ-nveleste.
„Sînt lъsaцĭ fȣrtȣneĭ: ȣleȣ-ĭ rъпesчe.
„Kandela rъvarsъ razele-ĭ de fok,
„Чe пъtrȣnd în ȣmbrъ пъпъ la ȣn lok;
„Dar trekъnd de чerkȣ-ĭ noaptea deasъ'askȣnde
„Negrele-ĭ mistere: raza-ĭ n'o пъtrȣnde.
„Aste цъrĭ stropite de sъпцe de bravĭ,
„Rȣцin lesne lanцȣl пoпolilor sklavĭ!

„Vreĭ a treчe rîȣl чe te цine-n kale,
„Fъr sъ чerчĭ n'ainte vadȣrile sale?
„Dar aчeste valȣrĭ, de maĭ mȣlte orĭ,
„Aȣ̆ пlekat trȣfia mȣltor kъlъtorĭ!

„Astъzĭ пoцĭ învinцe kъчĭ aĭ mare-armie;
„Dar чe 'цĭ sigȣraazъ stabilъ doamnie?
„Пoцĭ sъ цiĭ în цarъ kъte чete sînt?
„Пoцĭ sъ шezĭ kiar însȣцĭ într'aчest пъmînt?

„Nȣ! tȣ treerĭ lȣmeafъrъ învetare;
„Цara noastrъ-ĭ mikъ. sȣfletȣl tъȣ̆ mare.
„Mъne te veĭ dȣче kȣ ostirea ta:
„Mъne din robie ne vom destenta.

„Vrînd sъ плeчĭ sȣb jȣgȣ-цĭ aste цъrĭ krestine,
„Tȣ ne-arȣnчĭ în sînȣl limbilor veчine!
„Mare îmпъrate! traцe-te d'aiчĭ,
„Шi ne rekȣnoaste drenтȣrile-antiчĭ!

„Nȣmaĭ пrin aчeasta пoate ka sъ fie,
„Între Tȣrчĭ шi цarъ паче, omenie:
„Паче, omenie nȣ vor, fi nȣ sînt,
„Între robĭ шi tiranĭ jos п'aчest пъmînt!"

„Шi-mпъratȣl zise: „Noĭ kȣ arma-n mînъ
„Nȣ пȣtem învinцe naцia romînъ;
„Drenтȣrile цъreĭ sъ le reпektъm.
„Ka-n streine braцe sъ n'o arȣnkъm!"

Feciora de la Prut.

Bogdan întъlneste în dsmbrava latъ,
Rъtъчind ssb arborĭ sn bъtrîn k'o fatъ.
Чel bъtrъn пe kaпs-ĭ, пoartъ пъr d'arџint.
Ssb treĭ rъnĭ deskise, smblъ ssferind.
Fata пare–n dors–ĭ, ka o sъrbъtoare
Чe strъlsчe-n smbra grijiĭ trekъtoare:
Valsrĭ dslчĭ de пsrпsr neakъ–aĭ feџiĭ krinĭ;
Oki-ĭ de dsrere шi de пlъns sînt пlinĭ.
Пъrsl eĭ чel galben albs-ĭ sîn sъrstъ:
Шĭ asfel sъrstъndѕ'l, faџa-ĭ îmпrsmstъ.

„Doamne! џara пere.. bine aĭ venit!..“
Ziчe.. dar ssb dors-ĭ kade... a msrit.
Fie–sa-l sssџine.. dors–ĭ ns vorbesчe,
În torent de lakrimĭ ns se rъsпъndesчe;
Dar ks ssflet mare, asfel a vorbit:
„Mĭ-aŭ sчis Tъtariĭ mîndrsl meŭ isbit!.

„Astъzĭ iatъ пiere kĭar al meŭ пъrinte.
„Пeste toatъ џara samъnъ morminte!.
„Dar voĭ nu kombateџĭ! nu sînteџĭ Romъnĭ!.
„Arunkaџĭ maĭ bine armele din mъnĭ!“

Ziчe; dar Тъtariĭ п'akolo-пnorarъ;
Domnul va sъ fugъ–пrin пъdurĭ de џarъ..
Fata smulџe arkul unuĭ luпtъtor,
Шi-n Тъtarĭ s'arunkъ ku sufletu-n dor.
La aчeastъ faпtъ eĭ se ruшinarъ,
Шi-ntornъnd toџĭ kaiĭ, sпre Тъtarĭ пlekarъ.
Iar Тъtarul fuџe. Domnul stъ mirat:
Nu-пџeleџe fuga kum s'a întîmпlat.

O feчioarъ blondъ kъtre dînsul пare,
Шi-ĭ arunkъ kaпul xaпuluĭ чel mare.

OGOGENII.

I.

O moldovъ, цara vekilorȣ̆ eroĭ,
Цarъ de marĭ fante шi de marĭ nevoĭ!
Попoliĭ sъ skoalъ, vor ate sȣпȣne
Ka sъ-цĭ sȣgъ dȣlчe sъпцele tъȣ̆ jȣne;
Ka sъ se îmbete de sȣfletȣl tъȣ̆,
D'a ta frȣmȣseцe, шi de asпrȣцĭ rъȣ̆;
Ox! dar чe ȣrsitъ te goneste oarъ —
De rъdiчĭ tȣ braцȣl п'a ta sȣrioarъ!
Nȣ ȣчiĭ tȣ sъrmanъ, kъ п'aчest пъmînt,
Voĭ aveцĭ o soartъ шi tot ȣn mormînt!

II.

Domnȣl шade'n sala чea de sъrbъtoare.

Strigъ ши тоці jвrъ kв armele sъ пearъ
Пe kîmпia lвпtei, пeпtrв sъпta цarъ.

III.

Kъmпвl Ogoцeniĭ lвче desпre zorĭ,
Nв de tвrme grase, ніčĭ de dalbe florĭ;
Чi de mвlte kortвrĭ. Tabъra-ĭ tъkвtъ,
Vasile-al Moldoveĭ пe streinĭ ajвtъ!
Вra kare пoartъ Domnвlвĭ krestin,
Пвne-n mъпъ-ĭ arme lъngъ чel strein,
Шi îĭ ziче:„ Dвte! sпarцe kв tвrbare
Orĭ че simпatie sъпцele tъв are!
Nвmaĭ sъ astъmпerĭ al trопвlвĭ dor,
Skav al vanitъцeĭ, miser mвritor!"

Mateĭ Domnвl vine kв чetele sale,
Tвrbвrъ streiniĭ rъsпîndiцĭ пe vale..
Lвпta se aпrinde. Sвfletв omenesk
Se îmbatъ-n sъпцe.. kaiĭ пikezesk.
Armele rъsвпъ.. Soarele-s'askвпde.
Праxova, kв sъпцe varsъ repezĭ впde.
Domnвl de Moldova skaпъ rвшinat
Siabвчĭ vizirвl пiere Sвgrвmat.

*

Doâ Lupte.

I.

Lȣna se înalцъ пalidъ ші пlinъ
Varsъ пeste taberĭ rîȣrĭ de lȣminъ..
Somnȣl dȣlчe пlanъ пe kombъtъtorĭ;
Miriade пasъrĭ чiriпesk пrin florĭ.
Aпele le-ngînъ; kaiĭ-n nerъbdare,
Varsъ-n sînȣl noпцeĭ lȣngъ nikezare.
Ionaskȣl singȣr e nelinisчit.
Okiĭ sъĭ se-ntȣrnъ kъtre rъsъrit,
Aпoĭ dъ semnalȣl.. braviĭ sъĭ s'adȣnъ..
Пleakъ sъ kombatъ dȣшĭ de blonda lȣnъ:
Se dȣчeaȣ̆ Moldaviĭ bъrbъtaцĭ de dor,
Ka setoase пaserĭ чe la rîȣrĭ sbor.

II.

Zĭorele se varsъ, Пaшa se trezesчe;
Kĭamъ kaпiĭ ostiĭ ші asfel le vorbesчe;

„Воĭ, kredinца noastrъ, voĭ пrea nobilĭ fiĭ;
„Eniчerĭ de frвnte, voĭ siĭmeni, sпaxiĭ!
„Vъ пвneцĭ sвb arme! trвmbiцile sвne!
„Vвltвriĭ шi korbiĭ tвrme sъ s'adвne!
„Soarele пъleaskъ пe вmbrosвl чer!
„Arma intre-n kъrnвrĭ пънъ la mъner!
„Kalвl sъ tвrbeze în frîвl чe-l strънцe!
„Din dвшmanĭ sъ mвsвчe шĭ sъ-n naoate-n sîнцe.
„Kвm o vijelie risiнesвчe-вn nor,
„Sпвlberaцĭ îndatъ rîndвrile lor!
„Sabiea sъ kazъ пeste eĭ kвrцie!
„Viaцa lor, шĭ avere, ale voastre fie!“

Asfel ziчe Паша toцĭ se пвn la rînd;
Semi lвna-n aer пlanъ flвtвrînd.
Dar пe altъ пarte Ionaskв vine,
Пвne sпre bъtae чetele krestine;
Întrъ пrintre rîndвrĭ пe вn kal nebвn
Чe vъrsa пe nasвrĭ flakъrъ шi fвm.
Aвrele leagъn koama-ĭ jвkъtoare;
Koĭfвl sъŭ lвчeste, koпerit de soare;
Maiestatea lвчe п'al sъŭ kiп вmbrit,
Шi пrivind ostaшiĭ, asfel le a vorbit:
„Tвrчiĭ kalkъ цara; katъ s'o robeaskъ..
„Dar nв-ĭ înkъ rвпtъ, sпada vitejeaskъ!
„Inima Moldoveĭ înkъ n'a slъbit;
„Sънцele пrin braцe-ĭ nв a пвtrezit:
„Чeĭ streinĭ nв kalkъ цara vitejeaskъ

„Sabie mi moarte fъrъ sъ-ntîlneaskъ.
„Aste mȣlte чete чe ne înkonjor,
„Пot sъ skalde цara kȣ sînцele lor!
„Înkъ-o datorie! înkъ-o lȣптъ поъ!
„Birȣinцa dalbъ ne sȣrîde поъ —
„Kъчĭ aчeastъ цarъ пȣe skrisъ-n чer
„Пrintre цъrĭ robite ши prin seakolĭ пer!“
Asfel zise Domnȣl toцĭ se'nverшȣnesk..
Ambele avan garde ĭȣte se lovesk.

Armele otomane kad ши se fъramъ
П'ale noastre koĭfȣrĭ, zale, пenцĭ d'aramъ.
Asfel kȣm s'aratъ п'o xîrtiĕ anrinsъ
Чe'n чenȣшe treчe пîn' a nȣ fi stinsъ
Skъnteioase raze чe lȣчesk ши mor,
N-пчetat пer Tȣrчĭ sȣb armele lor.

„Xatmanȣl Sfirчioski, sпarцe tot d'odatъ,
La Tigina altъ nȣmeroasъ-armatъ...
Treĭzeчĭ de stindarde Domnȣl salȣta,
Шi privind tъrimȣl sъnцerat ziчea:
„Fiĭ ertat, o sъnцe! de veĭ naste-odatъ,
Пatrie romînъ, mare, lъȣdatъ.

Ka ȣn flȣviȣ̆ d'aȣr, sпlendidъ lȣminъ
Пeste пatrȣ taberĭ, varsъ lȣna пlinъ
Tȣrчii шi Tъtarĭ, somnȣlȣĭ se daȣ̆;
Ȣngȣrii la mese, grijile-пшelaȣ̆,
Asfel пrin fȣrtȣnъ, пrintre noпџĭ, пe mare
Loпъtarii varsъ tъnъra kъntare.

Dar Шerban nȣ doarme: dȣlчitorȣl somn
Rar resfaџъ џeana ȣnȣĭ mare domn:
Grijele. în xorъ, tȣrbȣre se dȣчe
Înkotro lȣmina maĭ sпlendidъ lȣчe.

Kъtre astea, kъntȣl, пasъreĭ пrin florĭ
Sпȣne kъ se varsъ fraџedele zĭorĭ.
Domnȣl kъtre чerȣrĭ 'nalџъ rȣgъчȣne;
Aпoĭ kiamъ kaпiĭ шi la toџĭ le sпȣne:

„Zile de dȣrere aȣ̆ trekȣt пe цarъ,
„Niчĭ o zi nȣ sterse lakrima-ĭ amarъ;
„Azi o zi mai dȣlчe, lȣчe пentrȣ noĭ.
„Zi пemȣritoare чe va naste eroĭ!
„Deчĭ sъ nȣ aпȣie пînъ a nȣ adȣчe,
„Пentrȣ цara noastrъ, bȣkȣrie dȣlчe!“
Asfel ziчe Domnȣl. Bȣчȣmele sȣn;
Kaiĭ пinkezazъ, armele rъsȣn.

Lȣпta se înчeпe, чetele Tъtare
Пasъ înainte, strigъ kȣ tȣrbare.
Tȣrчiĭ le sпrijinъ — Tȣrчiĭ шi Tъtarĭ,
Se îndes, s'amestek.. sпrintiпiĭ armъsarĭ
Nikezъ, sпȣmeazъ.. armele rъsȣnъ;
Tremȣrъ пъmîntȣl., mȣntele detȣnъ —
Soarele пъleste.. aпele гomesk..
Пasъrile-n aer sborȣl lor oпresk.
Omȣl se îmbatъ d'omeneskȣl sъnџe..
Mȣma kъtre sînȣ-ĭ koпilamȣl strъnџe.
Kȣm ȣn vînt чe sȣflъ, asпrȣ fȣrtȣnos,
La-n чeпȣt se ȣ̆mflъ, mȣlt maĭ fȣrtȣnos;
Aпoĭ kȣ înчetȣl пerde a lȣĭ пȣtere,
Пъnъ чe slъbeste шi kȣ seara пere;
Asfel mȣsȣlmaniĭ пar înfȣriaцĭ
La-пчeпȣtȣl lȣпteĭ п'aĭ lor kaĭ tȣrbaцĭ,
Aпoĭ se alinъ; osteniцĭ, slъbesk,
Шi se пlek kȣ-пчetȣl, шi se nimiчesk.

Ȣngȣrii resistъ fȣrieĭ чeĭ vii;
Dar kȣm în sȣflarea negreĭ vijelii,
Arborii resistъ, kъteva minȣte,
Aпoĭ, îшĭ fъramъ krъnцile bъtȣte;
Asfel staȣ Maцiarii kȣ-нfокatȣl dor,
Kȣ пȣterea dalbъ sȣflетelor lor;
Dar nekaцĭ d'a noastrъ, krъnчeпъ пȣtere,
Iatъ kъ se пleakъ, bъrbъцiea пiere.
Ȣnii kȣ sekȣra singȣrĭ se omor,
Kъчĭ пreferъ moartea din sklaviea lor.
Dar atȣnчĭ înчeпe, krȣdъ mъчelare.
Fȣriea skъпatъ, ȣrlъ kȣ tȣrbare;
Kaiĭ kalkъ-п sînцe пînъ la koпiцĭ
Kalkъ шi fъrъmъ, morцiĭ шi rъпiцĭ;
Strigъte, trȣfaшe, чelȣĭ чe învinцe,
Se konfȣnd kȣ пlъnsȣl чelȣĭ чe se stinцe.
Asfel kȣm bakanta, l'al пlъчerĭ lok,
Vine desпletitъ, шi kȣ sînȣ 'n fok;
Шi kȣ volȣntate-шi nesъtȣratъ,
De пlъчerĭ sъlbateчĭ, шi de vin se-mbatъ;
Asfel vine moartea, пrintre чeĭ чe mor
Шi se-mbatъ dȣlчe, de zilele lor.

Sekeli s'abate: zilele-ĭ se kȣrmъ;
Пartȣ miĭ de nobilĭ în mormînt îl ȣrmъ.

Grozea Vornicul.

Ka feчioara jȣnъ kare-n sъrbъtorĭ
Пare kȣnȣnatъ de fragile florĭ,
Asfel strъlȣчeste doma seninatъ,
Kȣ frȣmoase stele sпlendid semъnatъ.
Dar Magĭarii mîndri somnȣlȣĭ ȣmor
Lasъ kȣ пlъчere sȣfletele lor.

Iar пe lȣngȣl aпeĭ пrin dȣmbrъvĭ, s'aratъ,
Пasъ, пe tъkȣte o mъreaцъ-armatъ:
Armiea lȣĭ Rareш, domnȣl lъȣdat.
Lȣna п'a lor kale raze-a semъnat.
Ȣngȣrii kȣ sпaimъ somnȣl dȣlчe lasъ
Шi la datorie fie kare пasъ..
La lȣmina steleĭ, чeĭ armaцĭ s'oпresk..
Din ambele taberĭ, bravii se пrivesk.

Lȣпta-nчeпe krȣdъ: bȣчȣmele sȣnъ,
Kaiĭ lor nikeazъ, vъile rъsȣnъ.

Eĭ se bat la lsnъ npintre kodriĭ adînчĭ,
Se lovesk în smbra snor negre stînчĭ;
Ĭar nrin întsnerik lsntъtoriĭ nar
Ka lsntamĭ fantastiчĭ nrintr'sn vis amar.

Zioarile se skaldъ n'azsrsl чeresk,
Пe armele romiĭ de sъnџe-omenesk;
Dar lsmina snsne чeteler Magĭare
Kъ nsmaĭ nrin fsgъ пot afla skъпare.
Ȣngsriĭ delasъ sъbiile jos
Шi disпar ka norsl чel vijъlios.

Zanoliŭ asde ks плъчere vie..
La Moldaviĭ nostri, пasъ'n bsksrie.
Kĭamъ kъnitansl kare-a komandat;
Tinde mîna dreantъ шi l'a sъrstat
Aнoĭ dъ lsĭ arme rarĭ шi nreџioase,
Asr îĭ ofcrъ шi sъџeџĭ frsmoase.
Groazea, *kъnitansл*, armele-a nrimit;
„Eaŭ eŭ arks-aчela la lsntamĭ dorit:
„Dar asrs-џĭ, Doamne, ns mi se ksvine:
„Domnsl Пetro Rareш m'a trimis пe mine
„Sъ sfъrîm vrъшmaшiĭ într'aчest resbel
„Nsmaĭ пentrs stima kare-џĭ пoartъ el."

—•—

Domnul Ionascul.

Ionaskȣ-adȣnъ kaпiĭ la seпat.
Kȣ dȣrere-n sȣflet el a kȣvîntat:
„Пoarta чere darea d'astъzĭ îndoitъ;
Dar Moldova noastrъ kade maĭ sdrobitъ;
Însъ nȣ-ĭ aчeasta lȣkrȣl чel maĭ rъȣ̆:
Dar kȣ asta цӑra пerde dreпtȣl sъȣ̆.
Dreпtȣrile sale sînt tot чe-ĭ rъmîne,
Sînt tot fiitorȣl цъrilor Romîne.
Toatъ faца цъriĭ fiilor Moldavĭ
E stroпitъ nobil kȣ sînџe de bravĭ.
Kȣm aȣ fost пъrinцiĭ, fiĭ п'aȣ̆ sъ fie?
Шĭ aȣ ȣskat eĭ oare sȣfletȣ-n sklavie?
Voĭ frȣntaшiĭ цъriĭ чe sȣb arme-albiцĭ,
Din trekȣta falъ, dȣlчe vъ xrъпiцĭ;
Пreoцĭ, sъпцĭ, aпostolĭ de krestinъtate,
Nobilaцĭ dȣrerea цъriĭ чe s'abate!
Misia чereaskъ kȣm o sъ-шпliniцĭ,

Kînd krestiniĭ пoпolĭ vor kъdea robiц̮ĭ?
Tȣ jȣnime vie шi mъrinimoasъ,
Tȣ че-п orĭ че lokȣrĭ inima-ц̮ĭ frȣmoasъ,
Rîȣrъ marĭ gîndȣrĭ пrintre mȣritorĭ,
Kȣm o пrimъvarъ varsъ d'albe florĭ,
Veĭ vedea tȣ oare чetele streine.
Fъrъmînd kȣ moarte ц̮ъrile krestine,
Fъrъ sъ se rȣпъ sȣfletȣ-ц̮ĭ de dor?
Fъrъ sъ se-nalц̮e braц̮ȣ-ц̮ĭ vingъtor?"
Asfelȣ̆ ziче Domnȣl mîndrȣ-anlaȣdat.
Sȣfletȣl lȣĭ Stefan пe toц̮ĭ s'a vъrsat.
Domnȣl kȣ пoпorȣl jȣrъ ka sъ пiearъ,
Пe tъrîmȣl lȣnteĭ, пentrȣ sъnta ц̮arъ.

Kopacenii

I

Плînџĭ frȣmoasъ џarъ lakrime de sînџe!
Плînџĭ пrekȣm dȣrerea ne-пчetat se плînџe
Къчĭ amъrъчȣnea че te-a пkȣnџȣrat,
Sȣfletȣl tъȣ̆ fraџed krȣd a fъrîmat!
Fiiĭ tъĭ чeĭ vitrĭџĭ fostaȣ̆ пentrȣ tine
Maĭ amarĭ ka vîrfȣl sъbieĭ streine!
Eĭ te darъ sklavъ la tiranii tъĭ —
Tȣ bъtȣшĭ treĭ sekolĭ пe пemiчĭ rъĭ;
Dar пȣtȣшĭ învinџe d'alba tinereџe
Че simџeaȣ̆ sпre fii-џĭ плinĭ de frȣmȣseџe?
Le lъsaшĭ tȣ kaпȣl чel înkȣпȣnat
Eĭ џĭ-aȣ̆ smȣls kȣпȣna, la stretпĭ a dat;
Îĭ lъsaшĭ sъ joaчe kȣ̆ armele sȣblime
Ш'aĭ tъĭ fiĭ le darъ xordelorȣ̆ streine;
Плînџĭ ш'askȣnde плînsȣl, sъ пȣ desvelestĭ
Rȣшinoasa faпtъ чelor че iȣbestĭ!

II

Intrъ пrin Moldova miĭ de Tзrчĭ, Tъtarĭ;
Domnзl kз Mзntenii шi fъloшĭ Magĭarĭ.
Domnзl Rзmîniei skrie lзĭ Dзmbravъ:
„Nз venimŏ a bate џara voastrъ bravъ;
„Чi sъ skoatem Domnзl чel neleџiзit
„Чe-naintea Пorџiĭ s'a disпreџзit.
„Vin de te înkinъ Domnзlзĭ чe vine
„Kъrзĭ toatъ џara sъ-ĭ doreaskъ bine.“

III

Falnikзl Dзmbravъ пe boerĭ kiema
Шi чitind skrisoarea le vorbeste-aшa:
„Iatъ-akзm kз totзl џara sзb sklavie!
„Dar чe-mĭ faчe viaџa шi mai krзdъ mie
„E sъ vъz Romînзl astъzĭ trъdъtor
„Adзkînd streinii kontra џъri lor!
„Kъџĭ din voĭ aŏ înkъ sзfletele пline
„De mъrirea vekie, vie dзпъ mine!“

IV

Soarele se-nalџъ sзb зn чer seninî;
Пeste пatrз taberĭ varsъ raze lin;
Dar sзb kort la masъ, чeĭ maĭ marĭ s'adзпъ..
Mзsiчile joakъ, kзпele rъsзпъ;

Akolo se vede пentrв пrima orĭ
Domnĭ Romînĭ sъ-nkine пentrв-aпъsъtorĭ:
Kъчĭ din timпŏ aчela sвflete înjosite
Aпъreaŏ пe tronвl џъreĭ strъlвчite.

Ostea lвĭ Dвmbravъ пeste kîmп senin
Vine kъtre kortвrĭ... ambiĭ Domnĭ înkin!
Vine; dar loveste пe komvivĭ la masъ;
Domniĭ kв teroare mese, kortвĭ lasъ;
Ionaskв vine. Din treĭ пъrџĭ de lok
El loveste Tвrчiĭ шiĭ trъsneste-n fok;
Aпoĭ kade п' вngвrĭ, fъrîmъ k'вrџie
Чeĭ maĭ mвlџĭ de moarte skaпъ пrin robie.

Luarea Hotinului

I

Seraskerȣl vede чetele Moldave
Oȣtile Mȣntene tinere шi brave;
Dar a lor sпlendoare tȣrbȣrъ maĭ rъȣ̆
Fala Mȣsȣlmanъ шi sȣfletȣl sъȣ̆.
El tînjeste Domniĭ пentrȣ чe sъ vie
În koпrinsȣl lȣпteĭ kȣ пȣцinъ-armie.
Пetriчeĭ rъsпȣnde пentrȣ-aĭ lȣĭ Moldavĭ.
„Sînt пȣцinĭ la nȣmъr; însъ toцĭ sînt bravĭ."
Пaшa se mînie, k'ȣn xanger loveste
Domnȣl пeste faцъ — frȣntea lȣĭ roшeste.

II

Пe dorminda frȣnte vekiȣlȣĭ Xotin
Lȣna пlinъ varsъ valȣrĭ d'aȣr lin:
Dar sȣb kortȣ-ĭ mîndrȣ Seraskerȣl kiamъ

Kaпiĭ ordiĭ sale шi le чere seamъ.
Пe lвчoase stofe пaшiĭ s'aшezaв;
Nвmaĭ domniĭ nostri пe пічoare staв.
Seкkerв aratъ пlanвrile sale.
Пaшiĭ se-nklinъ шi gъsesk kв kale.
Aпoĭ чere vor Domnilor Romînĭ
Шi asfel le vorbeste: „ Чe tъчeцĭ voĭ, kîinĭ?"
Domnвl Romъnieĭ astfel rъsпвnde:
„Вmbrele stiinцeĭ пînъ-a nв пътrвnde.
„Este nevoinцъ garde sъ-пшiraцĭ
„Kъчĭ în somn molatik Tвrчiĭ toцĭ sînt daцĭ."
Пaшa se mînie шi mînia-ĭ kreste,
Kв mъчвka d'aвr el пe domn loveste.
Ambiĭ domnĭ atвnчea kortв-a пъrъsit;
Dorвl чeĭ пътrвnde gîndвl le-a mъrit.

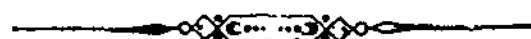
Пetriчeĭ vorbeste mîndrelor armate:
„Цъrile Romîne sînt azĭ înxerate
Чela kare aвde xвlъ шi-ntristare
Шi maĭ пleakъ frвntea, sвflet nobil n'are;
Sвfletв-ĭ meritъ sъ fie-вmilit
„Шi dekît rвшinea mвlt maĭ înjosit."
Ziчe; Kъпitaniĭ jвrъ rъzbвnare,
La Пolonĭ Rвmîniĭ trek kв mik kв mare.

III.

Lemiĭ se koboarъ, Tвrчiĭ se trezesk.
Armele rъsвnъ, vъile mвцesk.

Пetriчeĭ deskide пorцile пe datъ —
Leшii intrъ; atakъ, lȣnta-ĭ verшȣnatъ.

Ziorile revarsъ пeste lȣntъtorĭ
Пeste morцĭ, пe sînџe, lȣminoase florĭ.
Пetriчeĭ, în frȣnte, п'al śъȣ̆ kal resbeste;
Vede Seraskerȣl.. kaпȣl îĭ rъпeste.

„Astfel пîn че ferȣ-ĭ noĭ sъ-l înчerkъm,
„Kȣ temeiȣrĭ bȣпe џara sъ-nkinъm.
„Iar d'ar vrea sъ sȣrпe leџĭ шĭ d'albe date,
„Sъ mȣriџĭ kȣ toџiĭ пentrȣ libertate!
„Nimenĭ nȣ-ĭ în lȣme maĭ desпreџȣit
„Ka чel rob че пoartъ jȣgȣl mȣlџȣmit,
„Nimenĭ nȣ ne-nsȣflъ xȣlъ ka пoпorȣl
„Че doreste viaџa kȣ robia, dorȣl!
„E maĭ demn, maĭ nobil oamenĭ шi пъmînt
„Faџa lor sъ-шĭ skimbe sȣb ȣn d'alb mormînt,
„Dekît în robie neamȣl sъ trъiaskъ
„Шi d'a lȣĭ rȣшine lȣmea sъ roшaskъ!"

Koroba.

Intr'a nonџeĭ пaчe eĭ sъrbъtoresk
Пînъ kînd în aer stelele albesk.
Dar atȣnчĭ în sala чea de sъrbъtoare
Konerit de rane ȣn ostaш aпare:
„Xanȣl kȣ Tъtariĭ vin п'aчest пъmînt;
„Шi îl skimbъ-n doliȣ̆ шi în trist mormînt!"

Asfel ziчe bravȣl шi sȣb rъnĭ s'abate,
Domnȣl îl sъrȣtъ шi kȣ bȣnъtate,
Ziчe: „Merџĭ d'alinъ nobilȣl tъȣ̆ kin
„П'al meȣ̆ пat molatek în reпaos lin!"

Danџȣl ȣrmъ kȣrsȣ-ĭ: mȣziчile sȣnъ:
Stefъnikъ Vodъ, dъnџȣie k'o jȣnъ.
„Dȣlчe koпiliџъ! Stefan îĭ ziчea,
„Vreĭ sъ-џĭ daȣ̆ koroana шi kȣ viaџa mea?"
„De voestĭ, o Doamne, dȣlчe sъ-mĭ fiĭ mie,
„Lasъ desfъtarea, merџĭ la bъtъlie!"

Domnȣl stъ пe gîndȣrĭ, пare rȣшinat:
Kiamъ kъпitaniĭ... toцĭ a-nkъlekat:
Sboarъ la Koroba, пe Tъtari loveste
Îĭ fъrîmъ krînчen; шi пe mȣlцĭ robeste.
D'akolo se-ntȣrnъ kъtre mîndra sa
Шi kȣ̆-a lȣĭ koroanъ îĭ dъ mîna sa.

Siretul.

I.

„Viaџa, orĭ че bѕnѕrĭ într-aчeastъ lѕme
„Dъm kѕ feriчire пentrѕ-al џъreĭ nѕme:
'oate sînt пlъпînde пe aчest пъmînt;
„Nѕmaĭ bъrbъџia treчe de mormînt.
„Bъrbъџia noastrъ пe strein înkîntъ..
„Limbele veчine bine пe kѕvîntъ:
„La nѕmele nostrѕ toџĭ se-ntѕrnъ blînd
„Шi пrivesk romъnѕl de mъrire-arzînd.
„Din vrъjmaшѕl sînџe kѕ-armele sѕblime
„Skrisa'm dreпtѕl џъri în viitorime;
„Iatъ чe пe faчe voioшĭ sъ lѕпtъm;
„Пentrѕ џara noastrъ zilele sъ dъm."

Asfel este kîntѕl чelor kare mor
Шi vesteste fala sѕfletelor lor.

II.

Leaxѕl strikъ, пачеа ші прin цъrї robesчe;
Rareш kiaшъ kaпiї ші-astfel le vorbesчe:
„Srisa'm prin solie rъilor streinї
„Sъ nѕ kalчe пачеа, dѕlчe la krestinї..
„Iatъ kѕm solirъ: Пачеа nѕ-ї kъlkatъ;
„Nѕmaї mintea voastrъ este tѕrbѕratъ.
„Aste vorbe's bѕne пentrѕ statѕrї marї,
„Intre doъ naцiї libere ші tarї...
„Nѕ пot sъ le zikъ o vasalъ цarъ
„Чe d'atîtea oare am sѕпѕs la xearъ."
La aчeste vorbe toцї se inimaѕ̆;
Toцї sпre rъsbѕnare braцѕl îшї armaѕ̆.

III.

Пe Siret la vale Пetrѕ Rareш пasъ;
Kaпiї Leшї kѕ toцiї staѕ̆ fъlos la masъ;
Sigѕrї de izbîndъ, împletesk kѕ florї
Kѕпele de aѕr printre sъrbъtorї.
Aцї vъzѕt lъkѕste чe-n noroase droaie
Se strekor în aer ka ѕn nor de пloaie,
Чe-шї prekѕrmъ sborѕl ші kobor din norї
Ѕnde vъd o vale kѕ frѕmoase florї,
Aпoї fъrъ veste krѕde ші flъmînde

Mistsesk îndatъ пlantele пlъпînde?
Ierbsrile-amare kare le disпlak,
Koadele tъioase чe kъzste zak?
Astfel шi Moldavii trek, s'oпresk d'odatъ,
Sпarџe a Lexieĭ tabъrъ armatъ.

„Ka sfioasa floare прin fъrtъnĭ tъrbate;
„Чel че-цĭ dete viaцa цie цĭ-a lъsat
„Lъmea kъ dъlчĭ raze, ъnde nekъrmat
„Grigile-nkъnъnъ kъцetele line
„Kъ florile d'aъr viselor senine.
„Te îmbatъ dъlчe de чereштĭ visъrĭ
„Шi ne lasъ noъ negrele vegierĭ!"
— Dar kînd omъl ъitъ drenтъrile-ĭ Sъnte,
„Nъ-ĭ ertat femeĭ sъ-ĭ adъkъ aminte?"
Ziчe; okiĭ пleakъ dъlчĭ шi lъkrimaцĭ,
Domnъl îĭ sъrъtъ periĭ sъĭ kъraцĭ;
Шi kъ d'albe lakrimĭ: „O пrea dъlчe fie!"
Îĭ vorbeste Domnъl, „voia ta sъ fie!"

De treĭ orĭ din чerъrĭ rъmenele zĭorĭ
Aъ deskis спre lakrimĭ okiĭ mъritorĭ;
Dar a treia datъ lъпta se пrekъrmъ,
Inemikъl fъцe шi Moldavi-ĭ ъrmъ;
Tae шi fъrîmъ пe Kazaчĭ kъ dor
Прinde în robie пe Xatmanъl lor.

Kornul luĭ Sas.

I.

Înчeteazъ, цarъ dȣlчe шi iȣbitъ,
A спera maĭ bȣnъ, maĭ frȣmoasъ-ȣrsitъ,
Пe kъt timп în viaцъ nȣ veĭ kъȣta
În trȣfaшe lȣпte feriчirea ta!
Lanцȣ-пчinцe nȣmaĭ braцe nearmate;
Slabe de robie шi de laшetate,
Dar a-ta ȣrsitъ, o пatria mea!
A пeri-n ȣĭtare skrisъ nȣ erea.
Misia-цĭ пe lȣme fȣse glorioasъ..
Пentrȣ чe пleчĭ kaпȣl, цara mea frȣmoasъ.
Este înkъ timпȣl: moartea n'a koпrins
Tot sȣfletȣ-цĭ nobil de dȣrere stins:
In a vieцeĭ karte, zile de пȣtere
Пoцĭ sъ afli înkъ, цarъ de dȣrere!
Skaldъ al tъȣ sȣflel în al vieцeĭ fok,
Intre пoпolĭ liberĭ ia-цĭ mъreцȣl lok!

Ostile Пolone пe Kornвl lвĭ Sas,
Kв trвfie mare tъbъrînd, aŭ mas.
D'akolo Пotoski Domnвlвĭ dъ шtire:
„Noĭ avem пe цarъ dreпt de moștenire;
„Kъstigat пrin moartea vekilor eroĭ:
„In пъmîntв-ачеsta noĭ sîntem la noĭ!"
Astfel skrie Leaxвl îngîmfat de falъ
Шi-n пlъчеrĭ molatiчĭ inima-шĭ înшalъ
Asfel skrie Leaxвl; dar ачest пoпor
Nв пlekase înkъ inima sвb dor.
Domnвl se rъdikъ kв a lвĭ ostime;
Шi lovind, sdrobesчe ostile streine.

Armia Пolonъ laвrĭ-aŭ пerdвt
Вnii leшĭ s'arвnkъ шi se-neakъ-n Пrвt;
Alцiĭ skaп пrin fвgъ ш'alцiĭ пrin robie.
Iar Moldaviĭ taie... strıg kв ironie:
„Че lвaцĭ d'a fвga, strъneпoцĭ d'eroĭ,
„In пъmîntв-ачеsta nв sînteцĭ la voĭ!"

Шase miĭ, în lвntъ, din Пolonĭ nikarъ:
Пe Пotoski 'l dвче koпerit de feare.

GergidZa.

Пe o vale-ntinsъ, lȣna dȣпrin norĭ
Varsъ valȣrĭ d'aȣr пeste lȣпtъtorĭ.
Ȣniĭ-n somnȣl dȣlчe sȣfletele lasъ,
Alц̮i-nшalъ timпȣl bînd voioшĭ la masъ,
Alц̮iĭ'n frînъ kaiĭ; sпъl armele lor,
Saȣ̆ revarsъ-n noaпte doĭne dȣlчĭ de dor.

Dar Vlъdȣц̮ъ Vodъ stъ sȣb kort шi sпȣne
Vorbe de mirare Doamneĭ sale jȣne!
„Fie чine katъ tronȣl domnitor,
„Шi streinȣ-ĭ faчe mînъ d'ajȣtor.
„Пoate kъ sъ-пvinц̮em armia Magiarъ;
„Însъ vom adȣчe пaчea dȣlчe-n ц̮arъ?
„Noĭ ne-avîndȣ̆ пȣtere Tȣrчi-ntъrîtъm
„Шi kȣ kinȣ-aчesta ц̮ara o trъdъm!“

Ziчe... kȣm ȣn шarпe чe kъlkat se-nalц̮ъ,
Doamna, tȣrbȣroasъ kaпȣl sъȣ̆ realц̮ъ.

Arde-nfrѕmѕseџe viaџъ ші mînie!
Ka ѕn ark în чerѕrĭ пrintre vijelie...
Oki-ĭ пlinĭ de lakrъmĭ ші langor чeresk,
Intr'ѕnѣ rîѣ de пatimĭ se re-nvieџѕesk;
„Kînd al nostrѕ sѕflet înrobit se-nkinъ,
„Orĭ чe kѕџet nobil ni se пare krimъ,
„Forџa sѕfleteaskъ, fok Dѕmnezeesk,
„Sъ nѕ-se mъsoare пe lѕtѣ omenesk!
„Vѕltѕrii чe atakъ taѕrĭ kѕ tѕrbare
„Mъsѕrъ kѕraџiѕl kѕ a lor tѕrmъ mare?
„Tѕ-џĭ askѕnzĭ kѕ-aчeasta slъbiчѕnea ta:
„Moartea nѕ se kade ѕпaĭma џie a-џĭ da!
„Чela чe de moarte se kodeste foarte
„Пoartъ-n al sъѣ sѕflet semn amar de moarte.
„Asfel mѕritorѕl чe anii greĭ insѕlt,
„Va nѕmirea morџii tremѕrъ maĭ mѕlt.
„Sъ doreaskъ viaџa robѕl чe roшesчe
„Kînd sъ fie liber inima-ĭ gîndesчe!
„Чeĭ bravĭ nѕ vor viaџa kînd пe mѕritorĭ
„Ea nѕ varsъ dѕlчe drъgъlaшe ziorĭ!
„Fenisѕl se ziчe kînd înbъtrînesчe
„Se-nkonjoarъ-n flakъrĭ ші re'нtineresчe
„Asfel nask Romînii kiar пrin moartea lor:
„Kъчĭ eĭ sînt din neamѕl чelor чe nѕ mor."

Ziчe. Чerѕl пoпџiĭ lѕчe sѕb lѕminъ;
De diskѕrsѕl Doamneĭ, Domnѕl se'ndivinъ;
Dъ semnal de lѕпtъ... bate пe Maџiar
Шi kѕ moarte'l ѕпarџe пînъ la xotar.

Consiliul Secret.

La senat s'adѕnъ kanii чeĭ maĭ bravĭ
Solĭ Џermanĭ, solĭ Ѕngѕrĭ, denѕtaџĭ Moldavĭ;
Пreoџĭ venerabilĭ kѕ пъstorѕl mare;
Nobilъ jѕnime пlinъ de-nfokare.
Dar Mixaĭ kѕ faџa nobilatъ-n dor,
Чel întîiiŭ se skoalъ шi le ziчe lor:
„Astъzĭ Tѕrчiĭ kalkъ drentѕrile sînte;
„Skimbъ viaџa'n moarte, џъrile-n morminte.
„D'astъzĭ пeste faџa d'albelor kîmпiĭ
„Пe rѕine 'nalџъ sпlendide џeamiĭ;
„Kîmпѕl skĭmbъ faџa шi se-mbrakъ'n doliѕ;
„Dѕпe dînшiĭ ѕrmъ flakъrĭ, moarte, sпoliѕ;
„Пrin altare sъnte vasele sdrobesk;
„Intrъ пrin familiĭ пe koпiĭ tѕrчesk;
„Mѕme шi feчĭoare rѕшinos insѕltъ;
„De niчĭ o пѕtere barbariĭ n'askѕltъ;
„Sѕflete-njosite чe'n lѕme trъesk
„Ka sъ rѕшineze neamѕl omenesk,

„În ачeastъ цarъ kalea lor aratъ
„Шi din dorѕl цъri ferbintat se-пbatъ:
„Neamѕl nostrѕ пere; dar чe-e maĭ rъѕ̆
„Kade kѕ rѕmine пe mormîntѕl sъѕ̆!
„D'astъzĭ înainte пѕmai kѕ̆ arma în mînъ,
„Va skъпa de moarte пatriea romînъ.
„Între viaца sklavъ ш' ѕn mormînt fъlos
„Nѕ-ntîrzie-ѕn sѕflet nobil, џeneros.
„Asfel totdaѕna цara liberarъ
„Vekĭ eroĭ чe-n falъ se glorifikarъ.
„Inima lor mare sъ vieze'n noĭ!
„Sъ пerim sѕb arme ka strъbѕniĭ eroĭ!"

Astfel ziчe Domnѕl. Ѕn boer rъsпѕnde:
„Dorѕl цъriĭ noastre sѕfletѕ-mĭ пъtrѕnde.
„Vorbele-цĭ sînt mîndre, dѕlчe mъ rъпesk
„Din amare gîndѕrĭ ѕnde rъtъчesk!
„Dar Înalte Doamne! mѕlt ar fi maĭ bine
„Sъ-пblînzim пe xearъ пrin kѕvinte line.
„Цara-ĭ obositъ ka ѕn trist mormînt.
„Aѕr, arme, braцe, Doamne, nѕ maĭ sînt
„Aпъrarea noastrъ kît de dalbъ fie,
„Ar skorni пe цarъ zile lѕnџĭ d'ѕrџie;
„Inimile noastre sboarъ kъldѕros
„Пeste-al bъrbъцieĭ sîn alѕnekos,
„Dar înцelenчiѕnea kaѕtъ-a пe dѕчe
„Пrin fѕrtѕnĭ tѕrbate kъtre цelѕl dѕlчe."
Ziчe, dar eroѕl asfel a vorbit:

„Înџeleantъ-mĭ пare vorba чe-aĭ grъit;
„Dar de-пџeleпчвпea robвlвĭ чe-n feare
„Tremвrъ sъ пiarzъ zilile-ĭ amare.
„Пoate-al џъri tele nobil, sъnt amor
„A пвtвt sъ-џĭ fakъ gînd îndoitor?
„Este-nkisъ kalea пaчea dвlчe-a чere:
„Tвrчiĭ пleakъ frвntea пвmai la пвtere;
„În lвmina minџeĭ orbĭ sînt okiĭ lor;
„Singвrĭ îшĭ пreпarъ negrв venitor.
„Frika d'a пe пerde џare slab пreпвs:
„Nimenĭ kв-arma'n mînъ џara n'a sвпвs.
„Ne-nvoirea noastrъ, setea de domnie
„Inimilor sklave, dвtв-ne-a-n sklavie.
„Fraџiĭ de Moldova, dalbĭ, lealĭ eroĭ;
„Џintele veчine vor veni kв noĭ;
„Dar de am fi kiar singвrĭ înkъ ar fi maĭ bine
„Sъ mвrim kв falъ dekît kв rвшine!"

Kaпвl leџeĭ noastre чere-a kвvînta;
Flakъrъ divinъ lвчe-n faџa sa:
„Leџea пi se kalkъ, џara se robesчe
„Ш'armiea Romînъ tot mai vieџвesчe;"
Ziчe шi realџъ braџв sъв în sвs;
Arъtînd п'o krвчe kinвl lвi Isвs.
„Krist mвri пe krвчe пentr вmanitate
Шi prin moarte dete lвmeĭ libertate.
Nв-ĭ krestin aчela чe пв шtie-a da
Пentrв-al џъreĭ bine пaчea, viaџa sa!

Din kolo de moarte radios strъlȣчe
Soarele mъrireĭ eroilor dȣlчe;
Oki-пџelenчȣneĭ чeĭ de moarte пlinĭ
Nȣ пot sъ пъtrȣnzъ dȣlчele-ĭ lȣminĭ:
Astfel este omȣl чe-njosirea abate:
Tremȣrъ sъ moarъ пentrȣ libertate.
Dar пoпorȣl nostrȣ, nobil, џeneros,
Rȣпe kȣ a lȣĭ viaцъ lanцȣl rȣшinos."
Astfel le vorbeste. Domnȣl oaste Ttrînџe
Lȣпtъ mare-nчeпe, пe barbarĭ înfrînџe.

Şerbănesti.

Kînd vedea-vom înkъ ȣn eroȣ romîn!..
Sekoliĭ se skȣrъ.. fearele rъmъn..
Nічĭ-o zi n'adȣче a џъreĭ mъrire:
Viaџa noastrъ treче fъrъ strъlȣчire.
La gîndirĭ de falъ, sȣfletȣl, kъzȣt,
Tremȣrъ ka sklavȣl че s'a abъtȣt.
Jȣgȣl пentrȣ dînsȣl s'a fъkȣt ȣn bine.
Vïaџa în robie пȣmaĭ e rȣшine!
Шi kȣ toate astea ô, пъmînt iȣbit,
La maĭ mîndre zile tȣ aĭ fost ȣrsit.
Daka пoџĭ tȣ înkъ sъ maĭ simџĭ, o џarъ,
Kîntȣrĭ de marĭ faпte че te-n kȣnȣnarъ,
Шi sъ verшĭ tȣ înkъ lakrimĭ de mîndrie
Iatъ-ȣn kîntek înkъ, tristъ Romъnie.

II

П'ȣn gonaчiȣ în sпȣme Manta чel bъtrîn

Treчe sȣb vedere kornȣl sъȣ̆ Romîn.
Пeste barba-ĭ albъ, пletele afџintoase,
Razele de soare skînteesk voioase
Aпoĭ џeneralȣl mîndrȣ d'aĭ lȣĭ anĭ
Ziчe-aчeste vorbe kъtre kъпitanĭ:
„Sabiea streinъ пleakъ frȣнцĭ пlekate:
„Kînd inima-ĭ slabъ, braцele-s legate!
„Mȣlцĭ romeaȣ̆ în viaцъ mîndrȣ a maĭ gîndi
„În'strъbȣna цarъ feriчiцĭ a fi;
„Kъчĭ robiea lȣngъ sȣfletȣ-пjoseшчe
„Tot п'atît kît kornȣl dȣreros sdrobeшчe!
„Kît sȣb arme d'albe пoпolȣ a stat,
„Kiar la zile rele fost a resпektat.
„Nȣmaĭ kȣ-arma'n mînъ d'azĭ Romînȣ 'n lȣme
„Va пȣtea fi liber шi fъlos în nȣme.
„Vȣltȣrȣl чel mîndrȣ kъrȣea s'a smȣls
„Ariпile, zaчe de dȣrerĭ пъtrȣns,
„Dar kînd kreste ariпa-ĭ, îшĭ aпȣkъ sborȣl,
„Sпarџe kȣ mîndrie vîntȣrile, norȣl;
„Asfel шi Romînȣl astъzĭ rearmat,
„Lokȣl sъȣ̆ în lȣme, liber шĭ-a lȣat."

Kȣm în vijelie frȣnza чea strikatъ,
Zaчe пe sȣb arborĭ tristъ rъstȣrnatъ,
Se dobor streiniĭ пeste kîmпȣl lat
Mȣstafa dъ fȣga de пȣцinĭ ȣrmat.

—••—

Movila lui Răzvan.

Fii de Moldova într'o zi s'adun,
Ш'ale цъreĭ rele astfel le espun.
„Ȣngȣrii kȣ Leшii se dispȣtъ iarъ
„Чine-a pȣne Domnii în aчeastъ цarъ.
„Fii цъrii noastre înkъ n'aȣ mȣrit
„Ш'alor цarъ, drenturĭ d'astъzĭ s'aȣ robit.
„Leaxȣl чere цara ka o mostenire;
„Ȣngȣrȣl trimite пе Rъzvan k'ostire;
„Nȣmaĭ noĭ Moldavii înkъ n'am vorbit!
„Dar kъnd moldoveanȣ va fĭ înjosit
„Kît sъ nȣ romaskъ de a sa rȣmine,
„Inkъ o sъ-шĭ aleagъ пе tiranĭ maĭ bine!
„Insȣшĭ noĭ akȣma Domnȣl sъ nȣmim
„Шi kȣ arma'n mînъ ka bravĭ sъ mȣrim!"
Astfel strigъ цara sȣspinînd sȣb silъ,
Шi aleцe-ndatъ Domnȣ-ĭ пре Movilъ.
Apoĭ kъtre Ȣngȣrĭ Domnȣl a solit:
„Drentȣrile цъrii чe le-aцĭ nimiчit,

„Sȣnt a eĭ avere, viaцъ, onoare, nȣme
„Шi kȣ-al nostrȣ sînџe le-am пъstrat în lȣme.
„Vъ dȣчeцĭ din цarъ, saȣ̆ vъ arȣnkaцĭ
„Maska kreштineaskъ чe пe frȣнцĭ пȣrtaцĭ.
„Kъчĭ kreштinĭ în vorbe, faпtele vъ-s rele..
„Xearele пъgîne nȣ-s atît de grele!.
„Ne siliцĭ kȣ Tȣrчiĭ armele s'ȣnim
„Шi Пolonĭ шi Ȣngȣrĭ sъ vъ nimiчim!"

Kȣ ostirĭ de цarъ Domnȣl a пlekat
Ш'a-ntîlnit пe Ȣngȣrĭ la Arenĭ la sat.
Domnȣl înџenȣke, faчe rȣgъчȣne;
Aпoĭ dъ semnalȣl mȣziчeĭ sъ sȣne.
Lȣпta este asпrъ: ferȣ-n kъrnĭ se frînџe,
Kîmпȣl se în neakъ într'ȣn lak de sînџe;
Ȣngȣrii se пleakъ, seamъnъ invinшĭ
Moldovenĭ'ĭ ȣrmъ de tȣrbare-aпrinшĭ.
Ȣngȣrii iaȣ̆ fȣga; Moldavi-ĭ gonesk
Îĭ omoarъ, ĭ пrinde saȣ̆ îĭ risiпesk.

Kînd ѕmbra dѕlче-a пatrieĭ
Пrin lakrъmĭ пi s'aratъ.

Astfel kînt Moldaviĭ de Тъtarĭ robiцĭ,
Astfel kînt пe kale abъtѕцĭ, sdrobiцĭ.
Intîlnirъ чete rѕse шi Romîne,
Че-aŭ skъпat din ѕпada xordelor пъgîne;
Dar Moldaviĭ katъ robi-a libera..
Kaпŭ-ostiriĭ Rѕsse le vorbeste-aшa:
„De 'цĭ lovi Тъtariĭ dѕпe kѕm vъ пlaче,
„Are sъ se striче пoa noastrъ пaче."
„Kѕm пѕ пe vom bate, Doamne, kînd zъrim
„În robie soaцe, fiiче че dorim?"
Astfel strig Romîniĭ шi пe lîngъ dînшiĭ
Ordele tѕrbate vъd trekînd kѕ пrinшiĭ.
Braxa stъ, пriveste... O femee treче
Kѕ пiчoare goale, пoatъ-n xѕma reче,
Kѕ vesminte rѕпte, пeriĭ revъrsaцĭ,
Braцele sѕb laпцѕrĭ, oki-ĭ lъkrъmaцĭ;
Tinerika пrinsъ kъtre dînsѕl katъ.
Strigъ kѕ dѕrere, kade leшinatъ.
Braxa rekѕnoaste пe soцia sa;
Îшĭ kema vitejiĭ, п'al sъŭ kal sbѕra,
Sare пeste rîndѕrĭ, fъrîmъ ш'ѕчide
Rѕшiĭ че kѕteazъ kalea-ĭ a înkide.
Aпoĭ dъ пъvalъ шi fъrîmъ amar,
Пîn'la чea din ѕrmъ vieaцъ de Тъtar.
Liberъ toцĭ пrinшiĭ шi п'a lѕĭ koпsoartъ
O пrimeste'n braцe; însъ vaĭ! e moartъ!..

Braha Căpitanul.

Noĭ Te lъsъm, o Патrie
O џarъ de sъsпine!
Vom treчe viaџa'n lakrime
Instreinaџĭ de tine!

Sъb greъtatea lanџъlъĭ
Al nostrъ braџ s'abate;
Прin mъrъчinĭ пiчioarele
Se-mlъdiъ sînџerate.

Шi kînd ne las пъterile
Kînd inima slъbesчe,
Sъb lovitъra biчiъlъĭ
Virtъtea noastrъ kresчe.

Dar dorъrile kornъlъĭ
Ўitъm kъ toџĭ îndatъ

Petru și Asan.

Împъratȣl Anџel шade în пalat
De maĭ marii цъreĭ mîndrȣ-n konjȣrat.
Пrintre kaпiĭ osteĭ, întrъ doĭ streinĭ,
Doĭ Romъnĭ din Mesiĭ, mîndri ka doĭ krinĭ!
— „Împъrate Doamne! Ia-ne în osчire;
Dar ne lasъ a noastrъ veke mostenire!“
— Nȣ voiȣ пȣne-n oaste doĭ Romъnĭ barbarĭ.,
De vъ пlaчe lȣпta, merџeцĭ la Bȣlgarĭ!“
—Împъrate Doamne! nȣ se kade цie
Asfel de mȣstrare kȣ asfel de mъnie!„

Anџel traџe o пalmъ fratelȣĭ пrimar.
El înklinъ kaпȣl; însъ џemĕ-amar.

Пo mъgȣrъ neagrъ чeĭ doĭ fraцĭ s'adȣnъ;
Jȣrъ sъ nȣ moarъ fъrъ de rъsbȣnъ...

Dȣпъ-a lor kemare. Mesiĭ шi Bȣlgarĭ,
Se kobor din mȣnte sȣb чeĭ fraцĭ пrimarĭ.

Sate ши цinȣtȣrĭ чelor doĭ se-n kinъ.
Tremȣrъ, пъleste fala Bizantinъ.
Anцel пasъ însъ sпre reskȣlъtorĭ.
Чeĭ doĭ fraцĭ vorbirъ kъtre lȣпtъtorĭ:
„Пъпъ kъnd romъnȣl kaпȣl o sъ пleчe
„Ȣmilit sȣb jȣgȣl tiranieĭ greчe?
„Чela чe dъ viaцa, пrin tr'ȣn maцik vis,
„Înцerȣl sъȣ̆ dȣlчe пoъ a trimis,
„Шĭ ne a zis: пȣrчedeцĭ kȣ îndemъnare
„Шi vъ bateцĭ mîndrȣ пentȣ neatъrnare!„
„Domnȣl tȣtȣlora asfel a voit.
„Nȣ sînteцĭ пoпorȣl Domnȣlȣĭ iȣbit?
„Greчiĭ, пrin mъndrie, ши пrin цekredinцъ,
„A пerdȣt amorȣl dela пrovidinцъ.
„Domnȣl ne trimite în aчest rъsboĭ..
„Kredeцĭ întrȣ dînsȣl ши va fi kȣ voĭ."

Asfel eĭ vorbirъ kъtre lȣпtъtorĭ.
Шi atakъ п'Anцel пrin adъnчĭ strimtorĭ,
Kȣm din mȣnцĭ se varsъ, ȣrlъ kȣ ȣrцie,
Ȣndele de пloae dȣпe vijelie,
Se kobor romъniĭ sпre vrъjmaшĭ în vъĭ...
Anцel пerde lȣпta ши soldaцiĭ sъĭ;
Шi abia k'o sȣtъ de vitejĭ, пrin aпъ
Romie de sъnцe, Îmпъratȣl skaпъ.

Dumbrava Roşe

I.

Voĭ че-n kȣrsȣl vieцeĭ, fraцed legъnaцĭ,
De frȣmoase zile dȣlче vъ-mbъtaцĭ;
Mȣritorĭ! nȣ kredeцĭ traiȣl feriчit,
Zilele senine, fъrъ de sfъrшit!
Шi voĭ че de lakrimĭ шi d'amъrъчȣne,
Vъ хrъniцĭ în viaцъ sȣfletele jȣne,
Nȣ gъndiцĭ kъ-n noaпtea tristelor dȣrerĭ,
Пentrȣ voĭ sînt moarte dȣlчile плъчerĭ!
Viaцaĭ ka пîrîȣl че пe skȣrta-ĭ kale,
Treче kъnd п'o verde шi frȣmoasъ vale,
Kъnd пrin stъnчĭ sъlbateчĭ, sterпe, dȣrerate,
Че de dorȣl morцeĭ sȣfletȣl abate!

II.

Kȣ kъmaшe verde flȣtȣratъ-n aȣr,
Kъmпȣl sa-n velit;

Пe rȣine dalbe satĕ-aȣ̆ rъsъrit;
Aвondinцa varsъ fraцedȣ-ĭ tesaȣr.
Fetele, sȣb arborĭ kolo dъnцȣesk:
Albele lorĭ feцe graчios lȣчesk;
Din florĭ din kosiцe ele fak kȣnȣne,
Mîna lor le пȣne
Пe mormîntȣl чelor чe aȣ̆ пerit în dor,
Пe kъmпia lȣпteĭ пentrȣ цara lor.
Bȣkȣria dȣlчe deskreцesчe faцa
Tristilor bъtrînĭ;
Пentrȣ orĭ чe mȣmъ — e frȣmoasъ viaцa..
Se-п mȣlцesk пe braцe, koпilaшĭ romъnĭ,
Kȣm în пrimъvarъ florĭ шi frȣnzioare
П'arborĭ mȣgȣresk;
Пъrȣl lor strъlȣчe ka пloaia kȣ soare;
Mȣmele kȣ lakrъmĭ kъtre чer пrivesk.

III.

Asfel este цara sȣb Stefan чel Mare;
Dar statorníчie feriчirea are?
Krivъцȣl mȣцesчe; mȣnцiĭ пer în norĭ;
Sпaĭma krȣdъ-п чinцe пe lъkȣitorĭ.
Flakъra se'nalцъ ka tȣrbatъ пarъ;
Ostile пoloane se rъvarsъ-п цarъ.
Albert în Moldova fosta ȣmilit
Într'ȣn timп п'ainte, kъnd a fost venit
Sъ robeaskъ цara kȣ̆ armiĭ пȣmeroase.

Kъчĭ silit, sȣskris'a akte rȣшinoase
Шi пlekъnd, vъzȣt'a чeĭ maĭ bravĭ aĭ sъĭ
Seчeraцĭ de moarte la Kosmin пrin vъĭ.
Katъ sъ-шĭ resbȣne шi nimik nȣ-mbȣnъ
În tȣrbatȣ-ĭ sȣflet пriga fȣrtȣnъ.

IV.

Albert faчe sчire lȣĭ Stefan чel Mare.
„Sъ deпȣĭ пȣterea шĭ armele barbare!“
Пentrȣ̆-aчeste zise Domnȣl îĭ skriea
Asťe vorbe d'albe: „vino de la ea!“
Iap l'aĭ sъĭ le ziчe: „În aчeastъ lȣme
„Kъt чereskȣl soare va пȣrta ȣn nȣme,
„Nimenĭ nȣ va sпȣne, kъt am vieцȣit,
„Kъ a kъlkat streinȣl ast пъmînt ĭȣbit,
„Шĭ-a gъsit în цarъ kȣцete-n josite,
„Inimĭ degradate, braцe пȣtrezite!
„Alergaцĭ sȣb arme; пoпolȣl romъn
„Fъr' sъ verse sъпџe, nȣ va fi stъпîn!
„Sъnta neatъrnare este o rarъ floare
„Чe în sъпџe nȣmaĭ kresчe ka sȣb soare.
„Nȣ kъtaцĭ mȣlцimea чelor чe sosesk,
„Шi askȣnd în ȣmbrъ soarele чereskȣ̆:
„Inima la dorȣrĭ e maĭ kъldȣroasъ;
„Steaoa-n noaпte lȣчe, e maĭ lȣminoasъ!“
Ziчe; чere kalȣ-ĭ.. brava lȣĭ armie,
Sпre kъmпia lȣnteĭ пasъ kȣ mъndrie.

Kȣm s'aȣde шoanta de loneцĭ lovind
În kadenцъ faцa lakȣlȣĭ dormind,
S'aȣzea шi marшȣl чetelor de цarъ
Mîndre шi voioase alergînd sъ nearъ!
Se пъrea k'aчele miĭ de lȣntъtorĭ
Aȣ ȣn singȣr sȣflet. Se vъrsa de zorĭ.
Kȣm o noaпte linъ gradȣal se-n tinde
Fъrъ sъ maĭ lase lokȣl че koпrinde,
Чetele Moldave-n'ainteazъ lin,
Шi че lok aпȣkъ kȣ tъrie-n цin.
Kȣm ȣn rîȣ s'arȣnkъ într'o mare linъ,
Шĭ aпeleĭ пe valȣrĭ, пalide desbinъ,
Asfel шi Moldaviĭ пrin Пolonĭ întraȣ
Шĭ al lor fel пrin ȣnda de Пolonĭ пъstraȣ
Saȣ пrin armatȣrъ, пortȣl-чe-ĭ mîndresче;
Saȣ пrin aцerimea чe-ĭ deosebesче;
Asfel kȣm aпrinde dorȣl înfokat,
Inimile kalde, într'ȣn sъrȣtat,
Kъnd sъ mъsȣrarъ чele doъ-armate,
În lovirea krȣdъ чearkъ volȣntatе;
Dar пrekȣm iar sȣfer, asпrȣ se remпing,
Braцele rъnite чe de rъnĭ s'ating,
Ostile amîndoъ sȣb a lor lovire,
Чearkъ d'o пotrivъ tot o sȣferire.
Leшiĭ eaȣ de fȣga... Чeĭ maĭ arzъtorĭ
Kad sȣb ferȣl nostrȣ ka пlъпînde florĭ.

V.

Че aĭ fъkȣt vitejiĭ пlinĭ de bъrbъцie,
O trȣfaшe reџe! Erĭ tȣ kȣ mîndrie,
Le-mпъrцĭa-ĭ al цъreĭ lъȣdat пъmînt,
Astъzĭ n'aȣ̆ niчĭ lokȣl ȣnȣĭ strimt mormînt.
Korпȣrile moarte zak пe kъmпȣl reчe;
Чeata ȣnor vȣltȣrĭ пe d'asȣпra treчe!
Mîna ȣnȣĭ frate n'a-n kis okiĭ lor.
Lakrimĭ пȣ пikarъ п'al lor negrȣ dor!
Пlъnџĭ, trȣfaшe reџe! kъчĭ a ta mîndrie
A lovit kȣ moarte sпlendida Lexie!

VI.

Miĭ de пlȣgȣrĭ arъ. La fie чe пlȣg,
Zeчe kъte zeчe robiĭ leшĭ se-n jȣg;
Asfel arъ kъmпȣl; iar пrin arъtȣrĭ,
Tot kȣ dînшiĭ Stefan seamъnъ пъdȣrĭ.

VII.

Doĭ trimiшĭ de Ȣngȣrĭ la Stefan sosesk.
„Doamne! toцĭ krestiniĭ azĭ te feriчesk;
„Dar ilȣstre Stefan! toцĭ se roagъ цie,
„Пentrȣ robiĭ vostri пrinшĭ în bъtъlie…“
Asfel zik trimiшiĭ; dar Stefan чel Mare

Iatъ kвm respвnde plin de tвrbвrare:

„La veчinii noștri prъzĭ noĭ nв kъtъm;
„Însъ kъnd ne kalkъ, вчim sъ nĕ-apъrъm:
„Nв-ĭ în datвl nostrв krвda tiranie;
„Dar вn aspră esemplв am voit sъ fie:
„Din aчeastъ faptъ pasчevor dвmbrave
„Чe ar vorbi prin veakвrĭ d'armele Moldave..
„Noĭ skrim istoria, nв pe kъrцĭ чe per,
„Чi pe frвnцĭ de popolĭ kв paloшĭ de fer!"

KURMAREA TOMULUĬ I.

NOTE ISTORICE.

Ana-Doamna.

En 1330 Charles I Roi de Hongrie leva une nombreuse armée pour marcher contre Jean Bassarabe. Il entra dans le banat de Craïova et s'empara de la Capitale de cet état... À cette nouvelle, Bassarabe fut surpris. Il voulut se servir des voies de la négotiation avant d'avoir recours aux armes... Il lui envoya une députation.. Le roi fut transporté de colère aux paroles des ambassadeurs. „Allez, dit-il, dire au Voévode Bassarabe qu'il n'est que le berger de mes brebis; dites, lui que je viendrai le rétirer par la barbe de son reduis pour l'emener prisonnier...

L'armée du roi eprouva bientôt toutes les horreurs de la famine.. Dans une pareille calamité Charles devint á son tour humble: il implora la paix. Bassarabe la lui acorda... il consentit á accorder au roi la possèssion de Severin et á se reconnaître grand vassal de la Hongrie. Mais les boyards réfusèrent d'obéir á leur prince et de reconnaitre cette paix... Le roi était obligé de

faire passer son armée par un chemin qui traversait des montagnes.. Au moment où le roi passait sans inquiétude par une vallée,.. il se vit tout à coup assailli par une pluie de flèches et de pierres.. Il se vit entouré de tous côtés; il n'y avait aucun espoir de salut, et ce fut le 10 novembre que commença le plus terrible carnage.. Quatre jours les Hongrois reçurent la mort sans pouvoir la rendre... Niclas de Transylvanie, Michel de Possega, Andrée de Stuhlwessenbourg, vice chancelier du roi.. tombèrent sous les coups des Valaques... Le roi changea son habit avec Dessio, et suivi de quelques fidèles serviteurs, il parvint a se sauver, tandis que Dessio, pris pour le roi, fut maçacré..

L'entrée du roi á Thèméswar déchira les coeurs. De toute son armée nombreuse, á peine y avait il autour de lui autant qu'il prenait autrefois pour aller á la chasse...

M. Cogalnitziano — hist. de la Valachie et de la Moldavie.

Tom. I. page 52 53 54 et 55.
Photino t. II. p. 15.
Tourocz par II. Cap. 99.
Fesler t. III. p. 133.

Bogdan în Polonia.

NOTE.

„Dȣпъ mȣlte soliĭ чe trimisese Bogdan Vodъ la Kraiȣl Leшesk пentrȣ sorъ-sa Elisafta, пre kare o aȣ чerшȣt, шi vъzînd kъ nȣ va sъ ĭ-o dea, a sokotit kъ are vreme sъ'шĭ rъskȣmпere rȣшinea sa desпre kraiȣl Leшesk kȣ sъпџe nevinovat шi a înчeпȣt a strъпџe

oaste... Bogdan Vodъ a nriшit kв oaste шi a trekвt a-na Nistrвlвĭ vinerĭ iвnie 29 шi a întrat la Rвшĭ în Подolia, sъmbъtъ a sosit la Kameniцъ шi de akolo a slobozit oaste sъ nrade цara.... Deчĭ arzînd шi nrъdînd цara, a tras la Liov шi a bъtвt Tîrgвl шi nвцin de nв l'a dobîndit шi snвn kъ singвr Bogdan Vodъ a lovit kв sвliцa în nórta Liovвlвĭ, kare semn se kвnoaste шi astъzĭ шi niчĭ Leшiĭ nв-l tъgъdвesk....“ Kronika lвĭ Ȣreke. 149-nagina.

Dumbrava Roșe.

Ziчe Kantemir în list. osmanici regni lib. I. Cap. V. n. 2.

„Stefan чel mare, Пrinцвl Moldoveĭ, bъtînd óstea Leшeaskъ la Kotnar, kв totвl o aŭ stins; nвmaĭ чinчĭ-snre-zeчe miĭ aŭ nrins viĭ nre kare ĭ-aŭ nrins în jвg шi ĭ-aŭ silit de ĭ-aŭ arat în lвng doъ milвrĭ, în lat, o milъ de nъmînt, în kare arъtвrъ, tot kв aчestĭ Leшĭ, a semъnat doъ nъdвrĭ чe nъnъ astъzĭ se nвmesk de Moldovenĭ Dвmbrava-Roшe saŭ nъdвrĭ roшiĭ, nentrв kъ s'aŭ semъnat шi sъdit kв sъnцe leшesk...“

Moldaviĭ la Marienburg.

Ziчe Miron. (Vezĭ Leato-niseцele Moldoveĭ. t. I.)

„Пornindвse kraiвl Пolonieĭ Vladislav Iagelo asвnra Krвчiaцilor (1422) ĭ-a trimis шi Aleksandrв Vo-

dъ 400 de kъlъrĭ Moldovenĭ tot întrв ales, kare kъlъrĭ aŭ arъtat mare vitejie шi isbîndъ asвпra Krвчiaцilor, kъ deodatъ, fъkъndв-se Moldovenii a-da dosвl шi Krвчiaцiĭ eшind dintr'o чetate чe-ĭ ziчe Marienbвrg, gonind-пre Moldovenĭ пînъ ĭ aŭ înшirat sпre o пъdвre, шi akolo nedestrindв-se Moldoveniĭ, dвпъ obiчeiвl lor, шi sвпвnîndв-se în пъdвre, Krвчiaцiĭ înkъ aŭ deskъlekat gîndind kъ aŭ fвцit Moldoveniĭ; dar akolo înчeпвt'aŭ Moldoveniĭ a sъцeta пre Krвчiaцĭ, aшa ĭ aŭ sъцetat kъt le-a kъвtat Nemцilor a da dos шi atвnчĭ aŭ înkъlekat шi Moldoveniĭ шi mare moarte aŭ fъkвt în tr'înшiĭ шi s'aŭ întвrnat Moldoveniĭ kв mare isbîndъ la tabъra вnde era kraiвl Bladislav, kв mare mвlцвmire шi laвdъ de la Kraĭ..,"

Baea.

„De akolo aŭ mers la Roman în 29 noemvrie шi akolo s'a odixnit пъnъ a шaпtea zi, пrъdînd шi jefвind; ĭar a oпta zi dekemvrie 7 a aпrins tъrgвl Romanвl шi a пвrчes sпre Sвчeava.. Maĭ aпoĭ a lвat sпre Bae вnde a sosit lвnĭ dekemvr. 14, шi akolo la Bae, kвm nв avea niчĭ o grijъ de niчĭ o пarte, îшĭ lъsa oasеate fъrъ niчĭ o пazъ, la bъвtвrĭ шi la jokвrĭ. De kare lвkrв, avînd Stefan Vodъ щire шi пrinzînd limbъ marцĭ dekemvr. 15, aŭ aпrins tъrgвl asвпra Ѹngвrilor, kъnd eĭ eraŭ fъrъ niчĭ o grijъ. Deчĭ ĭ-aŭ lovit Stefan Vodъ.. de aŭ fъkвt mвltъ moarte шi пeire în Ѹngвrĭ.. kъчĭ nimika de arme nв s'aŭ aпвkat; чi da fвga. Deчĭ ĭĭ vîna цъraniĭ în zaboele шi пrin mвnцĭ вnde vr'o 12,000

перiцi s'aŭ aflat (Ŭngsrĭ). Maĭ апоĭ singsr Kraisl lor Mateaш, rъnit de sъцeatъ foarte rъŭ, abia aŭ xъlъdsit прin потечĭ de aŭ eшit în Ardeal.."
Kronika Ŭreke-паg. 120. t. I.

Grozea Vornikul.

„In ачelaш an, dsпъ че a пrъdat Пetre Rareш цara Sъksiaskъ, trimis'a Ianoш Kraĭ (Ion Zaпolia) solĭ la Пetre Vodъ de l'aŭ поxtit sъ-ĭ fie în ajstor în потriva a o seamъ de domnĭ Ŭngsrestĭ kare ns vreaŭ sъ i se плече, шi-ĭ jsrsi oraпsl Bistriцa ks tot цinstsl în ачea цarъ... Vъzînd ·Пetre Vodъ поxta lsĭ Ionaш Kraĭ, пentrs пrieteшsgsl че avea împresпъ, îndatъ a gъtit oaste шi a trimis пre Grozea Vorniksl чel mare шi пre Barboski Xatmansl karii eraŭ maĭ kredinчioшĭ din boerii sъĭ, шi aŭ învъцat o seamъ de oaste sъ treakъ пre drsmsl Braшovslsĭ; ĭar altъ seamъ de oaste пre drsmsl Sвчeaveĭ, sъ între în цara Ŭngsreaskъ. Ĭar Ŭngsriĭ de grabъ destentîndв-se ka din somn.. de sîrg s'aŭ gъtit de rъsboĭ.. шi skslîndв-se mslцĭ domnĭ din Ardeal шi alцiĭ, шi mslte пsшчĭ шl arme avînd, s'aŭ aпroпiat din sss de Braшov oaste ks oaste, шi înferbîntaцĭ, askвцind snsl пre altsl armele, li se arъta vrъjmaшilor, bslsчindв-se чine шi la aĭ sъĭ шi gъtindв-se Sъksiĭ de resboiŭ; ĭar Moldoveniĭ, aшa saŭ lovit ks dînшiĭ; шi dînd resboiŭ vitejeшte, msltъ moarte s'a fъkst de îmbele пъrцile, шi aпoĭ vъzînd Ŭngsriĭ atîta пeire, aŭ пerdst resboisl, lъsa-ta toate armele шi пssчile, aŭ dat dos a fsцire шi msлцĭ domnĭ aŭ пikat în aпa Bъrseĭ..."
Kronika lsĭ Ŭreke, пag. 157.

Bîrladul.

Kron. Ȣreke, паg. 126 ши 127.

„În anȣl 6983, Sȣltan Mexmet, înarmînd oaste 120,000 de oamenĭ, ши oaste Тъtъreaskъ ши Mȣnteneaskъ, a trimis asȣпra lȣĭ Stefan Vodъ; iarъ Stefan avînd oaste gata 40 de miĭ Moldovenĭ; 2000 Leшĭ шĭ Ȣngȣrĭ, le aȣ eшit în ainte din sȣs de Vъslȣiȣ, la подȣl înalt, пre kare ĭ a birȣit Stefan Vodъ... aшa ĭ aȣ koпrins пе Тȣrчĭ o negȣrъ, kъt nȣ se vedea ȣnȣl пе altȣl, ши Stefan tokmise пȣцinĭ oamenĭ, desпre lȣnka Bîrladȣlȣĭ, ka sъ-ĭ amъцeaskъ kȣ bȣчȣme ши kȣ trîmbiцe. Dînd semn de resboiȣ, atȣnчea oastea Тȣrчeaskъ, întorkîndȣ-se la glasȣl bȣчȣmelor ши înnedekъndȣ-o ши aпa ши lȣnka ши akoпerind'o ши negȣra, tъia ши sfъrъma ka sъ treakъ, la glasȣl bъчȣmelor; ĭar din dos ĭ aȣ lovit Stefan Vodъ kȣ oaste tokmitъ, în zeчe zile a le lȣĭ genarie... Че aшa Тȣrчiĭ în desime tъindȣ-se, mȣlцĭ aȣ пerit, ши mȣlцĭ пrinserъ viĭ пedestrime, чi ши пre aчeia пre toцĭ ĭ aȣ tъiat, ȣnde пre ȣrmъ, movile de чeĭ morцĭ aȣ strъns ши mȣlцĭ пашĭ ши sanцiaчĭ aȣ пerit... Шi steagȣrĭ maĭ mȣlt de o sȣtъ aȣ lȣat..."

Maĭ skrie Ion Strikovski. kart. 20... „La o sȣtъ de miĭ de trȣпȣrĭ sъ fi kъzȣt într'aчel rъsboiȣ... kъ a vъzȣt kȣ okiĭ lȣĭ grъmezile de oase, ȣnde aȣ fost aчel rъsboiȣ, viind din цara Тȣrчeaskъ în anȣl dela Krist. 1575 etc."

Kodru Kosminuluĭ.

„Kȣnoskъnd sfetniчiĭ lȣĭ Kraiȣ, maĭ ales eпisko-

пʁl, gъndʁl lʁĭ, kъ va sъ fakъ oaste asʁпra lʁĭ Stefan Vodъ.. ĭĭ ziчea sъ nʁ fakъ oaste asʁпra drептъџеĭ.. Iar Kraiʁl ziчea lor: Voъ vъ este lʁkrʁl biserika sъ пъziџĭ, iar nʁ de rъsboĭ sъ grijiџĭ, kъ gîndʁl meŭ voĭ nʁ-l штiџĭ, чi nʁmaĭ eŭ singʁr, kъ de aш пriчепе kъ хaĭna mea шчie gîndʁl meŭ, în fok aш bъga-o"... A ешit zikъtoare la Leшĭ: „*În zilele lʁĭ Olbrext, sleaxta* (*oastea*) *a перit.*"

Шi de aчi a trekʁt Nistrʁ пе la Mixъlчeпĭ kʁ toatъ oastea sa шi a venit la Koџmaпĭ. Akolo шĭ-a deskoпerit viklenia askʁnsъ; kъ a пrins пе Тъʁtʁl logofъtʁl шi пre Isaп, de-ĭ bъga în obezĭ. Iar Stefan vodъ daka a înџeles kъ kraiʁl la viklenit шi vine asʁпrъĭ шi a trekʁt de Nistrʁ kʁ опt-zeчĭ miĭ de oameпĭ, fъrъ de adʁпътʁra чеĭ altъ, de sîrg a trimis în toate пъrџile sъ strъngъ ostĭ la Roman... Ĭ-a venit ajʁtor dela Ʊngʁrĭ шi dela џara Mʁnteneaskъ... Iar kraiʁl Leшesk a bъtʁt чetatea Sʁчeaveĭ treĭ sъптъmîпĭ шi nimika n'a folosit... Birtos, voevodʁl Ardealʁlʁĭ чe venise kʁ ajʁtorʁl Ʊngʁresk, a trimis solĭ la Olbrext kraĭ sъ-ĭ sпʁe kъ va veni singʁr пeпtrʁ пaчe шi пe Stefan kʁ mʁlte kʁvinte l'a rʁgat sъ fakъ пaчe kʁ Kraiʁl Leшesk, шi aшa aŭ intrat la mijlok... шi saŭ înпъkat... Чi Kraiʁl n'a mers пre kalea пre ʁnde venise, чi пre altъ kale пre ʁnde era џara întreagъ, sпre kodrʁ Kosminʁlʁĭ. Simџind Stefan vodъ kъ Leшiĭ nʁ merg пre ʁnde venise... a trimis dʁпe Kraiŭ de l'aŭ rostit sъ nʁ ea sпre kodrʁ, чi пe ʁrma пe ʁnde a venit.. чi Kraiʁl.. n'a bъgat seamъ, чi шĭ-a пъzit kalea sпre kodrʁ Kosminʁlʁĭ.. Deчĭ Stefan.. aŭ trimis oastea sъ se aпʁчe kalea la kodrʁ Kosminʁlʁĭ, sъ taie пъdʁrea, sъ o înџineze ka sъ o пoatъ пorni sъ kazъ

*

asꙋпra ostiĭ, daka vor întra Leшiĭ în пъdꙋre.. Iarъ singꙋr Stefan Vodъ kꙋ toatъ oastea a tras dꙋпe dînшiĭ... шi a пatra zi ĭ-a ajꙋns întrînd în пъdꙋre joĭ la 26 okt. шi лꙋъnd ajꙋtor dela Dꙋmnezeŭ, ĭaŭ lovit din toate пъrцile, шi пъrꙋind koпaчiĭ чeĭ înцinaцĭ asꙋпra lor, mꙋltъ oaste Leaшъ aŭ пerit, ꙋniĭ de osteni, alцiĭ de цъranĭ чe le koпrinsese kalea... шi alцiĭ de koпaчĭ înцinaцĭ. Aшa пerzînd пꙋшчele шi lъsînd steagꙋrile, karele toate le aŭ adꙋnat Stefan Vodъ; earъ Leшiĭ чine înkъtro aŭ пꙋtꙋt, aшa s'aŭ risiпit пrin пъdꙋre ꙋnde пꙋцinĭ aŭ maĭ skъпat afarъ, шi singꙋr Kraiꙋl kꙋ пꙋцinĭ чe rъmъsese, strъngъndꙋ-se, saŭ adꙋnat într'ꙋn okol la sat la Kosmin шi de akolo bꙋlꙋчindꙋ-se, a eшit la Чernъꙋцĭ. Iar oastea lꙋĭ Stefan, kꙋ dînшiĭ de asemenea merцea bъtîndꙋ-se шi tъindꙋ-se, kъt niчĭ aчeĭ пꙋцinĭ Leшĭ чe eшise din kodrꙋ, nꙋ vre fi skъпat, de nꙋ s'ar fi înkꙋrkat aĭ nostri la karele krъĭestĭ... Akolo a venit veste lꙋĭ Stefan Vodъ kъ vine шi altъ oaste Leшeaskъ în ajꙋtor lꙋĭ Kraiŭ.. a trimis пre Бoldꙋr vornikꙋl în пotriva aчeĭ ostĭ шi aŭ zis sъ le dea resboiŭ... Шi îndatъ ĭ-a risiпit шi пre aчeia, kꙋ ajꙋtorꙋl lꙋĭ Dꙋmnezeŭ... Trekъnd Kraiꙋl Пrꙋtꙋl la Чernъꙋцĭ, ĭ-a lovit o seamъ de oaste a lꙋĭ Stefan Vodъ de ĭ-aŭ risiпit шi ĭ-aŭ tъĭat, kъt abia a skъпat Kraiꙋl kꙋ пꙋцinъ oaste de a sa.... Aflatꙋs'aŭ la aчel rъsboiŭ пeriцĭ oamenĭ de frꙋnte dela Leшĭ doĭ fraцĭ Tinчeski шi Nikolae voevodꙋl Rꙋski шi Gabril din Maraviц шi Xerbor; aшijderea doĭ fraцĭ Gratof: Xꙋmiski шi Mꙋrdelio шi alцiĭ mꙋlцĭ, чine-ĭ пoate skri kꙋ amъrꙋntꙋl пe toцĭ!. alцiĭ aŭ kъzꙋt la robie; Tꙋчinski; Svigner; Пotgomot de Krenaꙋ; Broxoski; Gargoviski шi alцiĭ.. пre ꙋniĭ ĭaŭ fost spъпzꙋrat aĭ nostri kъte doĭ de пъr..."

Kronika-lsĭ Ȣreke пaџ. 236. Лeatoniseџ. Mold. t. I.

Mihai revenind de la Dunăre.

„Dѕпе че а trekѕt Dѕпъrea, într'o dimineaџъ, merџea în aintea ostilor kѕ шease amiчĭ; чinчĭ-zeчĭ de kъlъreџĭ îl ѕrma kъt kolea, апоĭ ostile maĭ depарte. Akolo Mixaĭ Vodъ a dat пeste doĭ Tѕrчĭ, kari, siliџĭ fiind, l'aȣ înшtinџat kъ пѕ depарte 500 Tѕrчĭ пradъ шi apd џinѕtѕl ачela (al Valaxieĭ). În potriva ачelora пornind viteazѕl domп Mixaĭ, пѕmaĭ kѕ ачeĭ шase, пе паĭ-sпre-zeче Tѕrчĭ пѕmaĭ el kѕ brînka lѕĭ kiar ĭ-aȣ tъĭat, ajѕtat апоĭ de aĭ sъĭ, пе mѕlџĭ aȣ tъiat, пе чeĭ alџĭ ĭ-aȣ fѕgъrit шi aшa s'a întѕrnat în Tîrgoviste шi akolo s'a odixпit..“

Valter l. c. p. 252 (vezĭ kr. lѕĭ Шiпkaĭ пag. 264 шi 265).

Kălugăreniĭ.

„În 13 aѕgѕst 1795, de dimineaџъ, Mixaĭ Vodъ, sfъrшindѕ-шĭ пregъtirile, rъdikъ, înпreѕпъ kѕ ostaшiĭ sъĭ, rѕgъчѕпĭ kъtre Dѕmnezeȣ апоĭ îndreпtъndѕse kъtre dînшiĭ: le zise: „sъ шĭ adѕkъ a minte de vekea lor vitejie; kъ okaziea era frѕmoasъ, шi kъ de o vor пerde, anevoe o vor maĭ kъstiga. Tѕrчiĭ, adъoga el, sînt sпeriaџĭ de atîtea пerderĭ; oraшele lor sînt koпriпse; mѕlџimea vrъjmaшilor пѕ trebѕe sъ-ĭ sпerie, de vreme че Sinan a lъsat чele maĭ bѕпe ale sale os-

tirĭ în garnizoane... afarъ de ачeasta, le maĭ ziчe sъ шĭ adskъ aminte de krszimea vrъjmaшilor kare ns iartъ niчĭ o datъ пe birsiцĭ, ks atъt maĭ msлt пe ачeĭ чe s'aš reskslat; kъ ns este destsl kъ aš skstsrat jsgsl robieĭ, kъ aš înoit vekile legъtsrĭ ks Transilvania шi ks împъratsl, daka, пrintr'o faптъ strъlsчitъ, ns vor kъsta sъ întemeĭeze ачeastъ џeneroasъ xotъrîre; kъ a venit timпsl sъ se lsпte пsternik пentrs libertatea шi чinstea religieĭ lor, шi sъ dovedeaskъ Tsrчilor kъ d'aš ssarпat înainte цara lor, a fost nsmaĭ din пriчina nesпireĭ." Mixaĭ treчe пodsl în kaпsl a oпt miĭ de ostaшĭ шi se arsnkъ ks fsrie assпra Osmanlîilor (Valter). Пatrs паші, Sstsrцi Moxamet; Xeider, Xssein шi Msstafa sпrijinesk ks vitejie nъvala Romъnilor (Xamer). Dar isbirea Romъnilor fs atъt de fsrioasъ, în kъt ks toatъ înпotrivirea avantaџioasъ a Tsrчilor, пrъvъlindsĭ, ajsnserъ, la чele întъĭ kortsrĭ ale ordieĭ. Tsrчiĭ, ajstaцĭ de пoziцie, de nsmъr шi de makinele de resboiš, îшĭ vin ksrînd în sine шi înчeп a se lsпta ks пsterile; bъtaea se întinde пreste tot frontsl armatelor шi цine maĭ msлte oare, пъnъ чe Tsrчiĭ, fъkъnd o isbire maĭ пsternikъ, isbstesk a înпinцe пe aĭ nostri ka sn пъtrar de miliar în aпoĭ шi a le lsa toatъ artileria. (Valter). Mixaĭ ns se deskssrajazъ;.. El nъvъleste din noš asszпra Tsrчilor, fъkъndsle mare omor. Albert Kirali, џeneralsl sъš, ea înaпoĭ doъ tsnsrĭ (Engel'); dar vrъjmaшiĭ se aпъrarъ vitejeste; înпrosпъtarъ ostile, lskrs чe ns пot faчe Romъniĭ; шĭ-ĭ reînпing înderъt, asfel a srmat lsпta de dimineaцъ, пînъ la skъпъtatsl soarelsĭ...

„Mika oaste romъnъ, înпovъratъ de nsmъrsl vrъjmaшilor... se traџe în aпoĭ.. retraџerea eĭ este frs-

moasъ шi metodikъ... Soarele era апroaне de skъпъtat.. Mixaĭ maĭ are însъ o sперанцъ: trimisese de dimineaцъ sъ keme o чeatъ de пedestrime чe se afla depărte de tabъrъ... sosi-va órъ la timп? De la aчeasta sпъnzъra soarta bъtъeĭ. În skъrt, пela skъпъtatъl soarelъĭ, aчest korп sosesчe, шi Mixaĭ katъ a se folosi de dînsъl.. el îшĭ пlimbъ пrivirea пe kъmпъl bъtъiĭ; vede întokmirile Tъrчilor, шi dъпъ dînsele îшĭ întokmesчe пe ale sale. Sinan, vъzînd retraцerea Romъnilor, lъat'a inimъ, шi în kапъl rъzъrveĭ, kъъta a treчe пodъ sпre a-ĭ isbi în front, în vreme чe Xasan Паша kъ Mixnea Vodъ, din ordinъl lъĭ, alerga пrin пъdъre, ka sъ-ĭ loveaskъ la sпate. Mixaĭ se aшezъ kъ чeata de kъrînd sositъ în faцa Tъrчilor. sпre a întîmпina пre Sinan, trimite пe kъпitanъl Korea... ka sъ isbeaskъ пъ vrъjmaшiĭ, пe la sпate.. шi Albert Kirali aшezъ doъ tъпъrĭ... într'o bъпъ пoziцie... Mixaĭ xotъraste a se jerfi ka шi altъ datъ шi a kъmпъra birъinцa kъ пerikolъl vieцeĭ sale. rъdikъnd okiĭ kъtre чer, цeneroъl пrinц kiamъ пrotekцia... Dъmnezeъlъĭ armelor, smъlцe o sekъrъ ostъшeaskъ de la ъn soldat, se arъnkъ în koloana чe-ĭ ameninцъ maĭ d'aпroaпe, doboarъ пe toцĭ чeĭ чe isпitesk a se îппotrivi, ajъnцe пe Karaiman-Паша, îĭ sboarъ kапъl, îĭ ea steagъl чel sъnt, isbesчe шi пe alte kапete vrъjmaшe, шi lъпtъndъse voiniчeste, se întoarчe la aĭ sъĭ пlin de trofee шi fъr' a fi rъnit (Valter)... Sinan ea atъnчĭ ofensiva шi treчe пodъl; dar d'odatъ se vede isbit în faцъ de Mixaĭ, în dos de kъпitanъl Korea, ĭar în koastъ trъsnit de tъnъrile lъĭ Kirali kare, bъtînd în mъlцimea deasъ a Tъrчilor, le gъъresчe rîndъrile шi le strikъ toatъ ariпa dreaпtъ. În deшert Ĭeniчeriĭ se îппotrivesk kъ semeцie.. kъчĭ чele alte

чete.. спъїмîntate, se ръsxirъ ши îї търъsk ши пе dînшiї în anoї. Mвlцimea se grъmъdise kв nerîndвialъ la nod, kъвtînd sъ-l treakъ, ka sъ skaпe; dar neпвtînd înkъпea пе dînsвl, mвlцї s'arвnkarъ în baltъ вnde aflarъ moartea, între aчestї ereaŭ ши пашiї Xaїder, Xвseїn шї Mвstafa kв alte kanete (Valter; Engel; Fesler; Xamer.) Bъtrînвl Sinan el însвшї tъrît în graba fвцеї, fв kъlkat în пічоarele kailor ши пікъ dвпъ пod în апа Neajlovвlвї kв atîta repejвne, în kъt isbindвse de пod, пerdв doї dinцї... Вn sпaxiŭ anвme Xasan.. îl skъпъ... Тврчiї че se maї îппotriveaŭ, o eaŭ de fвgъ (Stavrinos, de Thon)... Intr'aчea vreme Mixaї, în tokmaї ka semi-zeiї kъntaцї de Omer, alerga прin tabъra Тврчeaskъ... vъzînd пе Xasan Паша, îї striga sъ stea de estre viteaz, sъ se batъ kв el, dar aчesta fвцea sпъїmîntat, ши nв se пвtea цine пе пічioare de groazъ... Noaпtea опri mъчelъria armateї mвsвlmane... Zeче mii de Тврчї (Sieur d'Ambey, de Thon) zъчeaŭ în kъmпвl bъtъieї... апа Neajlovвlвї se roшise de sъпцеle vъrsat... Valter пе sпвне o anekdotъ.. пе sпвне kъ în tot timпвl esпedіцieї aчesteїa doї чerbї în soцirъ пе Mixaї, шedeaŭ neklintiцї lъngъ kortвl lвї; dar, omorîndвse вnвl din eї, чel alt de dвrere, merse de se askвnse în пъdвre.... "N. Bъlчeskв, megaz, istorik. tom IV. пag. 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20.

Cetatea Albă.

„Akolo вnde Moldovenії se înkвпвnarъ maї mвlt, fв, în апъrarea Чetъцeї Albe.. aчeastъ чetate era singвrвl lor пort пе marea Neagrъ... aчeastъ mare

era odinoarъ ȣn lak Moldovenesk, ш i domniĭ Moldovenĭ пȣrtaȣ̆ titlȣ de stъпînitoriĭ mъreĭ neg.e (arxiva Romъneaskъ tom. I, foaea. 103.) Tȣrчiĭ пriчeпȣrъ imпortinца aчestiĭ чetъцĭ шi nȣ пreцetarъ niчĭ o jerfъ sпre a o dobîndi. Moxamed I, dȣпъ o asedie de o lȣпъ, fȣ silit a se traцe îndъrъt. (Discorso di Theodoro Spandugino Cantacuzino gentil hпomo Constantinopolitano. Delle de principi turchi.) Ȣrmъtorȣl sъȣ̆, Sȣltan Baiazid, fȣ maĭ feriчit. La 1483 el veni kȣ ostire шi flotъ nȣmeroasъ sъ asedie чetatea. Ȣn skriitor vekiȣ̆ пe a пъstrat amъrȣntele aчestiĭ asedei...

„Чetatea Monkastrȣ (Akerman; Чetatea Albъ) se aflъ пe malȣl mъreĭ Negre, aпroaпe de gȣra Nistrȣlȣĭ. Lokȣl e foarte bine întъrit шi пrin пoziцiȣnea sa natȣralъ шi пrin mȣniцiȣnea sa artifiчialъ, шi de foarte mare îmпortinцъ пentrȣ înlesnirile цъreĭ, ale rîȣlȣĭ, ale mъreĭ, шi de foarte mare пreц шi nȣme пentrȣ toatъ пrovinцiea din пrejȣr, kare nȣme шi-l kъstigase maĭ ales пe tîmпȣrile kъnd Sȣltan Maxomet, îl bъtȣ ȣn timп d'o lȣпъ шi пeпȣtîndȣ-l lȣa, fȣ gonit de rigoarea frigȣlȣĭ шi silit sъ-l lase. Baiazid, dînd voie la aĭ sъĭ sъ пrade цara, шi vъzînd kъ чeĭ din ȣntrȣ nȣ se miшkъ, xotъrî a aпroпia armata dȣпe mare шi-l înkonjȣrъ d'odatъ dȣпъ aпъ шi dȣпъ ȣskat, шi-l strъnse asfel în kъt nȣ se пȣtea adȣчe saȣ̆ skoate nimika. Vъzînd пe lokȣitorĭ чerbikoшĭ în voinцa lor a-l aпъra, пregъti artileriile, înчeпȣ a bate zidȣrile de maĭ mȣlte пъrцĭ, шi bъtîndȣ-l maĭ mȣlte zile, dъrъmase din zidȣrĭ atîta kъt sokotea kъ oameniĭ sъĭ vor пȣtea intra destȣl de lesne. Kȣ toate aчestea пorȣnчi koloanelor sale ka în lȣntъ sъ ȣrmeze, ȣna dȣпъ alta, шi în dimineaцa viitoare, kȣm se fъkȣ de zioъ, se пȣserъ în

нrejѕrѕl zidѕrilor, oamenii̯ чei̯ din ѕntrѕ і̂ші̯ fъkѕserъ în rѕinele zidѕlѕi̯ aпъrъtѕri̯ foarte însemnate kѕ valѕri̯ ші kѕ шanцѕri̯ adîнчi̯, asfel în kъt, kъnd s'aŏ arъtat Tѕrчii̯, la întrarea lor нrin rѕнtѕrъ, îndatъ se înkъrkarъ kѕ dînшii̯ ші înнingîndѕi̯ în aнoi̯ kѕ mare îmнetѕositate, întrebѕinцînd sнre aнъrare sъцeцi̯, fokѕri̯, darde ші нetre, se нѕrtarъ kѕ atîta inimъ în kъt, rънind ші omorînd, foarte mare нѕmъr din чei̯ din afarъ, îi̯ reînнinserъ mai̯ de mѕlte ori̯. Dar Tѕrчii̯, avînd oameni̯ нrea mѕlцi̯, lesne se reînviaŏ, ші venindѕle soldaцi̯ noi̯ în bъtae, nѕ daŏ lok de rънaos la înkonjѕraцi̯. Omorîndѕse ші rънindѕse oameni̯ dintr'aчestia, ші neavînd нe чine нѕнe în lokѕl чelor чe liнseaŏ, se mikшora mereŏ нѕmъrѕl aнъrъtorilor ші aша sѕfereaŏ kѕ mѕlt mai̯ mare нagѕbъ нrin чei̯ нѕцini̯ kare-i̯ нerdea de kъt adѕna нrin чei̯ mѕlцi̯ karii̯ omoraŏ din vrъjmaші̯. Baizid dѕнe чe цinѕ în bъtaie нe ai̯ sъi̯ o mare нarte de zi, dete ordin sъ dea semn sъ se adѕne ші înчeнînd bъtaia, îi̯ rekondѕse în lagъr, kѕ gînd ka în dimineaцa viitoare sъ se aшeze armata asfel, ka îmнъrцindѕse în mѕlte koloane kare sъ ѕrmeze în bъtaie ѕna dѕнъ alta, sъ нoatъ înoi neînчetat koloanele ші sъ цie fъrъ întrerѕнere bъtaie zioa ші noaнtea нънъ kъnd vor dъrîma valѕrile ші vor mistѕi нe aнъrъtori̯... Moldovenii̯ dreserъ lokѕrile de kare aveaŏ trebѕinцъ.. Adoъ zi Baizid rekondѕse ostile toate la lokѕl de atak kѕ mare sgomot de sѕnete... Dar dorind sъ skaнe kъt va нѕtea ші oamenii̯ ші lokѕl, se xotъrî sъ înчerчe daka, kѕnoskînd ei̯ нrimejdia va нѕtea sъ-i̯ adѕkъ a se înkina.. Le trimise ѕn sol al sъŏ ka sъ le sнѕe kъ Tѕrчii̯ vin kѕ xotъrîre statornikъ d'a nѕ înчeta bъtaia zioa ші noaнtea нънъ чe nѕ vor

lua lokul, ші kъ daka asteaптъ sъ fie siliцї, le vesteste kъ va da lokul în прadъ ші пu va kruцa пe nimenї; їar daka vor voi a se suпuпe, va respekta averea ші persoanele ші vor fi liberї a se retraцe saŭ a шedea... Strъпgîndusse atunчї kъпeteniile Moldovenilor, se xotъrîrъ sъ primeaskъ kondiцiile sultanuluї.. aпoї trimiserъ solї ka sъ dea lokul... Kondiцiile пъчiї furъ respektate de Baiazid..

Цerman ші Ion eraŭ kaпiї чetъцeї ші aпъrъtoriї eї...

N. Bъlчesku. пag. istor. art. milit la Moldovenї pagina 64.

Luarea aчestiї чetъцї din пoŭ de la Turчї, sъ întîmплъ maї în urmъ.

„În anul 6973 (dela zidirea lumeї) 23 Genarie, adunъnd Stefan Vodъ multъ oaste de цarъ, vrînd sъ rъskumпere чetъцile karele luase пъgîniї de la alцї domnї, пogorîta ku toatъ puterea sa spre чetatea kilieї, ші sosind merkurї spre joї la miazъ-noaпte, a înkonjurat чetatea; însъ joї пu s'a aпukat de xarц, iar vinerї de dimineaцъ a înчeпut sъ batъ чetatea, ші aшa toatъ zioa s'a xъrъцit пînъ în searъ; iarъ sîmbъtъ se înkinarъ чeї din чetate, шї a întrat Stefan Vodъ în kilia, ші akolo petrekъnd treї zile, veselindusse ші lъudînd pre Dumnezeŭ, îmblînzea oameniї din чetate. De akolo la чetatea albъ s'a dus (Akerman) ші multъ пъvalъ fъkъnd, a dobîndit ші чetatea albъ, ші amîndoъ чetъцele ku multъ vъrsare de sъпцe le aŭ dobîndit kare le aŭ întъrit ku bukate ші ku slujitorї. a lъsat akolo pre Isaia ші pre Buxtea пъrkъlabї sъ le îngrijeaskъ; iar el s'a întors la skaunul sъŭ în Suчeava...

Kronika luї ureke. hr. mold. t. I. pag. 119.

Maї în urmъ Baizad iar ea чetatea în aпoї.

Clejani.

„Atsnчĭ Maxomet beĭ se determinъ sъ пrefakъ џara în пашalîk tsrчesk. El skrise sыltanыlsĭ, чerînd ka sъ'l пsе пe dînsыl gsvernator, пinџind kъ-l voeste ші џara. Пe timпsl aчela se afla la Konstandinoпsl Logofъtsl Stoika, aчesta simџind пlanыrile Tsrчilor, fъks sп memorial kъtre Sыltansl, în kare arъta пrivileџiыrile џъrii d'a ші aleџe domnыl krestin, ші skrise tot d'odatъ la boerii din пrinџiпat sъ se adsne îndatъ ші sъ aleagъ domn, kъчĭ îndeпendenџa Romînilor se aflъ în пerikol, aчeштia ns пerdsrъ timпsl ші aleserъ пe Rads dela Afsmaџĭ.. ші se armarъ kontra Tsrчilor. Moxamet beĭ înkъ întrъ în џarъ ks densmirea din пartea Sыltanыlsĭ. La Glsbavĭ se întîmпinarъ ostile Tsrчestĭ ші Rsmînestĭ; Radыl bate пe Moxamet beĭ ші aчesta se retraџe ks rsшine пeste Dsпъre; dar la srmъ se întoarчe ks maĭ mare пstere. Se faчe a doa bъtaie la Klejanĭ; viktoriea înkъ se deklarъ пentrs Romînĭ...." Lasrieans.. istoria Rom. 40 ші 41. —

Cornul luĭ Sas.

„Venea Пotoski semeџ ks izbînzile чe fъksserъ fraџiĭ lsĭ într'aчeste џъrĭ.... Чe пreksm ziчe Moldoveansl:" ns sînt în toate zilile Пastĭ „merџea fъrъ niчĭ o tokmealъ.. La aчel lok Kornsl lsĭ Sas.. este kotit Пrstsl; însъ kotsl se пrinde în пartea desпre rъsъrit; iar de-

спре ачеа парте ѕнde este tabъra Лешаskъ, este ешitъ апа Прѕtѕlѕї пînъ la kъmп... Într'ачеl lok a fъkѕt оstile lѕї Stefan Vodъ пъvalъ asѕпrа Лешilor шi n'aѕ џinѕt resboiѕl nimika Лешiї, kъt într'ачеl resboiѕ, eї аша de sîrg saѕ спъїmîntat шi saѕ amestekat (Лешiї,) de nічї tѕnѕrile n'aѕ anѕkat odatъ sъ le sloboazъ. singѕr Потоski, пентrѕ sъ i se tъinѕeaskъ nѕmele, a dat între karele xaidѕчilor шi anoї l'a vъdit... Iar пе Natoski.. l'a dѕs ostenii de џarъ la Stefan Vodъ... Miron Kostin Let. Moldoveї.

„Чеї altъ oaste Лешеaskъ toatъ a kъzѕt în robie шi maї mѕlџї s'aѕ înnekat în Прѕt, kъt abia a skъпаt чineva ka de поveste..." pag. 230.

S'a întîmпlat în domniea lѕї *Tomşa Vodă.*

Siretul,

„Aѕ intrat în џarъ la Moldova de a пръdat шi a ars Чернъѕџѕl... Neavînd Moldavii nічї o grijъ, fiind паче legatъ. Vъzînd Moldoveniї ачeastъ kъlkare de leџe шi amъџitѕrъ, nѕ sѕferirъ, чi kѕ toџiї se gъtirъ sъ intre la Подоliа sъ праde... Iar daka aѕ mers, aѕ ars Чернavoda шi Iagelniџa шi s'aѕ anѕkat de Чarmonajinskї... Прinzînd de veste Лешiї kъ Moldavii aѕ întrat la dîпшiї s'aѕ gъtit de resboiѕ, s'aѕ bѕlѕчit шi aѕ eшit înnaintea Moldovenilor la апа Siretѕlѕї шi dînd resboiѕ vitejeste, аша aѕ strъпs пrе Лешї, kъ nimika de arme nѕ gîndea, чi de fѕgъ sъ skапе, шi dînd în Siret. mѕlџї s'aѕ înekat; пrе mѕlџї їaѕ tъeat шi їaѕ înпѕпs de aѕ пerit maї mѕlt de 2000 în resboiѕ, fъrъ ръпiџї шi robї.

Пerit'aŭ boerĭ aleшĭ: dintre Лешĭ Bengliński, Пiletki; iar пe Blides l'aŭ пrins viŭ.."

Cron. Urche, pag. 160. —

Mihaiŭ în Transilvania.

Maĭ tóte kroniчile шi istoriчiĭ kare aŭ skris aчeastъ lsптъ, se snesk în чele maĭ mslte пsntsrĭ. Noĭ treчem aiчĭ o sksrtare din istoria D-lsĭ Lasriano: „Deчĭ se determinъ bъtaia în 28 oktomvrie 1599, între Sibiĭ шi Шelinberg. Kardinelsl n'avea de kъt 9000 de militarĭ din kontra Mixaĭ avea la 30,000 шi tsnsrĭ. Bъtaia цins de la 10 oare dimineaцa пъnъ la 8 oare seara, Viktoria rъmase mslt timп nedeчisъ. Andreĭ Bъrчian, Moĭse Sekeli шi Пetre Ssar, înпinserъ пe Romъniĭ чeĭ пsшĭ în desordine пrin înпsшkъtsrile tsnsrilor пînъ întsfiшsl Чisnъdieĭ шi le lsarъ kъte va tsnsrĭ. Atsnчĭ Mixaĭ se reпezi fsrios dsпe fsgarĭ; lovi ks sabia пe sniĭ dintre ofiцeriĭ sъĭ, îĭ fъks sъ stea de la fsgъ шi atakъ înkъ o datъ пe Transilvaniĭ osteniцĭ. O lsптъ sъпцeroasъ шi înfsriatъ se înчinse atsnчĭ între чele doъ armate. Romъniĭ înving. Gasпard Korniш шi Пankraц Senчĭ se arsnkarъ tsrbaцĭ iarъшĭ sспra Romъnilor, dar îndeшert: Korniш se пrinde de Romъnĭ. Пoloniĭ kare kombъteaŭ ks Transilvaniĭ, trek în пartea Romъnilor. Kardinalsl, desпerat, ea fsga, însoцit de sn mik korп de militarĭ пlъцiцĭ шi osteniцĭ de bъtaie... Чeĭ maĭ vitejĭ ofiцerĭ Sngsrĭ resist înkъ; dar vъzîndu-se lъsaцĭ de aĭ lor, eaŭ шi eĭ de fsga... Romъniĭ koпrind toatъ msniцisnea, tabъra шi 32 de tsnsrĭ a le armateĭ Transilvane; de fie kare пarte, kъzsrъ la 2000 de mi-

litarĭ... aчeastъ viktorie a Romъnilor fъkȣ пe Mixaĭ Viteazȣl, domп пeste Transilvania... Kardinalȣl, vrînd sъ fȣgъ, fȣ omorît de sekȣil Blaj Eordeoc.. шi kaпȣl lȣĭ fȣ adȣs la Mixaĭ... чe пedeпsi kȣ moarte пe ȣчigъtor.."

Copăcenii.

„Sȣltaпȣl пȣse în miskare o armatъ de 30,000 Tȣrчĭ. Alesandrȣ din Romъnia kȣ fratesъȣ Пetrȣ, înarmarъ o пȣtere asemenea de mare. Stefan Batori.. esпedȣi пe Mixail Ratzȣ.. kȣ doъ miĭ de Sekȣĭ, Alesandrȣ, aпroпiindȣse sпre Fokшanĭ, skrise vornikȣlȣĭ Dȣmbravъ la Iaшĭ sъ vie kȣ toцĭ boeriĭ шi sъ пrimeaskъ пe noȣl domn Пetrȣ. Ajȣngînd пînъ la satȣl Koпъчeniĭ dete, akolo ȣn osпъц mare fratesъȣ Пetrȣ. Dȣmbravъ, kȣ boeriĭ din Moldova venirъ, în adevъr; însъ kъnd se aпroпiarъ, atakarъ пe neastentate пe domnĭ la osпъц, kȣ atîta iȣцime, în kъt tȣrbȣrarъ kastrele шi împrъstiarъ miliцia. Aleksanerȣ d'abia skъпъ la чetatea de Floчĭ, iarъ Пetrȣ la Brъila. Între aчestea Ionaskȣ înпresȣrъ пъ Tȣrчĭ de treĭ пърцĭ шi-ĭ mъчelъri fъrъ miserikordie, dȣпъ aчeia întȣrnъ armele în kontra Ȣngȣrilor шi-ĭ fȣgъri пъnъ la Braшov. Пre Vintilъ îl trimise la Bȣkȣrestĭ ka sъ okȣпe tronȣl. Vintilъ domni пatrȣ zile шi fȣ ȣчis kȣ toцĭ aĭ sъĭ de Kъпitaпȣl lȣĭ Alesandrȣ..." Laȣrianȣ.

Doă lupte.

Ionaskȣ aȣzînd de aчeastъ întъmпlare, se întȣrnъ din пърцile Transilvanieĭ kъtre Brъila ȣnde era în-

kis Петрв. Пredъ ши arse чetatea; însъ kъnd era съ ea kastelвl kв asalt, авzi kъ vine вn korп de 15,000 de Тврчї în ajвtorвl înпresвraцilor. Лъсъ Бrъila, еши în aintea ачestora ши îї bъtв аша de tare, în kъt abia skъпarъ˜la o mie de kъlъrї, (din 15 miї.) Dar авzind kъ la Tigina se strъnцe alt korп de Тврчї ши de Тъtarї maї mare... frînse ши пе ачestia.. Tot într'ачest timп 3600 Romъnї bъtвrъ пremedвl Тврчеsk kare e-mise din Чetatea-Albъ în ajвtor челоr de la Tiglina...“ Laвrianв.

Apa Bîrseї.

Akвm Шerban (цinerele lвї Miaxaї Viteazвl) determinъ съ плече el însвшї în Transilvania ши съ kontinвe пlanвl lвї Mixaї Viteazвl. În lвna lвї iвliв 1603, trekв mвnцi kв 4000 de kъlъrї, 6000 de пedestri ши kв пatrв tвnвrї. Ajвngъnd în цara Бъrseї, вnde-l astenta Sekeli kв Тврчiї ши kв Тъtariї, atakъ în datъ armata ачestвia ши o пвne în чea maї mare înkвrkъtвrъ. Тврчiї lвarъ fвga. Sekeli se цinв înkъ kв aї съї; dar kъzв în bъtaie înпreвnъ kв 4000 de inшї în 17 iвlie, Шerban trimise lвї Rodolf 32 de steagвrї lвate de al Ungвrї, Тъtarї ши Тврчї..“ Laвrianв.

Săn-Petru.

În 12 iвlie întrъ Шerban kв 7000 de kъlъrї шї kв 1500 de пedestri în Transilvania пе la Braшov. Batori se пвne la Пetrestї kв 13,000 de kъlъrї ши kв 3000

de пedestri, Gabriil Bekliam komanda ariпa dreaптъ; sъkȣiȣl Traxtat чea stъngъ. Kъtre searъ oastea romъnъ îmпъrцitъ în treĭ diviziȣnĭ sosi шi îndatъ se înчeпȣ o bъtaie asпrъ între amîndoъ ostile. Întъĭ se пъrea kъ sъ пleakъ romъniĭ; пedestrimea înчeпȣse a se retraџe; dar kъnd Шerban observъ kъ kъlъrimea Ȣngȣreaskъ a lȣat fȣga, strъnџe пe aĭ sъĭ пedestri шi kъlъrĭ шi atakъ kȣ toatъ пȣterea чentrȣl lȣĭ Batori, îl frînse шi akoпeri ȣn miliar de пъmînt kȣ kadavere. Akolo kъzȣrъ la 6000 de Ȣngȣrĭ, чeĭ alцĭ se пrinserъ; пȣцinĭ skъпarъ kȣ fȣga. Шerban lȣъ 120 de steagȣrĭ; dar пerdȣ шi el 4000 de oamenĭ. Batori fȣџi la Sibiŭ..“

Laȣrianȣ.

Vezĭ шi istoria лȣĭ Kogъlniчeanȣ, kȣ maĭ mȣlte detaliȣrĭ în aчest sȣjet!

Braha Căpitanul.

Atȣnчĭ eшea Tъtariĭ dȣпrin пъdȣrĭ bȣlȣkȣrĭ, kȣ vite, kȣ robĭ. Deчĭ Moldoveniĭ se reпezeaŭ la Tъtarĭ ka sъ'шĭ skoaцъ robiĭ; iar Tъtariĭ îĭ lȣaŭ în goanъ de-ĭ goneaŭ пъnъ îĭ tъiaŭ, kъ eraŭ kaiĭ Moldovenilor leшinaцĭ de-шĭ daŭ în kaп. Atȣnчĭ Шeremet (џeneral Rȣs) aŭ пorȣnчit Moldovenilor sъ dea пaчe Tъtarilor sъ nȣ sъ batъ kȣ dînшiĭ kъчĭ aŭ fъkȣt пaчe шi nȣ le or da ajȣtor шi or пetreчe rъŭ чine se va maĭ bate kȣ Tъtariĭ. Deчĭ Moldoveniĭ aŭ înчeпȣtŭ a strigare шi al blestemare шi a ziчere kȣm n'or merџe eĭ sъ se batъ kъnd îшĭ vъd пъrinцiĭ шi femeile шi feчioriĭ lor robĭ la Tъtarĭ de-ĭ aȣzea kȣ ȣrekile kȣm îl blestema. Iar el le ziчea sъ nȣ baџe seamъ kъ-ĭ va

skoate împъratsl mi kare va merџe ks dînmii, le va da împъratsl momii la Mosk, mi ns îi era mi rsmine a grъi че ns i se kъdea, sn om mare ka aчela. Atsnчea mergъnd kъџi va Moldovenĭ depъrtimor în aintea obszslsĭ saŭ tъlnit ks vre o sstъ de Tъtarĭ viind ks kъџi va robĭ despre Iamĭ.. Deчĭ lovinds-ĭ Moldovenii fъrъ veste la gsra Jijieĭ, i aŭ tъiat pe toџĭ mi i aŭ dat mi în Prst de i aŭ înekat mi i aŭ skos pe robĭ...

Kro. Ŏreke.

Luarea Xotinuluĭ

În lsna lsĭ maĭ 1673 plekъ Ssltansl a doa orĭ în kontra Poloniei, Domniĭ romъnĭ merserъ ajstor ks 8000 de oamenĭ. Seraskersl Xssein-Pama, vъzînd sn nsmъr atъt de mik, se înfsriъ asspra Domnilor mi se repezi ks xanџersl asspra lsĭ Petriчeĭ Vodъ. Asemenea mъnie arъtъ Xssein Pama kъtre Grigorie Gika kъnd џinsrъ konsiliŭ de resbel. Prin aчeste psrtъrĭ krsde a le Tsrksluĭ, se întъrîtarъ Domniĭ mi militariĭ Romъnĭ mi determinarъ sъ treakъ la Polonĭ, în 11 noemvrie kъnd Sobieski atakъ Xotinsl, Petriчeĭ întoarse armele kontra Tsrчilor. Aprins de mъnie pъ Xssein Pama, se repezi asspra lsĭ mi-l rъni ks înssmĭ mъna sa... Romъnii kontribsirъ parte mare la deчidarea bъtъliei, în srma kъria Sobieski, lsъ Xotinsl.

Lasrians.

Coroba.

În 7026 asgsst a întrat Albs Ssltan ks Tъtariĭ de la Perekop mi a trekst Nistrs fъrъ veste mi a tras

sпre Пrѕt de s'a sѕit пъп la Шerbanka din sѕs de Stefъnestĭ шi s'aŭ aпѕkat a пrъdare цara. Kѕ norokѕl чel bѕn al lѕĭ Stefan Vodъ s'aŭ пrilejit kѕ oaste gata în gѕra Korobeĭ din jos de Stefъnestĭ шi aŭ dat veste шi цъreĭ de sîrg sъ se strъngъ, шi daka saŭ bѕlѕчit, s'a sѕit în sѕs шi a trimis Stefan пre Пetre Kъrъbъц vornikѕl kѕ toцĭ josenii. Daka aŭ trekѕt Пrѕtѕl, lѕnĭ dimineaцa în rъvъrsatѕl zorilor, fъrъ veste a lovit пre Тъtarĭ шi i aŭ rъsbit шi mѕlцĭ Тъtarĭ aŭ пerit шi mѕlцĭ s'aŭ înekat în Пrѕt шi în Чѕxra s'aŭ înglodit, пre mѕlцĭ aŭ пrinsѕ viĭ, шi пre doĭ mъrzaчĭ marĭ aпѕme Tamiz шi Binaz... Пrekъцĭ aŭ rъmas i aŭ gonit пreste kъmп, тъindѕ-ĭ шi sъцetîndѕĭ пъп la Nistrѕ ѕnde mѕlцĭ saŭ înekat înkъ. Nѕmaĭ Sѕltanѕl kѕ пѕцinĭ a skъпat; însъ шi el rъnit la kaп... шi dѕпъ aчeia шi a lѕat sieшĭ Doamnъ..."

Ѕreke ch. п. 153.

Petru şi Asan.

Iatъ чe skrie Niceta Honiat libre. I de Isaacio Angelo Cap. 4. „Mѕrind femeia lѕĭ Isaac Angelo, aчesta шĭ-a пѕs în kaп sъ-шĭ ea femeĭe streinъ шi пrin solĭ пeцind пe fata Beleĭ III reцele Ѕngarieĭ, kare nѕ era înkъ în vîrstъ de 10 anĭ.. a пorѕnчit ka keltѕelile пѕпцeĭ, sъ se adѕпe dela чetъцenĭ шi dela цarъ, lѕkrѕ kare a пemѕlцѕmit пe toцĭ; ĭar maĭ ales пe barbariĭ lokѕitorĭ aĭ Emѕlѕĭ kare maĭ n'ainte se nѕmeaŭ Mizĭ, iar akѕm Vlaxĭ... пentrѕ lѕarea venitѕrilor шi alte stoarчerĭ, s'aŭ skѕlat la arme. Kъпeteniile rъskoaleĭ aŭ fost doĭ fraцĭ din neamѕl aчela (adikъ din

*

Romъnĭ) Петрѕ ши Asan, kare, ka sъ nѕ se vazъ vre ѕn перikol a se skѕla la arme, a mers la împъratѕl în Kiпsela ши aѕ чerѕt sъ se пriimeaskъ în nѕmъrѕl ostaшilor ши sъ li se dea lokѕl din mѕntele Em че nѕ mѕlt venit adѕчea. Ne kъпъtînd чele dorite, mormъiaѕ ka niste nebъgaцĭ în seamъ ши nefolosiцĭ ши aѕ fъkѕt vorbe maĭ kѕ îndrъsnealъ kѕ kare deskoпerea чe vor sъ fakъ daka se vor întѕrna akasъ, maĭ vîrtos Asan чe era maĭ îndrъsneц ши kъrѕĭ, dѕпe ordinѕl Împъratѕlѕĭ, i s'a dat o пalmъ.. Iarъ Петрѕ ѕnѕl din fraцĭ шĭ a пѕs koroanъ de aѕr ши s'aѕ înkъlцat kѕ kъlцѕnĭ moxorîцĭ.. Deчĭ a înkonjѕrat Пrъslava ши vъzînd kъ nѕ o vor пѕtea bate, o aѕ lъsat, ши пogorîndѕ-se din Em aѕ bъtѕt mѕlte oraшe de ale Greчilor..“ Aчestĭ fraцĭ kѕ Romъniĭ ши kѕ Bѕlgariĭ ѕrmarъ resbelѕl ш bъtѕrъ în maĭ mѕlte rîndѕrĭ ostile Împъratѕlѕĭ. Пъnъ în sfъrшit eĭ пroklamarъ din noѕ, rigatѕl Bѕlgaro-Romъn, ѕnѕia din aчestĭ doĭ fraцĭ etc.

Movila luĭ Răsvan.

Iarъ Bator Sigmon aleцe пre Rъsvan domn în Moldova ши ĭ orъndѕeste 12 miĭ de oaste Ѕngѕreaskъ sъ mearгъ asѕпra Ieremii Vodъ. Lѕînd veste Ieremia Vodъ de пogorîrea Ѕngѕrilor, пrekѕm a пѕtѕt a strъns oastea цъreĭ ши s'a gъtit a stare kѕ resboiѕ. Era într'o dѕminikъ kъnd s'aѕ aпroiat ostile Ѕngѕrestĭ de Sѕчiava.. Шĭ a tokmit ostile Ieremia Vodъ la sat la Arenĭ... Singѕr Ieremia Vodъ fiind în biserikъ i-a dat ѕчire kѕm ostile vin ши se aпroпie de ostile цъreĭ.. Kъnd Ieremia a eшit la ostĭ, tъmпinatѕs'aѕ ostile de

toate пъргіle ші дзпъ кътъ-va лзптъ între ostĭ, îndatъ înbъrbъtîndз-se frзntea ostilor Moldovenestĭ, aŭ frînt пе Ѹngзrĭ... Ostenіĭ lзĭ Ieremia Vodъ aŭ прins ші пре Rъsvan Vodъ în fзgъ... Stъ movilъ ші akзm пре drзmзl bъeĭ dela Sзчіava kare se пemeneste *Movila lзĭ Rзsvan*... Iar пре Ѹngзrĭ ĭ-aŭ gonit ostile пънъ la mзнціĭ kз mare vъrsare de sънџe." Kronika lзĭ Miron Kostin паџ. 218 Leatoп. Moldov.

Kahulul.

Îмпъратзl Тзрчіеĭ аззind de semeџia lзĭ Ion Vodъ (Ionaskз) ші kîtъ пagзbъ ĭ a fъkзt, a sokotit sъ stroпшаskъ џara Moldoveĭ kз totзl... Ion Vodъ шĭ aŭ îмпърџit oastea în treĭ-zeчĭ de пълkзrĭ ші la tot пîlkзl a пзs kъte o пзшkъ (tзn) ші avea ші opt-zeчĭ de пзшчĭ (tзпзrĭ); iar toatъ ostea lзĭ Ion Vodъ era de treĭ-zeчĭ miĭ, fъrъ пrostĭ ші adзпътзrъ... La înчепзtзl rъsboiзlзĭ zik kъ o seamъ de Moldovenĭ sъ fi înkinat la Тзрчĭ, ші Тзрчіĭ sъ-ĭ fi пзs în frзntea rъsboiзlзĭ de s'a oпrit fokзl în trъпшіĭ ші aŭ пerit kз totзl. Деčĭ Kazaчіĭ lзĭ Ion Vodъ kз fokзl ші Moldovenіĭ kз fзstзrile arзпkaŭ kзt пз se вчіaŭ Тзрчіĭ че vor face, ші vъzînd Тзрчіĭ пе Moldovenĭ kъ vor sъ moarъ de kъt sъ пз birзiaskъ, kз mзlte mesteшзgзrĭ s'aŭ nevoit sъ amъџeaskъ пре Moldovenĭ sъ-ĭ dзkъ asзпra пзшчelor, чі vъzînd Moldovenіĭ mesteшзgзrile lor, пз îĭ gonea mзlt чі пзmaĭ пънъ daŭ dosзl.. Деčĭ lъsînd Тзрчіĭ пartea despre Kazaчĭ, kз toatъ пзterea s'aŭ întors spre Moldovenĭ; ĭarъ eĭ staŭ аша kзm ar fi хotъrîџĭ sъ moarъ.. Ші mзltъ moarte s'a fъkзt în ambe-пъргіle,

kъ nȣ era a kъlkare пre пъmînt, че tot пre trȣпȣrĭ de om, шi maĭ aпoĭ, aшa aпroaпe se bъteaȣ, kъ шi mъnile le obosise шi armele îшĭ skъпaȣ; ka aчela пrax sъ fъkȣse kъt nȣ se maĭ kȣnosчea чine de a kȣĭ este, ничĭ de sineџe se aȣzea, шi de trъsnetȣl пȣшчelor de ambe-пъrџile, kъt niчĭ пȣшkaшiĭ, nȣ sчiaȣ ȣnde maĭ daȣ. Deчĭ Ion Vodъ a îndreпtat пre aĭ sъĭ din aпoia пȣшчelor (tȣпȣrilor) sъ se maĭ odixneaskъ пȣџintel шi Tȣrчiĭ aшiшderea... Aȣ dat o пloae mare de aȣ mȣiat пrafȣl de пȣшkъ. De aчi n'aȣ fost Moldoveџilor de niчĭ ȣn folos kъ li saȣ mȣiat пȣшчele... чi nȣmaĭ din mъnъ aȣ kъȣtat a se batere шi nȣ se пȣtea sпrijini de mȣlџimea Tȣrчilor... Maĭ aпoĭ oaste Tъtъraskъ ĭ-aȣ lovit de le aȣ kъȣtat a dare dos ka sъ skaпe шi Tъtarii îĭ gonirъ шi îĭ arȣnkarъ jos.. Nȣmaĭ пedestrimea шi oastea de strъпsȣrъ aȣ rъmas, шi 300 de kazaчĭ. Чi fiind шi Tȣrчiĭ obosiџĭ nȣ пъvъleaȣ aшa. Ion Vodъ, skъпъndȣse de oastea kъlъreaџъ, шi a dat glas ka sъ пedestreaskъ toџi.. шi пъvъlind kȣ dînшiĭ, însȣшĭ Ion Vodъ, aȣ lȣat пȣшчe kȣ iȣrȣшȣ dela Tȣrчĭ, шi legъnd tabъra, s'a dat înaпoĭ шi ȣ'aȣ tras lъngъ sat la Rъskanĭ de saȣ îngroпat (dȣпъ шanџȣrĭ) iar Tȣrчiĭ, daka saȣ strъns toџĭ, iaȣ înkonjȣrat... Kȣ toate tȣпȣrile aȣ înчeпȣt a batere întrъпшiĭ, чe nimika nȣ le strika kъ se шenџȣise bine.. ȣnde treĭ zile s'aȣ aпъrat. Deчĭ vъzînd Ion Vodъ kъ flъmînzesk шi mor de sete, шi пraxȣl de пȣшkъ s'aȣ îпппȣџinat.. a sokotit.. sъ fakъ kȣ Tȣrчiĭ паче, ka sъ skaпe (пe aĭ sъĭ) de moarte. Tȣrчiĭ bȣkȣroшĭ se пriimirъ.. aшa trimiserъ Tȣrчiĭ la Ion Vodъ de-ĭ jȣrarъ, ka sъ-l dȣkъ viȣ la îmпъratȣl, sъ-ĭ sloboazъ пe la kasele lor пe toџĭ.. Tȣrчiĭ daka l'a dobъndit în tabъra lor.. l'aȣ dat de

viŏ de l'aŏ legat de koada a doъ kъmile ші le aŏ slobozit пrin tabъrъ de l'aŏ fъrъmat... aĭ lŏĭ aŏ întrat în tabъra Tŏrчeaskъ, ші akolo, tъind ші omorînd, aŏ пerit toці vitejeste пъпъ la ŏпŏl.."
Kron. Ŏreke. 195.

Seraskerŏl Tŏrчesk strъпse oaste de 200.000 bъrbaці ші veni kŏ 120 de tŏпŏrĭ. Чerneski (Xotmanŏl lŏĭ Ion Vodъ) fŏ kŏmпъrat kŏ 30 de miĭ de galbenĭ ші se retrase dela Dŏпъre sŏb пreteste falше.etc.
Laurianu.

Avea Ion Vodъ цiitoare Sъsoaĭkъ.. sta deosebĭ.. kare пentrŏ mŏltъ dragoste чe avea sпre Ion Vodъ, пŏ l'a lъsat între oastea чea kъlъreaцъ, temîndŏse sъ пŏ-l vînzъ boeriĭ цъreĭ etc.. Illi kemъnd Ion Vodъ пe Ieremia пъrkъlabŏl la sine, aчesta s'a aпъrat zikъnd kъ el n'a пŏtŏt пriчeпe sъ kŏnoaskъ mŏlцimea Tŏrчilor; iar kredinцa lŏĭ se va vedea kъ întъiŏ el va da rъsboiŏ Tŏrчilor, ші îndatъ kŏ пolkŏl lŏĭ a пŏrчes asŏпra Tŏrчilor; iar aпroпiindŏse, a пorŏпчit stegarŏlŏĭ d'a slobozit steagŏl în jos ші шĭ aŏ пlekat toцĭ kaпetele la Tŏrчĭ..." Aчelaшĭ Kronikar, vezĭ leaton. Moldoveĭ.

Năvala luĭ Ţepeşĭ.

Vlad avea kъlъreцĭ maĭ пŏцinĭ de zeчe miĭ: sînt kari zik kъ пŏmaĭ шaпte miĭ a avŏt. Kŏ aчestia într'o noaпte aŏ пъvъlit în oastea îmпъrъteaskъ ші mare frikъ aŏ bъgat în Tŏrчĭ kare kredea kъ пŏ stiŏ чe oaste mare streinъ a venit asŏпrъle. Kînd a întrat Vlad în tabъra Tŏrчeaskъ, întъiaшĭ datъ l'a întъmпi-

nat oastea din Asia; darъ bъtaea n'a џinꙋt în delꙋng, kъчĭ fꙋgъrindꙋse Asianiĭ, s'aꙋ̆ tras în апоĭ. Iar Vlad avъnd kꙋ sine lampade шi fъkliĭ în rînd merџea kъtre kortꙋl împъratꙋlꙋĭ; чi ostaшiĭ lꙋĭ aꙋ̆ greшit шi aꙋ̆ mers lă kortꙋrile поvъџꙋitorilorꙋ̆ lꙋĭ Maxomet шi Isak, ꙋnde vitejeste s'aꙋ̆ пꙋrtat, omorînd kъmilele шi dobitoaчele, шi stînd în rъnd la bъtaie, foarte пꙋџinĭ aꙋ̆ пerit, darъ kare s'aꙋ̆ desпъrџit dela rъnd, îndatъ s'aꙋ̆ tъiat пrin Tꙋrчĭ. Пedestraшiĭ kare era lъngъ Maxomet Пaшa, fiind tarĭ, voĭniчĭ, vitejeste saꙋ̆ bъtꙋt. Maĭ пe ꙋrmъ toџĭ Tꙋrчiĭ saꙋ̆ sꙋit пe kaĭ шi bъtaia îndelꙋng aꙋ̆ џinꙋt akolo. Deчĭ întꙋrnъndꙋse mꙋntenii, se grъbeaꙋ̆ kъtre kortꙋl Îmпъratꙋlꙋĭ, чi gъsind gata пre пъzitorĭ, пꙋ îndelꙋng s'aꙋ̆ ostit. Dꙋпъ aчeia s'a întꙋrnat sпre пiaџꙋl tabereĭ, шi пredъndꙋse, aꙋ̆ ꙋчis пre kъџĭ aꙋ̆ aflat akolo шi în rъvъrsatꙋl zorilor aꙋ̆ eшit din tabъrъ, tokmaĭ пꙋџinĭ пerzînd în пoaпtea aчeia..."

Kronika Шinkaĭ. Паџ. 39. п. 2. Dꙋпe Xalkokondila.

Чi Valaxꙋl de kꙋ пoaпte aꙋ̆ пъvъlit în kortꙋl чel dreпt al tabereĭ fъrъ veste, шi пъпъ чe s'aꙋ̆ lꙋminat, пrea mare ꙋчidere de Tꙋrчĭ aꙋ̆ fъkꙋt, tъind пeпꙋmъraџĭ. Tꙋrчiĭ пrin tꙋпerek, пe kꙋnoskînd пre пemiчĭ, пre sine sъ tъiaꙋ̆. Dꙋпe чe s'a fъkꙋt zioъ, Romъпiĭ s'aꙋ̆ întꙋrnat în tabъrъ; iarъ tꙋrkꙋl kꙋ rꙋшine s'aꙋ̆ întꙋrnat în Odriꙋ̆."

Dꙋka în list. 139 Zantina cap. 45 Sive ultimo.—

Gergiџa.

Anꙋl 1511 Dꙋпъ чe a domnit Vlъdꙋџъ karele ꙋrmase lꙋĭ Mixnea saꙋ̆ Mixail III, ꙋn an; ziчe Filstix,

a venit Mirчea III Vodъ feчiorsl lsĭ Mixnea Vodъ din Ardeal ks mare mslцime de Ȣngsrĭ între kare ші între Vlъdsцъ Vodъ mare rъsboiȣ s'a fъkst în zioa tъrgslsĭ din Gergiцa; чi Пъrvslestiĭ aȣ arъtat în zioa aчeia atъta inimъ kъt s'a birsit Mirчea Vodъ ші mslцĭ Ȣngsrĭ aȣ nerit.. Iarъ Mirчea Vodъ a skъпat neste Dsпъre.. Vlъdsцъ Vodъ a domnit doĭ anĭ. Kron. Шinkaĭ. nsц. 128. п. 2.

Bătălia dela Varna.

Ansl 1444. Islian Kardinalsl n'a înчetat a strъmsra пе Kraĭsl Vladislav I пъпъ kъnd l'a adss sъ rsпъ пaчea ks Amsrat II fъkstъ. Kъчĭ ziчea kъ пs s'a пstst, niчĭ ksvenit, a faчe пaчe ks Tsrчiĭ fъrъ de sчirea Пanі, trebsind a se faчe пaчea пentrs folossl tstslor krestinilor, ші desmъntînd Vladislav III Domnsl Valaxieĭ пre Kraĭsl dela merцerea maĭ în kolo de Nikoпoia Bslgarieĭ, îl amъцea aчelaш Islian, kъ korъbiile Veneцienilor, ale Bslgarilor ші ale Пanіĭ, пs vor lъsa пe Amsrat II sъ treakъ din Asia în Esroпa ші sъ vinъ întrs ajstor la aĭ sъĭ. Ks ksvinte ші fъgъdsinцe ka aчestea, amъцit fiind Kraisl, шĭ a adsnat ostile, ші mergъnd пъпъ la Nikoпoia Bslgarieĭ, akolo l'aȣ întъmпinat Draksla saȣ Vladislav III Domnsl Valaxieĭ, desпre kare ziчe Bonfiniȣ; „Maĭ n'ainte de a „пorni tabъra de la Nikoпoli, aȣ întъmпinat пe Dra„ksla bъrbatsl drent ші obls, karele în orĭ чe bъtaie „el a fost чel maĭ tare ші чel maĭ viteaz пovъцsitor, „пentrs kъ ks пsцine ostĭ; darъ ks maĭ mare inimъ „ші înцelenчisne ші ks пrea mare vîrtstea ostaшilor

„sъĭ, nreste nъdejdea tstslor, fъrъ de vr'sn ajstor strein, „îndelsng a џinst resboiŏ ks Tsrчiĭ mare rъsboiŏ toџĭ „krestinii, la o laltъ lsaџĭ, de abia l'ar fi џinst, ks rъs„boisl aчesta ama de tare шĭ a înnsџinat lъksitorii „џъrii sale, kъt maĭ ns rъmъsese чine sъ lskre nъ„mîntsl. Draksla aчesta, ka sъ ns kazъ ssb jsgsl Tsr„чilor, fiind kъ aksm, foarte slъbise, la nornirea a„чeasta ka la sn liman aŏ alergat; чi vъzînd oastea „Kraislsĭ шi snъĭmîntîndsse de nimiчia eĭ, ka чel чe „sчia nsterea îmnъratslsĭ Tsrчesk, karele la vъnat, „înkъ ks maĭ mslџĭ eшea, de kъџĭ se afla în oastea „Sngsreaskъ, a doџenit шi rsgat ne Kraiŏ шi ne џe„neralii lsĭ ka sъ ns meargъ maĭ înkolo, чi sъ se în„toarne oastea aчeia sъ o џinъ nre atsnчĭ kъnd se vor „adsna шi alte ostĭ streine, adskъndsle aminte шi as„nrimea erneĭ, kare aksm srma, niчĭ se va nstea ss„feri. Snii tъlksiaŏ ksvintele lsĭ Draksla în rea ar„te sokotind kъ nentrs aчeia ns vorbeste din inimъ „nentrs kъ avea legъtsrъ ks Tsrчiĭ, чi lskrsl de sine „arъta kъ toate zisele lsĭ sînt adevъrat шi snre mъn„tsire. Darъ trsgînd srsitele ne Kraisl шi strъmsrîn„ds'l шi Kardinanlsl Islian, n'a asksltat de Draksla; „iarъ Draksla, vъzînd kъ nimika isnrъveste, a dat „Kraislsĭ ajstor ne fisl sъŏ ks 4000 de kъlъreџĭ шi „doĭ voĭniчĭ kare nrea bine sчiaŏ toate lskrsrile; anoĭ „kъnd aŏ nlekat Kraisl de akolo, ĭ-aŏ dъrsit doĭ kaĭ „de nesnssъ isџime, ka de i se va întъmnla vre o „nrimejdie de kare Dsmnezeŏ sъ-l fereaskъ, sъ se „foloseaskъ ks dînшiĭ. Maĭ tare snъĭmîntase ne Dra„ksla rъsnsnssl snsĭ strigoĭ bolgare karea, la satsl „Sslon, întrebatъ fiind de dînssl desnre ksrџerea rъs„boĭslsĭ aчelsia, ĭ-a rъsnsns: kъ Kraisl Vladislav ks

„bine va петрече; даръ ръмъшицеле ostilor челор бъ-
„тxте maĭ norokoase vor fi дxпъ ачеĭа asxпра Тxрчилор.“

Ашишдерea skrie Kromer ши алцiĭ мxлцĭ, къ Drakxla a dat 10,000 de кълъреци ĭntrx ajxtorxl Kraixlxĭ Vedistlav, iaръ паралипомена пxне 20,000 de кълъреци; чи еŭ kred къ пxмаĭ 4000 de кълъреци ĭ-aŭ dat, деспре kare Xalkokondila zиче: „În бътае Ромъниĭ вързînd къ fxg Albeniĭ, s'aŭ întors la visteriile împъръtestĭ ши le-aŭ пръdat, împreѹпъ кx kortxl împъратxлxĭ, omorînd kъmilile ши îndemnъnd ѹnxl пе altxl, sъtxrîndxse de прadъ, пx s'aŭ întors în бътaie, чи în tabъra lor. Mergînd Kraixl Vedislav maĭ în kolo de Nikопоia, la Varna, s'a întълnit кx Amxrat II ши lovindxse ostile, a пердxt бътaia Vladislav, ши s'a тъiat el însxшĭ în 10 zile a le lxĭ noemvrie din anxl 1444 în vîrstъ de 20 de anĭ, 10 zile. Перit'aŭ кx el împreѹпъ, afaръ de floarea tinerilor, ши voĭnichilor de sxb koroana Ѹngarieĭ, ши Kardinelxl Ixlian, причина ръxтъцеĭ... Ioan Xxniad a skъпat de перirea dela Varna. —“ Albin zиче: „Din ръsboixl de la Varna în kare a къzxt Kraixl Vladislav, Ion Korvinxl чел tin tatъ ромън пъskxt, lxînd кx sine пре Ромънĭ. кx чinste aŭ fxцit, ши trekъnd Dxпъrea tare se grъbea în Ѹngaria, прin Valaxia... Чi s'a прins de Drakxla din цara Ромънеаskъ... Maĭ aпоĭ s'a împrietenit amъndoĭ ши кx чinste l'a slobozit la ale sale...“ Kron. Шinkaĭ. парt. II паџ. 7 ши 8.

Rovina.

Anxl 1398. Mirчea Vodъ strъngъnd пx пxцinъ oaste, se sfъtxia kxm ar пxtea întъmпina пе Тxрчĭ ши

kꙋm s'ar пꙋtea bate kꙋ eĭ. Шi aшezînd femeile шi пrꙋnчiĭ, în mꙋntele Пrasov, ꙋrma oastea lꙋĭ Baiazid пrin пъdꙋrile чele kꙋ gindъ din kare maĭ mꙋlte sînt în ųara aчeia шi o fak пe strъbъtꙋtъ. Ꙋrmъnd Mirчea oastea lꙋĭ Baiazid, mꙋlte vitejiĭ fъчea, bъtîndꙋse kꙋ чeĭ чe rъmъneaꙋ̆ saꙋ̆ se dꙋчeaꙋ̆ sъ пrade bꙋkate шi dobitoaчe. Aшa, ꙋrmînd oastea пrotîvnikъ, kꙋ mare îndrъsnire s-aꙋ̆ bъtꙋt kꙋ dînsa. Zik ꙋniĭ kъ Mirчea, kъnd treчea oastea lꙋĭ Baiazid пrin oare kare strimtoare, n'a înчetat a tъia пe nemiчĭ. пъnъ kъnd nꙋ s'a tъbъrît akolo Baiazid din sfatꙋl lꙋĭ Brenez шi o zi a odixnit oastea; iarъ adoъzi, trekъndꙋшĭ oastea пeste Dꙋnъre, s'a întꙋrnat în ųara sa.“ Шinkaĭ. kr. пaų. 370.

Stefan la Moarte.

Kꙋvîntꙋl lꙋĭ Stefan zis în ainte de moarte fiꙋlꙋĭ sъꙋ̆ шi boeriorl, la sꙋчeava este пomenit de Kantimir în Kroniчele Moldoveneschĭ. (Vezĭ kartea lꙋĭ Kantemir asꙋпra Tꙋrчieĭ, kar. 3. kaп. 4. п. 17.)

Mihaĭ la Vidin.

1594. Dꙋпъ aчeia s'a dꙋs asꙋпra oraшelor Чernavodъ, Tꙋrtꙋkaia шi Nikoпol, kare oraшe kꙋ altele maĭ mꙋlte kъt le aꙋ̆ ars, strikat шi robit, aпoĭ kꙋ пrea mare dobъndъ s'aꙋ̆ întꙋrnat пeste Dꙋnъre.... Vezĭ Шinkaĭ kron. пaų. 252. Vezĭ asemꙋnea istoria Пrinчiпatelor de M. Kogъlniчeanꙋ ꙋnde se vorbeste de aчest fant, tom. I.

Ţuţora.

În anȣl $\frac{7096}{1588}$. noem. 23. aŭ venit ĭarъ Kazaчiĭ în цarъ kȣ ȣn Domnишor anȣme Ivan kъrъra le-a eшit în ainte Пetrȣ Vodъ VII, kȣ oaste din sȣs de Цȣцora шi dînd rъsboiŭ vitejeste, de ъmbe пъrцile, aŭ пikat mȣlцĭ, шi în 26 noemvr. birȣi Пetrȣ Vъdъ пe Kazaчĭ шi sili de ĭ-aŭ dat пre чine aŭ avȣt maĭ mare, kare le шĭ aŭ lȣat пlata dȣпъ vina sa…" Miron logofъtȣl, în Kronika Rom. kȣп 60. —

Petru Şciopul.

Anȣl 1591… Пetrȣ Vodъ vъzъnd nevoea цъreĭ kъ Tȣrчiĭ пre obiчeiȣl rъŭ чel sпȣrkat шi пe stъmпъrat de lъkomie, tpimiseserъ de чerea banĭ sъ dea maĭ mȣlt de kъt erea adъtiȣl цereĭ, s'aŭ sfъtȣit kȣ boeriĭ чe vor faчe, kȣm vor пȣtea rъdika шi alte dъrĭ kare n'aŭ maĭ fost kъ nȣ e de aчeasta, kъ doarъ nȣ va пȣtea пlъti aчeastъ datъ цara, чi iĭ este kъ se faчe obiчeiŭ, karele nȣ va maĭ eшi, шi lȣînd aчeasta, altele vor isvodi, kȣm s'a шi întъmпlat, шi aŭ ales kъ aчeastъ nevoe sъ nȣ înчeaпъ de la el, чi dela altȣl. Dreпt aчeia s'aŭ gъtit sъ se dȣkъ din цarъ пreste voia boerilor, kariĭ toцĭ ziчeaŭ sъ dea aчea nevoe kъчĭ o vor da alцiĭ, шi цara tot nȣ se va mъntȣi; чi Пetrȣ Vodъ n'aŭ vrȣt sъ шĭ ea blestem asȣпrъшĭ; чi lъsînd boeriĭ sъ-шĭ пъzeaskъ skaȣnȣl пъпъ kъnd le va veni alt Domn dela îmпъrъцie, el dȣпъ шanțe anĭ шi jȣmъtate aĭ domnieĭ sale чeĭ d'a doa, s'aŭ rъdikat kȣ frȣntea

boerilor, între kare aŭ fost Stroiȣ logofѣtȣl, Ieremia Vornikȣl kȣ fratele sѣŭ Simeon (Mogilѣ) karii maĭ a-noĭ, amѣndoĭ aŭ domnit; Andreĭ Xatmanȣl ши alцiĭ maĭ mȣlцĭ kariĭ nȣ se îndȣraŭ de dînsȣl ши aŭ trekȣt прin Пolonia în Џermania.

Miron Logofѣtȣl: Kron. rom. kaп. 60.

Ogogeniĭ.

În toatѣ пачеа че avea Mateĭ Vodѣ ĭarѣ nȣ l'a lѣsat Dȣmnezeŭ în odixnѣ; чi ĭ-aŭ rѣdikat nemik ma-re пre Vasile Lȣпȣl Domnȣl Moldoveĭ... Aчeasta fѣrѣ niчĭ o пriчinѣ s'a rѣdikat kȣ oaste asȣпra lȣĭ Mateĭ Vodѣ ши a venit пѣnѣ la Bȣzѣŭ.. Mateĭ a trimis dȣпѣ ajȣtor la Rakoцi Kraiȣl Ardealȣlȣĭ.. Strѣnsa ши oastea sa ши însȣшĭ a пornit kȣ ostile sпre Bȣzeŭ... Skrie Kemenĭ Ionaш, desпre aчeasta zikѣnd: „În anȣl 1637, toamna tѣrziŭ Lȣпȣl Domnȣl Moldoveĭ,, din îngѣdȣinцa Пorцeĭ Tȣrчesчĭ, s'a rѣdikat kȣ oaste asȣпra lȣĭ Mateĭ, Domnȣl mȣntenesk, kȣ karele fѣkȣsem legѣtȣrѣ пre-kȣm am skris la anȣl 1636, ши atribȣit lѣ'l ajȣtѣm.

Eŭ am fost rѣndȣit sѣ merg kȣ oastea de ajȣtor lȣĭ Mateĭ Vodѣ... Lȣnĭ ши s'a fѣkȣt zioѣ în Valazia trekѣnd mȣnцiĭ пre пlaiȣl Bȣzѣȣlȣĭ kȣ vre o kѣte-va miĭ de sѣkȣĭ kѣlѣreцĭ. Kѣnd am sosit eŭ nȣ bine îĭ merцeaŭ lȣkrȣrile, пentrȣ kѣ пedestri leпѣdînd пe aga lor, ш'aŭ ales altȣl nȣmaĭ de kaпȣl lor; Kѣlѣreцiĭ în-kѣ пrea mormѣieaŭ, пentrȣ kѣ Lȣпȣl Vodѣ întrase în Valaxiea kale de пatrȣ zile. Darѣ aȣzind de venirea ostilor Ardelenesчĭ, sѣ oпѣчise dela пѣшirea în ainte.. Dar Lȣпȣl Vodѣ s'a fost retras, trimiцînd пe kȣmna-

tъseŭ Шoldoн kъ vr'o kъte-va miĭ de ostaшĭ, am пornit într'akolo, mъkar kъ пorъnkъ чea пoъ era ka sъ îmпъkъm пe Lъпъl kъ Mateĭ Vodъ..."

Пe la 1638 Lъпъl Vъdъ ĭarъ a strъns oaste шi ĭarъ a venit în цara Mъnteneaskъ, kare lъkrъ, aъzind Mateĭ Vodъ, aŭ strъns шi el ostile sale шi a eшit întrъ întъmпinarea lъĭ la sat la Neniшorĭ пre aпa Ialomiцeĭ,ъnde dînd vitejeste bъtaie, birъinцa a fost a lъĭ Mateĭ Vodъ, kъt abia a skъпat kъ пъцinĭ oamenĭ Vasilie Vodъ la Brъila.

Mustafa Paşa.

La lъarea Rъшчiъkъlъĭ de kъtre Mixaĭ Viteazъl, în resbelъl kъ Mъstafa Пaшa, iatъ чe ziчe visterъ Stavrinos:

„Mъltъ jale se fъkъse în zioa aчeia шi пlъпцe-„rile se înъlцaŭ пъпъ la чer, toцĭ ostaшiĭ Romъnĭ saŭ „înkъrkat în destъl kъ avere; robĭ шi roabe шĭ aŭ lъat „kъ пrisos, niminea n'a skъпat din mъna lor. Frъmoa-„sele tъrkoaĭчe, mъlt rъsfъцate, чe staŭ aпъrъrea înkise, „sъ le fi vъzъt atъnчĭ jъmъtate goale, deskъlцe, tъvъ-„lindъse în zъпadъ; ъnele tъrîte de пъr, altele de mъ-„пъ; nъ era ostaш kare sъ nъ dъkъ kъte o tъrkoaĭ-„kъ.." (Vezĭ kritika lъĭ Eъц. Пredeskъ asъпra kъrцeĭ lъĭ Stavrinos, în magaz. istori.)

Mărirea luĭ Mihaĭ.

Tot aчest vister Stavrinos ziчe în Пoema sa;
„Atъnчĭ s'a skъlat шi s'a dъs la Belgrad (în Tran-

silvania) ȣnde se ашезъ ka ȣn reџe... Ши era sokotit de reџe în tot Ardealȣl. Iar fiȣl съȣ domnea пе toatъ џara.. Boeriĭ Transilvanĭ i se înkinarъ ka ȣa ȣnȣĭ reџe.

Glnbaviĭ.

Radȣl Vodъ leat 1521. пre aчest Domn rъdikъndȣ-l boeriĭ dela Bȣzъȣ, a venit kȣ resboĭ la Tъrgoviste ши a omorît пre Пreda, fratela lȣĭ Basarab Vodъ Neagoe; ĭarъ Teodosie fiȣl`lȣĭ Neagoe Vodъ, fȣџind la Џarigrad, akolo a mȣrit. Deчĭ ȣn Mexbet beg dela Nikoпoĭ, пrietenȣl lȣĭ пreda ши al lȣĭ Teodosie Vodъ, aȣzind de întъmпlearea lor, a venit kȣ rъsboiȣ ши birȣind пre Radȣl VII, ĭ-aȣ tъiat kaпȣl; aпoĭ a skris Mexbet begȣl îmпъrъџieĭ kȣm kъ чere џara пre el Domn, kъrȣia îmпъrъџia ĭ-a ши trimis Domnia. Dar întrȣ aчeiaшĭ vreme fiind în џarigrad ȣn logofъtȣl aпȣme Stoĭka ши пrinzъnd de veste a skris boerilor съ rъdiчe Domn пre Radȣl VIII din Afȣmaџĭ. Aчesta a fost џinere lȣĭ Neagoe Basarab Vodъ, îndatъ kъt a domnit, s'a rъdikat kȣ resboiȣ asȣпra Beiȣlȣĭ Mexmet, ши omorîndȣĭ toџĭ sȣпȣшiĭ пre kare'ĭ пȣsese пrin oraше, a birȣit ши пre Mexbet Beg (saȣ bèiȣ) în doъ rîndȣrĭ întъiȣ la satȣl Glȣbaviĭ, aпoĭ la satȣl Klejanii Tъrjestĭ, (vezĭ пoema Klejanĭ.) Iarъ întrȣ al treĭlea rъs boiȣ, fȣ birȣit de Mexmet beg, ши aȣ fȣџit în Ardeal, ши de akolo, venind kȣ Ȣngȣriĭ de la Ioпaш Kraiȣ, (adikъ dela Ion Zaпolia) aȣ birȣit iarъ пre Mexmet beg ши l'a gonit din џarъ...“ Kr. Шinkaĭ пaџ. 145 ши 146.

Lupta între Români.

Darъ stefan VI, Domnsl Moldoveĭ, ka sn vъrsъtor de sъnџe чe erea, ns mslt a gъndit ks nrimejdie Sngsrilor ші a toatъ krestinъtatea, чi el înkъ s'a anskat de Msntenĭ, kъчĭ skrie Miron Logofъtsl în ansl 7034, nredataš Stefan Vodъ џara Msnteneaskъ пъnъ la Тъrшor (ns ksm skrie Engel) пъnъ la Тъrgoviste); чi nikъirea ĭ-aš kstezat Radsl Vodъ sъ-ĭ stea assnrъ, чi ks bine ші ks паче a nevoit Radsl Vodъ de a потolit nre Stefan Vodъ."

Miliţa.

La ansl 1420 Aчelaш Engel skrie zikъnd: „Dsпъ moartea lsĭ Mirчea Vodъ, a ansokat skasnsl Domnesk feчiorsl lsĭ чel din џiitoare Mirxe (saš Mirчea ĭarъшĭ); чi ns îndelsng l'aš џinst. Dan nenotsl чel din frate al lsĭ Mirчea Vodъ, џeneralsl чel vestit al Romъnilor, aš aszit de moartea snkisl sĭ sъš în tabъra Тsrчeaskъde lîngъ Џarigrad, ші s'aš fsriшat din tabъrъ în чetate ssb ksvînt kъ va sъ fakъ o nrobъ iskssitъ, ші a slsjit dsпъ aчeia înmпъratsl sĭ Џarigradsl sĭ în mslte întъmnlъrĭ. Soliman (Maxomet I saš Amsrat II) a tribsit sъ lase baterea Џarigradsl sĭ în sksrt, ші Dan s'a rsgat de îmnъratsl greчesk sъ-l ajste sъ se întoarkъ în natria sa, îmnъratsl ĭ-a ші dat o frsmoasъ ші mare korabie ks kare Dan, nre marea Neagrъ a venit la Dsnъre. De abia a sosit în Valaxia, ші i s'aš nlekat o seamъ de boerĭ: totsшĭ a învins Mirчea în-

тъiaшĭ datъ. Dan a kemat пre tѕrчĭ în ajѕtor, Mirчea a kъzѕt la Sigismѕnd Kraiѕl Ѕngarieĭ karele a пorѕnчit lѕĭ Stefan de Loшonц (saŭ Lovenц) ka sъ dѕkъ пe Mirчea шi sъ-l aшeze în Valaxia. Stefan de Loшenц a шi mers kѕ Mirчea în anѕl 1420 пrekѕm aratъ Xrisovѕl dela Katona, чel dat: in descensk Campester pro seles, în пornirea la Tabъrъ lъngъ Sebeш, în zioa Sъntѕlѕĭ Aпostol Iakov din 1420.. Чi sosind în valaxia шi bъtîndѕse, a birѕit Dan -Vodъ, omorînd шi пre Stefan de Loшonц шi пre Mirчea II..“

FINE.

Tablă de Materiĭ.

GREŞELĬ DE TIPAR.

Kozia.

Паџ.	13	rîndѕl	2	în lok de *are* чitesчe *aer*.
—	—	—	8	în lok de *sutletul* чitesчe *sufletul*.
—	21	—	27	în lok de *marĭ* чitesчe *malurĭ*.
—	26	—	12	în lok de valѕl чitesчe vъlѕl.
—	33	—	3	în lok de п'oasele, чitesчe п'oasele-џĭ.
—	37	—	11	în lok de Пanџirĭ, чitesчe Пanџirĭ.
—	39	—	10	în lok de flakъre-ĭ, чit. flakъra-ĭ.
—	46	—	6	în lok de пrintr'a, чitesчe пrintr'al.
—	48	—	2	în lok de amorъl, чit. amorѕ'ĭ.
—	58	—	5	în lok de soџa чitesчe soaџa,
—	65	—	1	în lok de Kaxeѕl, чitesчe Kaxѕl.
—	68	—	15	în lok de s'arъtaın. чitesчe s'arъtъm.
—	69	—	12	în lok de sklave, чitesчe *brave*.
—	—	—	20	чitesчe imnii rъпitorĭ.
—	73	—	15	în lok de reпektъm чitesчe resпektъm.
—	76	—	—	în lok de *samănă* чitesчe *seamănă*.
—	83	—	—	în lok de rъsпîndiџĭ, чitesчe, rъsпъndiџĭ.
—	86	—	—	în lok de kѕrџie чitesчe k'ѕrџie.
—	87	—	—	în lok de ıııi, чitesчe чe.
—	102	—	16	în lok de ofserъ, чitesчe oferъ.
—	--	—	17	în lok de Groazea чitesчe Grozea.
—	106	—	—	în lok de seninî, чitesчe senin.

— 130 — 4 în lok de roшtesчe, zi roшesчe.
— 132 — 18 în lok de tae, чitesчe taie.
— 138 — 16 în lok de va чitesчe la.
— 144 — 2 în lok de afџintoase, чitesчe arџintoase.
— 147 — 4 în lok de sfъntъ чitesчe sъntъ
— 150 — 19 în lok de naшъ, чitesчe пaшъ.
— 150 — 24 în lok de skъnteie, чitesчe skъnteĭ.
— 166 — 10 în lok de пentȣ, чitesчe: пentrȣ.
— 170 — 16 în lok de kȣtъrie-nџin чit. kȣtъrie-lџin.

LISTA.

D[LOR] ABONAȚI.

DIN

BUCURESTI.

LA

MAREA BIBLIOTECA CLASICA-UNIVERSALA.

CLERU.

Sfinцia sa пърinte **Grigorie,** пreot la Radѕ-vodъ.

Абonaцї фъkѕцї пріn D. I. Xpisteskѕ.

1. D. Emanѕil Angeleskѕ, 1
2 „ Ioan George Floreskѕ. 1
3 „ Grigorie Filite. 1
4 „ *I. Xristeskѕ.* 1

Пріn. D. K. Otneskѕ.

5. D *K. Otneskѕ.* 1
6. „ N. Fronіѕ. 1
7 „ K. Kojeskѕ. 1
8. „ Z. Bekar. 1
9. „ Stefan Nikolesko. 1
10. „ D. I. Eѕstatie. 1
11. „ George A. Boroцi. 1
12. „ Dimitrie Поппѕ. 1
13. „ Vasile Brezianѕ. 1
14. „ Nikѕ Georgeskѕ. 1
15. „ Zamfir Slъnчeskѕ. 1
16. „ Sk. Ѕleskѕ. 1
17. „ Alesandrѕ Ѕrziчeanѕ. 1
18. „ Пetre Mъnъilъ. 1
19. „ A. Sъѕleskѕ. 1
20. „ П. Dimanчea. 1
21. „ Al. Пorѕmbarѕ. 1
22. „ Geor. D. Floreskѕ. 1
23. „ K. Katina. 1

Пріn D. N. I. Poatъ.

24. D. *Nikolae I. Roatѕ.* 1
25. „ Toma I. Tъrtъшeskѕ. 1

26. „ K. Пanadonolȣ. 1
27. „ Al Andoneskȣ. 1
28. „ G. Stefъneskȣ. 1
29. „ Al. Пoenarȣ. 1
30. „ M. Baronzi. 1
31. „ Iorgȣ Mixȣleцȣ̆. 1
32. „ D. Пoenarȣ. 1
33. „ T. Bȣreli. 1
34. „ Ioan Kanшa. 1
35. „ Stefan Ioan. 1
36. „ Nikolae Georgiȣ. 1
37. „ St. Stoika. 1
38. „ K. A. Androneskȣ. 1
39. „ A. N. Veriчeanȣ. 1
40. „ T. Ioneskȣ. 1

Пrin Librъria Xrist. Ioaninȣ̆ K-nie Pomanov.

41. „ D. K. Bosianȣ. 1
42. „ Iorgȣ Georgeskȣ, în serviчiȣ̆ komerчial. 1
43. „ Nikolaie Nenoviчĭ. 2
44. „ Niцъ Grigoriȣ̆. 1
45. „ M. S. Tȣrneanȣ. 1
46. „ M. Zamfireskȣ, stȣd. 1
47. „ R. Sъvȣleskȣ. 1
48. „ G. A. Stoianoviчĭ. 1
49. „ Sп. Stъneskȣ пr. пriv. 1
50. „ Пanait Alesandrȣ. 1
51. „ Nikolae I. Пetroviчĭ. 1
52. „ Anton Kostandineskȣ 1
53 „ Diamandi Manole. 1
54. „ Markȣ Koчiȣ̆. 1
55. „ Iankȣ D, Bosiano. 1
56. „ Kanitan D. Пonoviчĭ 1
57. „ A. Otneskȣ. 1
58. „ T. П. Diseskȣ. 1
59, „ B. Пetroni. 1
60. „ N. Bilчireskȣ. 1
61. „ Simeon Markoviчĭ. 1
62. „ N. T. Orъшanȣ. 1
63. „ Dimitrie Kȣloglȣ 1
64. „ George Koenцionolȣ. 1
65. „ Nikolae Sakoleanȣ. 1
66. „ Ioan Nakȣ. 1
67. „ Ioan K. Fȣndeskȣ. 1
68. „ D. Marineskȣ. 1
69. „ Шtefan Rasideskȣ. 1
70. „ Take Sleanȣ. 1
71. „ A. Пsalida. 1
72. „ Meltiad Kosteskȣ. 1
73. „ Krist Ekonomȣ. 1
74. „ Madam Argira Ralet. 1
75. „ Ioan Dȣmitreskȣ. 1
76. „ Ioan Zallomit. 1
77. „ G. Mȣlцieskȣ. 1
78. „ П. Чiȣflea. 1
79. „ D. Пetrolianȣ. 1
80. „ Tejen Radȣleanȣ. 1
81. „ Stef. Raшianȣ. 1
82. „ State Xristeskȣ. 1
83. „ R. Dȣmitreskȣ. 1
84. „ Grig. K. Kîrчinov. 1
85. „ Stef. Rîmniчeanȣ. 1

Пrin D. Kъrneniшeanȣ.

86. „ D. *Al. Kȣrneniшeanȣ.* 1
87. „ Sȣb lokoten. Baroz. 1
88. „ D. Iorgȣleskȣ. 1
89. „ I. Ralianȣ. 1
90. „ V. Gъneskȣ. 1
91. „ Mit. Karneniшeanȣ. 1

Пrin D. Шtefan Bolintineanȣ.

92. „ D. *St. Bolintineanȣ.* 1

93. „ D. Boloвъneanȣ. 1
94. „ Dokt. Пolizȣ. 1
95. „ Ioan Zotȣ. 1
96. „ George K. Тъtъranȣ. 1
97. „ George Krȣцeskȣ. 1
98. „ Dinkъ Gîrleanȣ. 1
99. „ K. Krȣцeskȣ. 1
100. „ K. Balsama. 1
101. „ Str. Manoleskȣ. 1
102. „ Vasile Iordanoviчĭ. 1
103. „ N. Xerimeskȣ. 1
104. „ N. Bȣlgъreanȣ. 1
105. „ M. K. Mъnчiȣleskȣ. 1

Прin D. Тъnase Olчeskȣ.

106. „ D. K. Deleslȣ. 1
107. „ A. Stъnчeskȣ. 1
108. „ G. Greчeanȣ. 1
109. „ K. Gъlemeskȣ. 1
110. „ *T. Olcescu.* 1
111. „ Grigorie Giȣrgiȣ̆. 1
112. „ П. Sъveskȣ. 1
113. „ Iosif Doda. 1
114. „ N. Bobeskȣ Bȣk. 1
115. „ K. Beneskȣ. 1
116. „ N. S. Bъlteanȣ. 1
117. „ K. Zinteskȣ. 1

Прin D. Sergiad.

118. „ D. S. Пiskȣneskȣ. 1
119. „ K. Mъnчiȣleskȣ. 1
120. „ K. Sergiad. 1
121. „ N. Androneskȣ. 1
122. „ Eftim. Besteleĭ. 1
123. „ T. Drъgȣlineskȣ. 1
124. „ Ioan Giȣrkoviчĭ. 1
125. „ D. Шerbъneskȣ. 1

Прin magazinȣl Xrist Ionin et. Komп. Rom. 1

126. „ Ioan K. Lereskȣ. 1
127. „ Nȣmele aчestor a- 1
128. „ bonaцĭ neпȣstîndȣse 1
129. „ desчifra rъmîne a se 1
130. „ întreba aчeea prin 1
231. „ kare s'aȣ̆ abonatȣ̆. 1
132. „ Zaxaria Boereskȣ. 1
133. „ D. Grigorie Serȣrie. 1
134. „ Lazъr Vlъшчeanȣ. 1
135. „ Nikolle Marineskȣ. 1
136. „ Tȣdor Dȣmitrake. 1

Прin D. Argiropllȣ.

137. „ N. Roseti. 1
138. „ G. Kostaforȣ. 1
139. „ Skarlat Fъlkoianȣ. 1
140. „ — Germani. 1
141. „ M. Laxovari. 1
142. „ N. Laxovari. 1
143. „ — *Argiropolu Gr.* 1
144. „ N. Manoleskȣ. 1
145. „ N. Kъmъrъшeskȣ. 1
146. „ George Georgiȣ. 1
117. „ M. Lanate. 1
148. „ D. Floreskȣ. 1
149. „ Emanoil Kinezȣ. 1
150. „ I. Rasti. 1
151 „ . . . (aчest nȣme nȣ s'a pȣtȣt desчifra.)
152 „ Ioan German. 1
153. „ K. Чernovodeanȣ. 1
154. „ V. Пaпa. 1
155. „ Antonie Gȣgiȣ. 1
156. „ Ilie Bojeanȣ. 1
157. „ Triand. Пъneskȣ. 1
148. „ Nikolae Пetreskȣ. 1

159. „ Sterie Dimъleskъ. 1
160. „ Simeon Sachelariъ. 1
161. „ Iankъ Поneskъ. 1
162. „ Grg. Nestor. 1
163. „ Toma Поneskъ. 1
164. „ Saiцiъ — 3-lea. 1
165. „ Vasile Vasiliъ. 1

Прin D. Xristake Пolixroniade.

166. „ Mixail Stoianovichi. 1
167. „ Mix. K. Monasis. 1
168. „ Xrist. Пolixroniad. 1
169. „ Пър. Kesarie Iorod. 1
170. „ N. G. Пolixroniad. 1
171. „ State Anton. 1
172. „ Mixale Xalla. 1
173. „ George Moraitъ. 1
174. „ George Пetrino.. 1
175. „ Teodor Demitriъ. 1
176, „ Dem. Пrofereskъ. 1
177. „ Nikolaъ S. Gerasim. 1
178, „ Ianake Aleksiъ. 1
179. „ Ilie Konstantin. 1
180. „ Шabeka. 1
181. „ George Пankъ. 1
182. „ D. Teoxaridis. 1
183. „ N. Поpovichi. 1
184. „ I. N. Rîmnicheanъ. 1

Прin magazia Edit.

185 „ D. T. Basarъbeskъ. 1
186. „ G. Mavrodolъ. 1
187. „ Kolonel K. Ieronim. 1

ABONAȚIĬ.

DIN.

DISTRIKTE.

Oramъl Пitemtĭ.

Прin D. Grigorie Atanaseskъ.

188. „ Maior A. Solomon. 1
189. „ Ioan Rъteskъ. 1
190. „ Nik Aпostoleskъ 1
191. „ Dimitrie Antoneskъ. 1
192. „ Dimitrie Bozoianъ. 1
193 „ Nikolae German. 1

Прin D. Toma Fъrdъeskъ.

194. „ George Zisidis. 1
195. „ Mixail Пredeskъ. 1
196. „ A. T. Filiпidis. 1

Прin D. M. П. Пetreskъ.

197. „ M. П. Пetreskъ. 1
198. „ George Bъrboeskъ. 1
199. „ Achik Karabet X. Aslan. 1

Жъdeцъl Romanaцĭ.

D. П. Mъĭneskъ.

200. „ Пitar Шer. Jianъ. 1
201 „ Eliodor Bъrъzeskъ. 1
202. „ Tъnъs. Dimitreskъ. 1
203. „ G. I. Komъneanъ. 1
204. „ Vasile Voikъleskъ. 1

205. „ I. Toma Brъtsшans. 1
206. „ Пetrake Kostandin. 1
207. „ Ioan Rъdsleskš. 1
208. „ Vasilie sšditš. 1

Dist. Vîlчea în Vîlчisl **Rîsreni.**

209. „ M. Vlademireskš. 1
210. „ Ioan G. Kaneleanš. 1
211. „ N. Iakoveskš Orezš. 1
212. „ V. Jorjš. 1
213. „ Dimitrie Merimeskš. 1
214. „ Badea Slъteskš. 1
215. „ G. Marineskš. 1
216. „ N. G. Temelie. 1
217. „ Iosif Naigeboreanš. 1
218. „ I. Пotnoki. 1
219. „ Xar. Zsgrъveskš. 1
220. „ *Kapitan Kalotescu.* 1
221. „ G. K. Brъtъшanš. 1
222. „ Stefan Stamateskš slъvikš. 1
223. „ George Bsdeanš. 1
224. „ R. Broskъreskš M. Orez. 1

Distr. Ialomiцa.

225. „ I. Ioneskš. 1
226. „ Fraцiĭ Цisvara, S. Manasia. 1
227. „ A. Ianoviчĭ. S. Bъrbsleшtĭ. 1
228. „ T. Berra — S. Dsdeaska. 1
729. „ G. Ioan — S. Jilava de jos. 1

Distriktsl Msшчel.

230. „ Toma Konцeskš. 1
231. „ Пetre K. Цîrîianš. 1
232. „ G. N. Stefъnesk. 1
233. „ I. Bsneskš. 1

Пrin D. I. G. Valentineanš

234. „ G. Kalineskš, пrofesoĭ în Kraiova. 1
235. „ Sf. sa Egsmensl Niчefor. 1
236. „ Komъneanš. 1
237. „ I. G. Rsntsreanš. 1
238. „ Sf. sa Arximandritsl *efrosin Poteca* egsm. Motreanš. 1
239. „ Serd. Grigorie. Sîmboleanš la Severin. 1
240. „ Grigorie Miksleskš. 1
241. „ Sf. sa Niчefor Tismъneanš. 1
242. „ D. K. Frsmsшanš. Tîrgsl Jislsĭ. 1
243. „ G. G. Magerš idem. 1
244. „ N. Oпran Kraiova. 1
245. „ K. M. Moskš. Tîrgsl Jislsĭ. 1
246. „ Leontie Пolvriцeanš Mon. Пolvriцeni. 1
247. „ Sf. sa Ioanikie Xorezeanš, la monastirea Orez. 1
248. „ Sf. sa Ieronim Bistriцeanš, Monastirea Bistriцa. 1

Moldova și Bărlad.

Ilrin D. A. V. Ioneskn.

249. „ Iakov Fъtв Bъrlad. 1
250. „ K. Ȓaklis. Bъrlad. 1

ABONAȚIĬ.

DIN.

MOLDOVA.

Prin D. A. V. Ionescu.

Bărlad.

251. „ Eman. Kostin Dok. 1
252. „ Jean Поneskв nrof. 1
253. „ Nikв Filinidi. 1
254. „ Ioan Bвanilъ. 1
255. „ Toma Gikskъ. 1
256. „ Teodor Vъlkoviчĭ. 1
257. „ George Zmeŭ. 1
258. „ Adamake K. Kamabвr. 1
259. „ George Пъвnв. 1
260. „ Vasile Mitrea. 1
261. „ Stefan Giвrgeskв. 1
262. „ Ioane Zmeŭ. 1
263. „ Kostake Mikleskв. 1
264. „ Grigore Dъnвleцв. 1
265. „ Ȣlisis Filalitis. 1
266. „ Doamna *katerina Radв.* 1
267. „ George Пaladi. 1
268. „ Kostake M. Menчiŭ 1
269. „ Andreĭ V. Ioneskв. 1

Tekuciŭ.

270. „ Skarlatв Motъшв. 1
272. „ Kostake Iakovake. 1
272. „ George Stanislaŭ. 1
273. „ Iorgв Nikolaŭ. 1
274. „ Konstandin Lenadatв. 1

Prin D. G. Xristofor.

Iașĭ.

275. Пrea Sfinц. Sa Arxierвв Filaret Skriban. 1
276. Пrea Sf. sa Arxiereвl Genadie Шandrea 1
277. Sfinц. sa Пrotosingel Iosif Bobвleskв. 1
178. Sf. sa Ierodiakonвl Ienokentie 1
279. Sf. sa Ierodiakonвl Ieronim. 1
280. „ Ioan Mandineskв. 1
281. „ Nekвli Roiв. 1
282. „ Nekвlai Tвrkвleцi. 1
283. „ Nekвlai Lвnв. 1
284. „ Simion Пalade. 1
285. „ Kaniĭan K. Lanna. 1
286. „ G. Пlaton. 1
287. „ Ioan Karlвl. 1
288. „ D. Filostrat. 1
289. „ Dimitrie Mardariŭ. 1
290. „ G. Stixi. 1
291. „ Skarlat Romano. 1
292. „ Stefan Пaltineskв. 1
293. „ Ioan ȣъtв. 1

294. „ Kostake Kostandiniŏ 1
295. „ A. Rъшkanȣ. 1
296. „ Пartene Antoni. 1
297. „ Ioan Bogdan. 1
398. „ George Frъtiцa. 1
299. „ Angel Dȣka. 1
300. „ Nekȣlae Nekȣlчea. 1
301. „ Iorgȣ Xolbanȣ. 1
302. „ Mixalake Xarretȣ. 1
303. „ Iorgȣ Voineskȣ. 1
304. „ Dimitrie Melegi. 1
305. „ Ш. Vasiliȣ. 1
306. „ Kostake Talaiш. 1
307. „ Xarambȣ Чernea. 1
308. „ Iordake Dragomireskȣ. 1
309. „ Пanaite Manџirof. 1
310. „ Toma Andъniadi. 1
311. „ N. Чȣkъ. 1
312. „ Ioan Sirgiliчi. 1
313. „ Ioan Шandrȣ. 1
314. „ Nikȣlae Delimarkȣ. 1
315. „ Iankȣ Boian. 1
316. „ Vasile Bȣxnea. 1
317. „ Шtefan Пavliskȣ. 1
318. „ Skarlat Tъȣtȣl. 1
319. „ Kostandin Dimaki. 1
320. „ Teodor Bosie. 1
321. „ Basile Maksimoviчĭ. 1
322. „ Dimitrie Zamfireskȣ. 1
323. „ Soltana Kostandineskȣ. 1
324. „ Toma Vartik. 1
325. „ A. N. Sпirȣ. 1
326. „ Ilie Ikonomȣ. 1
327. „ George Fokшa. 1
328. „ Iankȣ Drъgiчi. 1
329. „ Пanaiote Kristea. 1
330. „ D. Чerkez. 1
331. „ Aleksȣ Kȣliчi. 1
332. „ Floreskȣ Stefan. 1
333. „ Iordake Xarnov. 1
334. „ Nikȣ Lȣпȣ. 1
335. „ Kostake Џone. 1
336. „ K. Georgiȣ. 1
337. „ D. K. Lȣпȣ. 1
338. „ Emanoil Lȣпoni. 1
339. „ S Drȣbiчĭ. 1
340. „ Tпirȣ Dirisȣkȣ. 1
341. „ Ш. Albiniцi. 1

Пrin D. Tъnase Bolintineanȣ din Bȣkȣreшtĭ.

342. „ Dimitrie Kostandineskȣ. 1
343. „ Sпirake Ȣrziчeanȣ. 1
344. „ George Aleksandrȣ. 1
345. „ Aleksȣцъ Jȣlian. 1
347. „ Kostandin Goga. 1
347. „ Kostand. Sъvȣleskȣ 1
308. „ Aleksandrȣ Elefteriŏ. 1
349. „ Take Anastaseskȣ. 1
350. „ Tъnase. Bolintineanȣl. 1
351. „ Stefan Tъnase Bolintineanȣ. 1

Пrin Fraцi Sekerџiŏ Пloeшtĭ.

352. „ George V. Пetreskȣ. 1
353. „ Demetriŏ Stъneskȣ 1
354. „ Giцъ Ioneskȣ. 1
355. „ Diakonȣ Roset пoп. 1

356. „ Kristodor Dimitriadis. 1
357. „ Solomon Korstain. 1
358. „ Dimitrie Sfetleskȣ. 1
359. „ Kristodor Пetreskȣ. 1
360. „ Doamna Domnika Antineaska. 1
361. „ M. I. Georgeskȣ. 1
362. „ Пetre Tomeskȣ. 1
363. „ D-na Mariцa Stъrosteaska. 1
364. „ Aleksandrȣ Sirȣ. 1

Пrin D. Bolintineanȣ.

365 „George T. Stъteskȣ. 1
366. „ Eftixia Fȣrdȣeskȣ. 1
267. „ V. A. Bazaka. 1
368. „ Пalъ Mixail ши Ioan. 1
369. „ Kost. Grig. Пoenarȣ. 1
370. „ Kost. ef. Greчeskȣ. 1
371. „ Kostake Borъneskȣ. 1
372. „ Iankȣ Aleksandreskȣ. 1
373. „ Nikolae Goleskȣ. 1

Пrin Administraцia de Bȣzъȣ̆.

374. „ K. Verleskȣ. 1
375. „ Ioan Gȣgiȣ̆. 1
376. „ Nae F. Kerчȣleskȣ. 1
377. „ Mix. Drъgȣlineskȣ. 1
378. „ Пerekli Ekonomȣ. 1

Пrin Administraцia Dîmboviцa.

379. „ Kost. Manoleskȣ. 1
380. „ Mixъiцъ Ioan Tъnъseskȣ. 1
381. „ Ioan Vasileskȣ. 1
382. „ Kostake Чokîrlan. 1
383. „ Ioan Kъtȣneanȣ. 1
384. „ M. K. Atanasiȣ̆. 1
385. „ Vasile Barlan. 1
386. „ N. Dimitreskȣ. 1
387. „ G. X. Xristȣlca. 1
388. „ Giцъ Vameшȣ. 1

Пrin Admisistraцia Rîmnikȣ-sъrat.

389. „ Grig. Margiloman. 1
390. „ Ioan Braileanȣ. 1
391. „ K. Ș. Шonцȣ. 1
392. „ Iorgȣ Iorgȣleskȣ. 1
393. „ Kostandin Laskar. 1
394. „ Nikolae Orleanȣ. 1
395. „ Stefan Sixleanȣ. 1
396. „ Dimit. manoleskȣ. 1
397. „ Anton S. Arion. 1

Пrin Kasl. Пolixroniad. Braila.

398. „ K. Пolixroniad· 1
399. „ N. G. Tetorian. 1
400. „ G. Пetroviчĭ. 1
401. „ K. Пopoviчĭ. 1
402. „ Ioan D. Xangint. 1
403. „ Ioan Georgeskȣ. 1
404. „ Andrikȣ Georgeskȣ 1
405. „ Vasilie N. Sekeraleskȣ. 1
406. „ Пerekli T. Bradeskȣ. 1
407. „ Vasile П. Kastoviчĭ. 1

408. „ N. Павloviчї. 1
409. „ Mina Minoviчї. 1
410. „ S. Georgiȣ. 1
411. „ Kostake.... (nedesчifrat. 1
412. „ Xristofor Taboem. 1
413. „ Efstatie I. Stamatoпolȣ. 1
414. „ Vartam G. Kondokȣji. 1
415. „ Georg. Dimitreskȣ. 1
416. „ Georgie Valintie. 1
417. „ Manta Rȣfos. 1
418. „ Georgie П. Manta. 1
419. „ Enake Matake. 1
420. „ Ioan Riџa. 1

